

Sonu Gelmeyen
Sokak Martısı
Öyküler

Erol Köktürk

Sonu Gelmeyen

(Sokak Martısı)

Öyküler

EROL KÖKTÜRK

Kitabın Adı: Sonu Gelmeyen (Sokak Martısı)

Kategori: Öykü

Yazarı: Erol Köktürk

Yayımlanma Yılı: Eylül 2026

Yayın Türü: Elektronik Kitap

ISBN: 978-605-87346-8-5

Kapak Tasarımı: chatGPT

Yazarın İletişim Bilgileri

e-posta: erolkokturk@gmail.com

web: erolkokturk.net

İçindekiler

Ayağa Kalkma Mücadelesi	01-06
Beynini Yırtan Çılgılık	07-14
Durak	15-20
Fabrika	21-31
Frau Milenkovic'e Veda	33-38
Gel-Git... ler	39-44
Gizlenen Hikâye	45-58
Kabaralı Sandık	59-65
Keçiler	67-75
Köyde Bir Deli Osman	77-88
Meraklı Pitbull	89-91
Özlem	93-96
Radyo Dalgaları	97-105
Sabah Seyri	107-113
Sonu Gelmeyen	115-128
Suskunluk	129-132
Veda Buluşmaları Güncesi	133-162
Yakınlaşma-Uzaklaşma	163-171

ayağa kalkma mücadelesi

Bu bakıcı kadının da markete gideceği tuttu. Yarım saatten önce geri gelmez şimdi. Bir parça şey almak için gider, ama bütün marketi gezmeden edemez. Çişimi o kadar süre tutamam gibi geliyor bana. Giderken sordu oysa, “Bir isteğiniz var mı?” diye. O an yoktu. O evden gidince oldu.

Ne yapsam acaba?

Altıma kaçırmak da istemem açıkçası. Çocuklar gibi altıma kaçırmaktan utanıyorum. Ben de mi öyle oldum acaba, yaşlandıkça çocuklaşmak dediklerinden. Yüzüm kızaramıyor artık. Eskiden bütün bedenimin kanı yanaklarıma saldıırırdı. Yüzümü ateş basmasından anlardım. Şimdi böyle bir şey olmasa da utanma duygusunun yüzümü kapladığını hissediyorum. Kaplıyor mu kaplamıyor mu bilmem. Bu durumda hiç aynaya bakmadım. Ancak ben kapladığını hissediyorum. Kaplamasa da bu duyguları taşıyorum. Yüzümden anlaşılmasa bile, bakışlarım ele verir mi acaba? Daha önceki kaçırımlarımda zor ifade etmişim bunu. “Fatma, ben altıma kaçırdım,” cümlesi kolay bir cümle. Ama söylemesi o kadar zor ki...

Haydi Hayriye Hanım, uzatma, iş başa düştü. Kalk ve tuvalete kendi kendine git. Bekleyerek bu sorunu çözemeyeceksin.

Sandalyede otursaydım, daha rahat kalkardım. Televizyon izleyeyim diye bu koltuğa oturdum. Oturmadım aslında, gömüldüm. Şimdi buradan kalkmak hiç kolay değil. Ama denemekten başka da çare yok. Koluma girip kaldıracak biri olmadığına göre, o gücü benim göstermem gerekiyor.

Rahmetli yaşasaydı, “Dur Hayriyecğim! Dur meleğim! Acele etme! Ben kaldırıyorum,” der, bir koşu gelirdi. Benden önce gitti de beni yabancıların ellerine bıraktı. Adam ölünceye kadar bana “Meleğim” dediğine göre, melekler de yaşıyor demek ki. Benimle birlikte ölen melek de olur mu acaba? Hamdi Beyle dile kolay altmış yıl beraber olduk. Hep gözümün içine baktı, mekânı cennet olsun. Benim gözüm dışarıda, dışarıda derken, gezmede tozmada, onun gözleri benim üzerimdeydi. İki yıl önce kimseye yük olmadan gidiverdi. Yokluğu şimdi bile çıktı karşıma. İnsan kaybettiği şeylerin değerini sonradan anlıyor. Kaybetmeden bilse ya?

Kıçımın koltuğa gömüldüğü bu çukurdan çıkarılması gerek. Otururken güzel bu gömülme de... Nasıl yaparım acaba?

İki elimle koltuğun kenarlarından tutsam, ağırlığımı kollarıma versem... Ağırlığım da ağırlık yani. Oysa gençliğimde tüy gibiydim ben. Tüy gibiydim, ama değme ağırlığa da ağırlık demezdim. Kaldırmayı, taşımayı bırak, uçardım... Arkamdan atlı kovalasa, yetişemezdi. Şimdi o güçten düştüğüm gibi, kilom iki katına çıktı.

Yine de kalkmalıyım. Zorunda olunca insanın mekanizması başka çalışır. Daha doğrusu eskiden çalışırdı. Gözümde büyüttüğüm, açıkçası korktuğum çoğu şeyi, girişince kolayca yapmış, kendime hayret etmişim. Acaba ihtiyarlıkta da böyle çalışır mı mekanizma? Hiç denemedim. Şimdi zorunda olduğuma göre göreceğiz bakalım.

Hadi bakalım, bir, iki üç, hoppalaaa... Olmadı. Olmadı, çünkü yalnızca kollarımla kalkmaya çalıştım. Bu nedenle olmadı. Bütün yükü kollarıma vermemem gerekiyor. Bu kollar eski kollar değil. Anlaşıldı. Kaldıramıyorlar, bu patates çuvalı gibi ağırlaşmış bedenimi. Ama moralimi bozmamalıyım. Bence en önemlisi bu.

Ne badireler atlattık yaşamda. Hamdi Beyin göz ağrısı olan radyo üç kere zıplattı bizi, sabahın köründe, Estergon Kalesi çalarak... Neydi adı, Hasan, Hasan... Hasan Mutlucan... Birincisinde ne olduğunu anlamamıştık. Anlayınca Hamdi Bey “Oh be! Nihayet kurtulduk!” demişti. Diğer ikisinde biliyorduk ne olduğunu. Ve kendimiz için değil, çocuklar için kaygılanmıştık. Bizim yaşamımızdan ne olacak! Hamdi Beyinki geçti, benimki de geçiyor işte. Ama çocukları uzun süre görememek çok hırpaladı bizi. Komşum Aliye Hanımın oğlu, üçüncü marştan sonra ortadan kayboldu. Per perişan oldu kadın. On yıl sonra

geri döndüğünde, o eski oğlu gitmiş başka biri gelmişti eve. Pencerenin kenarında oturuyor şimdi, sabah akşam.

Bizim çocuklar da bize uğrayamadılar o günlerde, uzun süre. Şu bedenim o günler şimdikinden daha fazla ağırlaşmıştı. Ama yine de o zamanlar kalkabiliyordum şu koltuktan.

Neyse.

Biraz bacaklarımdan güç almalıyım... Kollarım ve bacaklarım güç birliği yaparlarsa, o zaman olur bu iş belki. Nasıl alacağım o gücü? Bacaklarıma yüklenip, onların da geri tepkiyle bedenimi kaldırmasını sağlamam gerek.

Bu arada mesane de zorlamaya başladı, lanet olsun. Altıma yapmadan kalkabilsem ayağa. Neden böyle abuk sabuk zamanlarda ısrar eder ki sidik? Dur işte orda. Ben isteyince çık. Kendi kafana göre çıkmak zorunda mısın!

Neyse orayı düşünmeyi bırak şimdi. Orayı düşününce, hızlanıyor sanki sidik. O nedenle düşünme. En büyük gücün moralin. Onu da böyle şeyler düşünerek tüketme. Buradan kalkman gerekiyor, o kadar. O zaman kalk!

Çocuklar, torunlar hep söylüyorlar. Bak, haklılarmış işte. “Oturunca, yalnızca oturma, bacaklarını hareket ettir,” diyorlardı. Kaslarım güçlü olsaydı, bu kadar zorlanmazdım. Haklılarmış. “Arada bir kalk yürü,” diyorlardı. Haklılarmış.

Yaşlanınca söz dinlemez oluyor insan. Şimdi bunu kendi kendime söylüyorum da bugün, şimdi “Yap!” deseler, yine yapmıyorum. Kolay mı değişiyor bazı şeyler. Elli yıldır yaptığım şeyleri, “Değiştiriver” diyorlar. Bardak mı bu, camı açıp bahçeye atıveresin.

Kıçımı koltuğun ucuna getirebilirim, bacaklarımdan da güç alabilirim. Nasıl olur bu? Ellerimle koltuğa yüklenip öne doğru az az sürttürsem olur.

Acelem olmasa hiç sorun değil. Acelem var. Benim değil, sidiğin acelesi var. Sanki bir yere yetişecek!

Başımın etini yedi çocuklar, “Anne, bez bağla altına,” diye. Söz dinlemeliymişim! Artık yetişkinler için de bezler varmış, büyük. Nerden

nereye geldik be! Ama ben kendime giydiremedim bunu. Çocuklar gibi bezlenmek ağır geldi bana. Oysa yapsaydım bunu, bu kadar işkenceye katlanmak zorunda olmayacaktım. Hem televizyonu seyret hem de o işi hallet. Kadın gelince değiştiriversin. Sen hep otur... Kendi kafama inat yaşamanın bedelini ödüyorum şimdi. Kendi kendime homurdanmanın da hiçbir yararı yok.

Neyse, hadi başlayalım bakalım. Evet, tam da böyle. Ellerimi her koltuğa bastırduğımda kıcıımı öne doğru ittireceğim. Ayaklarımı tabana yapıştırmalıyım. En azından kaymamalılar. Oluyor, oluyor. Son bir gayretle koltuğun ucuna gelmiş olacağım. İşte şimdi ucunda oturuyorum.

Artık azıcık soluklanabilirim. Yolu yarılacak sayılır.

Sabah başlardım çalışmaya, Hamdi Bey'e kahvaltı hazırlayarak. Ben ev hanımlığı yaptım. Bağda bahçede çalıştım. Devlet dairesi gibi bir yerde işim olmadı. Fakat ben sabah altı buçukta kalkar, gece on birde yatarım. Bu arada da şöyle bacaklarımı uzatıp da keyif yaptığım olmazdı. İş yoksa iş yaratırdım. Gık demez, çalışırdım. Yorgunluk nedir hiç bilmedim. Ya da zaten ömür boyu yorgundum da dinlenmenin ne olduğunu bilemedim galiba.

Şurada kıcıımı iki hareket ettirmek için sağ-sol yapıyorum. Yoruluyorum.

Koltuğun ucuna geldiğimde, kalkmak için ayaklarım kollarıma destek olabilecek.

Ama iki elimi koltuğa dayayıp kalkarsam, ayakta dengemi nasıl sağlayacağım? Ya dengem bozulur da düşersem?

Ne diyor doktor, "Hayriye teyze, senin kemiklerin cam gibi. Röntgende görünmüyor. İleri derecede kemik erimesi var sende. Bu nedenle ne yapıp yapıp düşmeyeceksin. Düşersen, kemiklerinin nereden kırılacağı belli olmaz."

Neden eridi kemikler? Dört çocuk doğurdum da ondan. Şükür, hepsi hayırlı evlatlar oldular. Hepsi kendilerinde kalmam için ne ısrarlar ettiler. Ama insanın kendi evi gibisi var mı? Çocuklarım bugün de bir dediğimi iki etmiyorlar. O nedenle "Değdi," diyorum. Ya hayırlı olmasalardı, bir de onun acısı binecekti üzerime. Onun yükü de hiç taşınmazdı valla.

Hayriye hanım, şimdi yük yükleme zamanı değil. Yük eksiltme zamanı. Ama iki elimi koltuğa dayarsam olmayacak bu. Bu nedenle sağ elimle bastona yaslanmalıyım ki, ayağa kalkınca dengemi de koruyayım. Ayaklarımın üzerinde destek almadan zor duruyorum. İki elimden güç alıp ayağa kalktığımda, bir de bastonu almak için yarım dönmem, eğilmem gerekecek. O arada başım döner, dengemi kaybedersem, tuvalete değil, hastaneye giderim.

İyi de baston biraz yukarıda kalıyor. Ona yüklenmem kolay olmayacak. Nasıl yaparım onu?

Lanet olasıca koltuk çok alçak. Biraz yüksek olsaydı, daha kolay olacaktı bu. Amma çok homurdandın. Sorumlu koltuk sanki. Sen kendine bak. Almasaydın bu kadar kilo... Ekmekleri yerken sorun yoktu... Kiloları veremeyince mi sorun oldu? Neyse bırak şikâyet etmeyi şimdi. Hadi bir yüklen bakalım.

Olmadı. Koltuktan güç alan kol tamam da baston destek veremedi ona.

İşin kötüsü, kalkmayı beceremediğim gibi, kollarımda titreme başladı. Olmayan kaslarım titriyor. Hemen yoruldular mı nedir? Bu kadar mı çabuk? Bu kadar mı bitmiş bunlar?

Yaşam bitiyor demek ki. Beden, ömrünün sonuna geliyor. Geldi mi yoksa? Tuvaletim gelmese, bu kadar görmeyecekmişim bunu. Yalnızlığın öğretmenliği tuttu, gösteriyor gerçekleri. Seksenin üzerine çıktın mı, yaşamla değil ölümle dost olacaksın. Ölümle barışacaksın yani. Çünkü hep yanında hissediyorsun onu, bir gölge gibi... Çevrenden biri eksilse, “Sıra bana geldi,” diye düşünüyorsun. Eskiden her şeyi yaparken, ölüm de senin çok uzaklarındayken asla düşünmediğin öbür dünya, kapılarını açmış bekliyor gibi.

Şimdi şu çiş işini çözmek gerekiyor. Öbür dünyaya sidikli gitmek olmaz.

Bu sıkıntımın arasında, bir de televizyonda şu meymenetsiz adam. Ben Aile Saadeti programını beklerken o çıktı yine. Olur olmaz zamanda çıkıyor ekrana. Her şeyi de biliyor bu. Yine konuşuyor. Şunun sesini kısayım bari önce. Bir de o sinirlerimi bozmasın.

Şimdi devam edebilirim artık. Derin bir nefes almak iyi gelir, derler. Bir denemeli.

Ŗu sağ elimle daha bir iyi sarılayım bastona öncelikle. Sol elimi koltuğun kolunda tutarsam daha iyi olacak. Esas nefesi Ŗimdi almalı derin derin.

Tamam mı Hayriye Hanım bütün hazırlıklar? Hadi bakalım!

Evet yüklen! Yüklen! Kalktı kışın biraz havaya. Hadi bacaklar siz de devreye girin, yardımcı olun kollara. Titriyor kollarımın olmayan kasları. Siz titreyin. Geri dönüşü yok bunun. Hadi sağ kol, hadi gayret. Sol kolum yüklen koltuğa. Biraz daha kalktık havaya. Olacak bu iş. Bu kez geri oturmak yok. Bırakmak yok. Başaracağım. Baston kayma sakın. Bastır sağ elim baston üstüne. Daha bir sağlam bastır. Bakmayın titremesine. Sol kol destekle. Bacaklar, hey bacaklar. Uyumayın, çalışın. Gençliğinizi anımsayın. Havalandırın Hayriye Hanım'ı.

Ohhhh! Başardım işte. Ayaktayım!

Evet, ayaktayım. Düşmedim de. Sağ elimde bastonum.

Ayaktayım, ama bu kadar zorlanmaya dayanamayan yerlerim de var.

“Hayriye Hanım, ben geldiiiiim!”

Geldin de geç kaldın.

Fatma içeri girdiğinde Hayriye Hanımı koltuğun önünde, sağ eliyle bastonuna dayanmış, ama dimdik ayakta buldu. Sadece boynu büküktü. Yüzünde de mahcup bir ifade vardı. Bacaklarından sızan sidik, tabanda neredeyse göl tutmuştu.

Hareket etmiyordu. Gözleri yere bakar biçimde, ayağa kalkabilmiş olmasının mutluluğunu yaşıyamadın,

“Nerde kaldın Fatma? Biraz geciktin!” diyebildi ancak, “Biraz geciktin!”

Bitirme Tarihi: 29.11.2017

beynini yırtan ığlık

Yorganın altından fırladı. Geriye, yastığa doğru çekti kendini. Yaslandı. Saatine baktı. Gece yarısı biri geçiyordu. Yan daireden gelen o bıçak gibi çığlık, kesip atmıştı uykusunu yine. Uyandırmamış, yatakta zıplatmıştı. Göğsü inip çıkararak genişliyordu. Sık aralıklarla nefes alıp veriyordu. Sanki kulakları bu sesin nöbetine yatmışlar gibi, o sesi arıyor, o sesi bekliyor gibi, ne zaman duysalar taa yüreğine taşıyorlardı. En son hangi gün duymuştu bu ığlığı? Soru geliyordu aklına, ama bunu düşünecek durumda değildi. Sersem sepelek yaslanmış yastığına ve duvara, hareketsiz duruyordu. zerinde uyku sersemliği kalmasa da bellek sersemliği vardı. Toparlayamıyordu kafasını. Kulağını duvara dayadı. Bitişik dairenin yatak odasının duvarına yapıştırdığı kulağına gelen bir ses yoktu. Demek ki uyanır uyanmaz bitirmişlerdi işi. Mutfağa koştu. Bir ay bardağı aldı. Onu duvara, kulağını üstüne dayadı. Sesler şimdi daha toparlanmış olarak gelse de bir boş vınlamanın dışında kendisine ulaşan bir çığlık yoktu. Demek ki onu uykusundan eden çığlığın son nına denk gelmişti.

Kalktı, yaz-kış açık yattığı pencereden kafasını uzattı. Derin derin hava çekti ciğerlerine. Sonra mutfağa gitti. Bir bardak soğuk su içti. Salonda koltuğa oturdu. “Mekn değişikliği iyi gelir” diye düşündü. Ne diyor eskiler, “tebdil-i mekânda fayda vardır.” Gecenin karanlığı yaşamına ağırlığını koymuştu. Kulak antenleri dışarıya yöneldi. Dışarıdan çok sayıda ses geliyordu. Hele penceresi açık yattığından dışarıdaki tüm sesler yatağına doluyordu. Neden bu seslere uyanmıyordu da ille de bu çığlık onu zıplatıyordu? Bu nc uyanışıydı. Ama daha öncekilerde uyanıp hemen uyumuştu. Oysa şimdi takıntı yapmıştı bunu. Uyku açık pencereden çıkıp gitmişti. Ne zaman dönerdi şehir gezmesinden acaba?

Dışarıdaki sesleri dinlemeye başladı. Sanki biraz sonra kavgadeceklermiş gibi havlayan iki köpek takıldı kulak zarına. Karşı karşıya mı gelmişlerdi, birbirlerini görmeden mi havlıyorlardı? Ama seslerini bastırmak istedikleri anlaşılıyordu. Biraz sonra kimin kimi haklayacağı belli olmayan bir öfkeyle havlıyorlardı. Hırlamaları bile duyuluyordu. Ama ödünsüz oldukları ses tonlarına yansıyor. Ne dertleri varsa? Belki biri diğerinin egemenlik alanını tehdit ediyordu. Ya da böyle bir niyeti olmasa da oradan geçiyordu. Ola ki diğer köpek huysuzun biriydi, her geçene havlayan türden. Şimdi kulak zarlari dikkat kesilmiş, ayrıntıları kaçırmak istemezcesine sonunu merak eder olmuştu bu zıtlaşmanın. Biri daha da sertleştirmişti havlamalarını. Diğer de altta kalmak istemiyordu. Ne zaman kopacaktı kıyamet? Kıyametin ne zaman kopacağı da belli değildi ya! Ne olduysa sesler kesilmişti...

Derken bütün evi bir telaşlı sesin kızılığk kaplamıştı. Yetişme telaşı bütün sokakları çınlatıyordu. Yoldan geçenlere, geçecek olanlara, sokaklarla ilgisi olmayanlara, bu telaşı aktarıyordu. “Çekilin!” diye haykırıyordu, “Yolları bana bırakın!” İçini bir karamsarlık kapladı. O da aynı telaşla evden çıkmıştı. Kendiliğinden. Otomatığe bağlanmış gibi. Sesin peşinden gitmeye başladı. Hatta koşmaya. Onunla birlikteydi artık. Geceyi yırtan ses ondan uzaklaşsa da o sese yaklaşmaya çalışıyordu. O sesi yalnız bırakmak istemiyordu. Belki yararı olurdu, kim bilir. Koşuyordu yollarda. Dili bir karış dışarıda, sesi yakalamaya çalışıyordu. Kulaklarını önüne uzatarak, yönünü yitirmemeye çalışıyordu. Ama işte artık duyamıyordu o sesi... Yazıktı... Ne olmuştu ve ne olacaktı acaba?

Birden ev sarsılır gibi oldu. Bir kamyon sesi. Yoksa bu büyük sesin çıktığı araç bir TIR mıydı? Öylesine gürültülüydü ki... Sonra birileri koşuşturmaya başladı. Şimdi almıştı sesi. Çöp kamyonu. Çöpçüler köşe başındaki konteynırlara saldırmışlardı. Kamyon motorunun sesini bastıran bağrıışmalarla çöpleri yüklemeye çalışıyorlardı. Gürültülü, özensiz, gecenin bu saatinde. Olacak şey değildi ya. İkinci konteynırdaki çöpleri de kamyonu yükleyince, kamyon büyük bir gürültüyle uzaklaştı.

Tam kendini bırakacakken, “bu da nereden çıktı?” dedirten martı sesleri kapladı ortalığı. Deniz kıyısından bayağı uzaktaki bu semtte, gecenin bu saatinde ne işleri vardı bunların? Kentin nesinden yararlanmaya gelmişlerdi ki? Onların vatani suydı, daha doğrusu denizdi. Tuzlu

sulardı. Su tutmuş alanın zerresi olmayan bu mahallenin üzerinde sestən bir kalkan örmüşlerdi neredeyse. Kavga mı ediyorlardı, sohbet mi? Belli değildi. Ama çok sayıda oldukları belliydi. Bir süre onun oturduğu evin üzerinde homurdandılar. Ya da mutluluktan bağıştılar. Dolandılar. Alçaldılar, yükseldiler. Hep seslerden anlıyordu bu hareketleri. Neden uyumamışlardı ki? Bunlar da martıların uyurgezer versiyonları mıydı?

Ne garipti bu gece. Nelere ev sahipliği yapıyordu? Kimlere? Şimdi fark ediyordu bu sesleri. Bu seslerin kendisini uyandırmadığını.

Ve gecenin sesi egemen olmuştu her yana. Sessizlik. Okyanusların derinliği. Tam gecenin dinginliği ruhunu ele geçirecekken, yine o çığlık... Kadının sesi geceyi yırtmıştı bir kez daha. Karanlığı. Okyanusun derinliklerinden çıkıp, dalga olmuştu. Yatak odasına koştu. Yok hayır, oradan, yan odadan gelmiyordu ses. Orada mutlak bir sessizlik vardı. Ama çığlık evin içinde yankılanıyordu. Yine geriye salona koştu. Dışarıyı dinledi. Acaba sokakta bir kadına yapılan bir saldırı mı vardı? Hayır, hayır... Yan evlerden gelebilir miydi? Başını sokağa uzattı, dinledi. Yok, hayır... Yine koltuğa attı kendini. Kafasını avuçlarının içine aldı. Başparmaklarıyla kulak memelerini bastırdı. Diğer parmakları şakaklarında. O zaman anladı, kulak zarları değil, beyni yırtılıyordu. Çığlık bütün nöronları kovalamıştı beyninden. Beyni ele geçirmişti. Göz kapaklarını kaynak etmek istercesine sıkışmış, dizlerinin üzerine kapaklanmıştı. Beyninin bütün çeperlerine vura vura derinleşiyordu. Yankılar yaparak, her yankıyla büyüyerek.

Sabah kalktığında salondaki koltuğun üzerindeydi. Gecenin bütün yorgunluğu gözlerinin altına oturmuş ve morartmıştı. Kalitesiz uykuyla geçen, paramparça olmuş bir gece. Kedisi henüz uyanmamıştı. Yanında mırılıyordu. Sürünerek kalktı yerinden. Soğuğa yakın bir suyla duş aldı. Yalnızca saçlarını parmaklarının arasından geriye doğru atıyor, başka bir şey yapmıyordu. Su tepesinden başlıyor, ayak parmak uçlarından akıp gidiyordu. Arada bir yüzünü de tutuyordu suya. Biraz toparlanır gibi olmuştu. Kurulandı. Yalnızca dudaklarına hafif bir ruj sürdü. Kedisinin karnını doyurdu. Sonra işine gitti.

Bundan birkaç gün sonra en samimi arkadaşlarından Ebru onu yemeğe davet etti. Bir süredir birlikte olduğu erkek arkadaşıyla tanıştırmak istiyordu. Onun et yemediğini bildiğinden, nezaket gösterip bir

vejetaryen restoranda yer ayırtmıştı. Duygu'ya kendi arkadaşıyla tanıştıracakını söylemiş olsa da onu da birisiyle tanıştırmaması korkusu yerleşmişti içine. Bu konuda bir şey soramadığı gibi, Ebru'dan da bir ipucu koparamamıştı. Akşam buluştular. Restoran çok hoştu. Eski bir sarnıcın izleri vardı. Taş duvarlardan kalan izler, çağdaş yapı elemanlarıyla bütünlenmişti. Gözü rahatsız etmiyordu. Tavanın yüksekliği, mekâna inanılmaz bir derinlik katıyordu. Menüde Duygu'nun rahatlıkla yiyebileceği her şey vardı. Çok güzel bir masa donattılar. Kızlar, şarap içtiler; Gürsel ise rakı. İyi insandı. Hoş sohbetti. İyi bir işi vardı. Ebru'nun gözünün içine bakıyordu. Belli ki seviyordu. Âşık olup olmadıklarını kestiremiyordu, kendisi böyle bir duygu yaşamadığı için. Gürsel'in muzip yanı daha çok dikkatini çekmişti. Yaptığı esprilerle, anlattığı fıkralarla masayı kırdı geçirdi. Geç saate kadar oturdular. Restorandan çıkmadan Ebru'nun ısrarları başladı. "Onlara gelecekti. Bu saatte onu yalnız bırakamazdı..." Direnecek gibi oldu. Beceremedi ve teslim bayrağını çekti.

Ebru'nun 2+1 evinde birer kahve içip yattılar. On dakika geçti geçmedi. O sesler doldurdu odayı. Bunların Ebru'nun sesleri olduğunu bilse de, sanki bir ses değiştiriciden geçerek çığlığa dönüşüyordu. Yanında, yatağında, odada... Tavanda, yerde. Diğer odayla arasındaki duvar yıkılmış gibi doğrudan geliyordu sesler. Önce yorganı kafasına çekti. Sesleri engelleyemedi. Sonra avuçlarını kulaklarına yapıştırdı, bastırdı. Olmadı. Işığı yakıp sağa sola baktı, kulaklarına tıkayacağı bir şey aradı. Yoktu. Çaresizliğini fark eder etmez yataktan kalktı. Giyindi. "Kedisine mama bırakmayı unuttuğunu," belirten bir notu yatağın üzerine, görünecek biçimde koydu. Yatak odasının kapısını açık bırakarak sessizce evden çıktı ve evine gitti.

Bu, Ebru'yla arasında bir soruna dönüşmedi. Dönüşecek bir durum da yoktu. Kedinin maması unutulurdu. Bu da geçerli bir nedendi. Ama asıl nedeni, Ebru'yla paylaşmamıştı. Daha doğrusu kimseyle paylaşmamıştı. Zaman zaman duyduğu bu çığlıkların kaynağına bugüne değin ulaşamamıştı. Bu çığlıkları, komşunun, Ebru'nun yatak odalarından gelen sesler dışında, genellikle kapalı mekânlarda duyuyordu. Açık alanlarda kendisine ulaşmıyordu bu sesler. Doğa mı yutuyordu, engelliyor muydu, diğer gürültüler nedeniyle fark mı etmiyordu? Sonuçta açık alan, Duygu'nun kâbus görmediği alandı.

Yaşam yol alıyordu. Bir yelkenli keyfinde olmasa da yol alıyordu. Duygu'nun yaşamı, daha çok bir stabilize yolda giden otuz-kırk yıl öncesine ait bir arabada geçen yolculuk gibiydi. Toz, duman, gürültü, sarsıntı... Her şey vardı. Yine de kaza yapmamışlardı ya bugüne kadar. Teselli buluyordu bununla. Olsun, bu yolculuğun da güzel yanları vardı. Onlara bakmalıydı. Bir işi vardı. Kirasını ödeyebildiği bir evde yalnız kalıyordu. Yolunu gözleyen bir kedisi vardı. Yaşamı döndürebilecek kadar da para kazanıyordu. Daha ne oldu? Ayrıca da büyük beklentiler koymuyordu önüne. Onları koyup gençliğini feda eden tiplerden değildi. O hedeflere ulaşmak için inim inim inleyerek orta yaşını pas geçen, yaşlılığında belki mutluluğu yaşamayı düşünen gruba ait değildi. O nedenle yarım da olsa mutluydu işte.

Temmuz ayı gelmiş dayanmıştı. Akla hemen tatilin geldiği ayların ortasında yer alıyordu temmuz. İzne çıkmasına on beş gün kalmıştı. Ne yapacağını da bilmiyordu. Hep bir plan, program yapardı. Mutlaka da denizli bir tatili yeğlerdi. Severdi denizi. Yüzmeyi severdi. Serbest yüzerken ufuk çizgisine, sırtüstü yüzerken evrenin sonsuzluğuna uzanmak dinlendirirdi onu. Bu nedenle iki kulaçla erişilen kapalı bir alana sıkışmış yerleri değil, açık alanlı kıyıları özlerdi hep. Ama bu yaz bir deniz planı yapamamıştı. Liseden arkadaşı Şeyda yetişti imdadına. Datça'daki yazlıkları boşalacaktı. Annesiyle babası orta Avrupa turuna çıkacaklardı. Onlar Avrupa'dayken yazlığa gidebilirlerdi. Rahat rahat tatil yaparlar ve dinlenirlerdi. Hoşuna gitti ve kabul etti.

On beş gün yanına alacakları hazırladı. Eksiklerini tamamladı. Ve Datça'ya gittiler. Yazlık, site içinde, bahçeli, bağımsız, iki katlı bir evdi. Sevgi Yolu üzerindeydi. Altta mutfak ve salon, üstte üç oda... Bir yazlıkta olaklardan fazlası olmayan biçimde döşenmişti. Yan yana odalara yerleştiler ve hemen kendilerini denize attılar... Duygu önce biraz Şeyda'yla oynadı suda, ama sonra kendi sonsuzuna bıraktı kendisini. Bir saat kadar yüzdü ve öyle çıktı sudan. Şeyda kıyıda bekliyordu kendisini. Mutluydular.

İki haftalığına geldikleri tatilin birinci haftası dolmuştu. Dolu dolu geçiyordu tatil. Sabah ve akşam deniz için ayırdıkları ikişer saat dışında, Datça'yı geziyor, çevrede dolaşıyorlardı. Palamutbükü'ne, Knidos'a gittiler. Akşamları ise Datça'ya iniyorlardı. Akşam döndükten sonra evin

balkonunda oturup denizi seyrediyorlar, geçmişten, gelecekten sohbet ediyorlardı. Bir sabah kalktılar. Kahvaltı yaptılar. Tam kahvelerini içerken Şeyda'yı babası aradı. Hâl hatır soracak sanıyordu. Oysa annesi hastalanmıştı. Turu yarıda kesip bugün İstanbul'a dönüyorlardı. Durumu ağır değildi. Ama dönmeleri gerekiyordu. Şeyda olayı anlattı. Onun da İstanbul'a dönmesi gerekiyordu. Duygu da onunla dönecekti. Hayır olmazdı. O tatiline devam etmeliydi. Ev onun da eviydi. Hiçbir sorun da yoktu. Şeyda güç bela Duygu'yu ikna etti. Dönüş biletlerini ayarladı ve öğlen evden ayrıldı. Hiç olmazsa havaalanına kadar eşlik etseydi. Bunu da kabul etmedi Şeyda.

Şeyda evden ayrılınca kendi başına kalıverdi Duygu. Hiç beklemediği biçimde bir yazlıkta tek başınaydı. İlk kez bir yazlıkta tek başına kalıyordu. Ne yapacağını şaşırmişti. Hemen mayosunu giydi, havlusunu aldı ve denize gitti. Denizde düşündü kalan günleri nasıl geçireceğini. Masmavi, tertemiz sulara bıraktı kendi. Önce yüzme bilmeyen insanlar gibi oyun oynadı suyla. Bir çocuk mutluluğuyla. Sonra ağır ağır kulaçlarını uzattı ufuk çizgisine. Her kulacından sonra yakınlaştığını sansa da ufuk çizgisi "Hadi" der gibi çekiyordu onu kendisine, "Hadi, biraz daha uzan!" Yorulunca sırtüstüne döndü. Hiç hareketsiz suyun üzerinde duruyordu. Kollarını yana açmış, kendini suyun kaldırma gücüne teslim etmişti. Çok hafif dalgalar, onu beşikteki gibi sallıyordu. Dinlendi, nefesi normale dönene kadar. Sonra güneşle konuşa konuşa yüzmeye başladı.

Sudan çıkıp eve geldiğinde saat neredeyse on ikiye geliyordu. Balkonda oturup kahvesini içti yavaş yavaş. Sonra bir kitap alıp bahçeye çıktı. Çimenlerin üzerine uzandı ve kitap okumaya başladı. Kuşların sesleri güzel olsa da yakındaki yoldan geçen araçların sesleri de ulaşıyordu kulak zarlarına. O süzgeçlemeyi tercih etti. "Kuş sesleri ve kitap" dedi. Bahçedeki badem ağaçlarına baktı bir süre. Meyvelerini çoktan veren, kurumaya yüz turmuş yapraklarıyla baş başa kalan badem ağaçlarına. Birkaç tane de zeytin ağacı vardı. Yıllanmışlıklarının verdiği deneyimle bakıyorlardı badem ağaçlarına. Sonra eve döndü. Küçük bir sandviç yaptı kendine. Yatağına uzandı. Uyuyup kalmıştı. Uyandığında saat dörde geliyordu. Ancak deniz kendine getirirdi onu. Bir anne kucağına bırakır gibi suya bıraktı kendini...

Akşam tek başına Datça'ya gitmek içinden gelmedi. Bir salata yiyip, birkaç kadeh beyaz şarap içti. Çok geç olmayan bir saatte de yattı. Tatilin en güzel yanı, günün hareketlerinin ardından gece uyunan kesintisiz uykulardı. Kitabı eline alsa da canı istemedi. Işığı söndürdü ve yastığına sarıldı. Gece bilmediği bir saatte kendini odadaki kilimin üstünde buldu. Şeyda'nın çocukluğundan kalma birkaç oyuncakıyla oynuyordu. Kafasını sağa sola sallıyordu, istemediği bir şey olduğunu belirtmek itercesine. Gözleri bir kısıyor, azıcık açılıyordu. “V” biçiminde açtığı bacaklarının arasındaki iki-üç oyuncakı birden bıraktı. Şeyda'nın yattığı odaya koştu. Yatak düzenli ve dokunulmamış biçimde duruyordu. Kullanılmayan odanın kapısını açtı. Boştu. Bu arada elleriyle sürekli kulaklarını kapatmaya çalışıyordu. Aşağıya indi. Salon, mutfak bıraktığı gibiydi. Dışarı çıktı. Ağustos böceklerinin korusu eşliğinde evin çevresinde bir tur attı. Bir iki araba da geçti o arada. Ama beyni yırtılıyordu.

Yukarı çıktı yine. Balkonda koltuğa bıraktı kendini. Bitmeyen çığılığı dövmek itercesine yumruklarını sıkıp sıkıp bırakıyordu. Ama artık koltukta değil, kendi odasındaydı. Oyuncaklarıyla oynamaya çalışıyordu. Önüne yığılmış oyuncaklarıyla... Eli hiçbirine gitmiyordu. Birini alıp geri koyuyor, sonra diğerini alıyordu. Daha dört mü, beş mi yaşındaydı? Soranlara anlatırken, bazen dört, bazen beş parmağını gösteriyordu. O gün babası, her gün olduğu gibi sabah erkenden işe gitmişti, o daha uyanmadan. Öpmüş müydü giderken? Hissetmemişti. Ama mutlaka öptüğünü biliyordu. Sonra annesi ona kahvaltısını yaptırmıştı. Biraz oynamışlardı galiba. Ardından annesi mutfağı toparlamaya girişmişti. Öğleye doğru zil çalmıştı. Annesi kısık sesle konuşuyordu. Bir erkek sesi vardı, o da kısıktı. “Bekle” dediğini duydu annesinin. Sonra içeri geldi annesi. “Gel benim güzel kızım,” diyerek elinden tuttu ve onu odasına götürdü. “Benim biraz işim var. Ben gelinceye kadar kapımı açma. Oyuncaklarınla oyna,” demişti. Daha önce bunu kaç kere yaptığını anımsamıyordu. Halının üzerine oturmuş, önüne dökülen oyuncaklara bakıyordu.

Evin dış kapısı kapanmıştı. Ayak seslerini duyuyordu artık. Pıtırıları. Bir konuşma olmadan yürümeleri. O da odasında hareketsiz oturmuş, önünde yığılı oyuncaklara bakarken, kulakları harekete geçmişti. Yan taraftaki yatak odasının, annesinin babasının yattığı odanın kapısı

kapandı. Oyuncakları elliyordu. Ama nafile. Bir şey yapmıyordu. Yapamıyordu. Çocukluk işte. Merakı kabarmıştı. Sessizliği dinlemeye başlamıştı. Aradan ne kadar zaman geçti, bilemezdi. Saat ve zaman kavramı yoktu daha. Sabah, gündüz ve akşam... Akşamları televizyondaki çocuk kanalı... Ama yatak odasından annesinin önce inlemelerini duydu. Acı mı çekiyordu, yoksa mutlu muydu bunu anlaması olanaklı değildi. Ama alışık olmadığı sesler... Bir süre sonra sesler çığlığa dönüştü. Ayağa kalktı. Onu korumak için kapıya yöneldi. Ama annesi “odasında kalması”nı söylemişti.

Ne oldu, nasıl olduysa, salonda babasının sesini duydu. “Sevgi,” diye bağıırıyordu. Neden gelmişti? Neden Sevgi diye bağıırıyordu? Seslerden yatak odasının kapısını açtığını anlıyordu. Kapı gıcırtyla, hep böyle açılırdı. Açıldığında, annesinin az öncekinden farklı bir çığlık attığını duydu. O, odasında, yalnız, çaresiz, sessiz.

Çok kısa süre mutlak bir sessizlik oldu evde. Dünyanın bütün sesleri evlerini terk etmişti. Korktu. Ama odasında kalması gerekiyordu. Ardından dış kapı çok sert bir biçimde vuruldu. Kapandı mı, kırıldı mı? Basıncı halısının üzerinde hareketsiz oturduğu odanın kapısını silkeledi. Üzerine düşecekmiş gibi korktu. Sonra yine sessizlik...

Şimdi koltukta yığılmış biçimde otururken, babasını canlandırmaya çalıştı kafasında. Bir iz aradı, bulamadı. O gün evi terk eden babası, bir iz bırakmadan ortadan yok olup gitmişti.

“Sevgi” diye bağırın sesinin dışında, hiçbir iz bırakmadan.

Bitiş Tarihi: 31.08.2017

durak

Yağmur yağınca, kentin tüm dengeleri bozuluyor. Bütün eklem yerleri boşanıyor. Bugünkü yağmur da bir kez daha yaşamı allak bullak etmişti. Evden otobüs durağına gelmek için zor taksi bulmuştum. Yürüme uzaklığında da değildi otobüs durağı. Bir taksici durdu, nereye gideceğimi sordu. Söyledim, “İş Bankası Kuleleri” diye. “Müşterimi Levent’e bırakacağım. Sonra sizi götürürüm,” dedi. İki yolcu, iki ayrı hedef... Beklemektense, bu öneriye sarılmak akıllıca olanıydı. Önce Levent’e uğradık, sonra durağa geldim. Durağın küçük kapalı alanına insanlar sıkışmış. Şemsiyenin altında dışarıda beklemeye başladım. Otobüs geldi. İnsanlar koştu. Binemeyenler, binenleri itirmeye, daha doğrusu yerleştirmeye başladı. Hep öyledir; dışarıdaysanız, içeride çok yer vardır. Yani dışarıda kalanlar için otobüsler hep boştur, binmiş olanlar için ise hep dolu. Bindiğim halk otobüsü, daha büyük bir dolmuş olarak, tıka basa doldurmuştu yolcuları. Hele biraz yağmur yağmışsa, bazen balık istifi, bazen akordeon dediğimiz durumda binersin otobüse. Nasıl bindiysen öyle kalırsın bu durumlarda... Seçeneğin yoktur... Bir şey söylemeye kalksan, hemen, “Taksiye binseydin kardeşim,” homurdanmaları başlar. Bildiğim için susuyorum. Katlanıyorum da... Ter kokuları başta olmak üzere her türden olumsuzluk... İlk durak son durağım olduğundan ortama takılmamaya çalışıyorum. Dışarıya da bakamıyorum, sırtım dönük olduğundan... Asfaltın üzerindeki tekerlek seslerinden yağmurun tüm hızıyla sürdüğünü anlıyorum... İşte bu durumda, yani kımıltısız köprüyü geçip Kavacık durağına gelmiştik.

Otobüs durup kapılar açılır açılmaz, kendimi resmen aşağı attım. “İndim,” demiyorum, attım. Kavacık durağı kentlerarası otobüsler için yapılmış bir durak değil aslında. Ama otogardan sonra Avrupa

Yakası'nda durulabilir ilk durak. Ben de otogara ya da Harem'e gitmek yerine buradan binmeye karar vermiştim otobüse. Balıklıktan insanlığa döndüğümü, ayaklarım yere basınca fark ettim. Otobüsten iner inmez hızlıca şemsiyemin düğmesine bastım.

Şemsiyenin kısıcık açılma aralığında olan olmuştu. Sırılsıklam olmasam da ıslanmışım. Beklemek üzere yaya kaldırımına çıktım. Kapalı durağın altı doluydu. Orada bir kişilik yer bulma olanağı yoktu. Şemsiyenin kabını pardösümün cebine koydum. Şöyle biraz kendime çekidüzen verdim. Sol elimde küçük yolculuk çantam. Yere koyma olanağım da yok. İçinde giysilerim ve birkaç kitabım. Kısa yolculukta gerekli olacak kadar. Ama şimdi o kadar ağır geliyor ki bana.

Otobüsü beklemeye başladım. Bu yağmurda nasıl olsa zamanında gelme olasılığı yoktu. Durakta beklemeyi bilmek, bu sabrı göstermek gerekiyordu. Bu kentte zaman zor kontrol edilebilir bir öğeydi. Otobüslerin bir kalkış saatleri yazıyordu o kadar. Onun dışında bir şey kestirmek olanaksızdı. Çünkü burası İstanbul'du. Bin bir olasılık vardı gecikme için. İlle de biri gerçekleşirdi... Aklıma birden 1980 öncesi Gırgır Dergisi'ndeki bir karikatür geldi: "Sular kesikti çalışmadım hojam..." diyen kaytarıcı öğrenci... Tebessüm ettim... Gören başka şeyler düşünür ya, ben karikatuşe tebessüm ettim... Bekliyorum bir yandan. Oldum olası toplu taşıma araçlarıyla yolculuk eden birisi olarak alışkındım buna.

Hava soğumuştur artık. Kasım dediğin, kış öncesi. Pastırma yazını geçtiğimiz günlerde yaşadığımıza göre, kış geliyor artık. Onun habercisi bu yağmur. Bir de şu rüzgâr olmasa. Yağmur dikey yağınca, şemsiye korur tüm bedenini. Ancak rüzgâr varsa, yalnızca başını korur. Şimdi bu durumdaydım. Kuzeyden esiyor rüzgâr. Ben de şemsiyemi ağırlıklı olarak rüzgâra karşı tutuyorum. Ters dönmemesi için de uğraşıyorum bir yandan. Bu arada ayaklarım, pantolonumun dizden aşağısı çoktan ıslanmış durumda. Bunu düşünecek durumda da değildim şimdi.

Durağı izliyordum, şemsiyenin altından... İlginç bir yaşam noktası olduğunu düşünüyordum. Bekleyenler, koşturanlar, otobüse binenler, binemeyenler. Bağışmalar. Belediye otobüsleri, halk otobüsleri... Otobüslere yolcu pazarlayan durak ağaları ya da değnekçileri... Onlar dışında bir yeğleme yapılamazdı. Tüm otobüslerin şoförlerini tanırılar.

Şoförler de onların bilgisi dışında yolcu alamazlar. Almaya kalksalar, al başına belayı. Durağa gelen biletsiz yolcuları önceden hazırlıyor durak ağası. Yolcular da ondan gelecek buyruğu bekliyor.

Ben çevreyi izlerken, birden birisi şemsiyemin altına sızıverdi. Ne oluyor dememe kalmadan dirsek temasında bitti... İzin istemiş miydi? Duymadım. Mutlaka istemiştir. Bu kadar da çağrısız konuk olunmaz yani. Ya da yüz­süz demek belki daha doğru. Ne yapacağımı şaşırdım. Yan gözle baktım, benim omuzlarıma kadar gelen bir bayan. Demek ki 1.65’ler dolayında. Sarışın saçları, lüle lüle imiş gibi ya da ben öyle algılamak istiyorum, ama onlardan eser kalmamış. Çünkü ıslanmış. Saçlarının ucundan damlıyor yağmur. Daha doğrusu damlayamıyor... Üzerine giydiğine mont da denilemez ya, onun üzerinde kaybolup gidiyor damlalar... Taşınması giderek zorlaşan bir giysiye dönüşmüş, koruyucu olmaktan çıkıp. O montun omuzları üzerinde askılı bir çanta... Ne taşınır ki bunda? Hani elinde avucunda ne varsa içine atılacak büyüklükte olup da içinde bir şey taşınmayan çantalardan değil... Süs olsun diye taşınan küçüklükte de değil. Deri olması olanaksız... Üzerinden fermuarlı. Ama kabarık olmayan bir çanta işte.

İlk gözlemlerimle, “öğrenci olmalı,” diye düşünüyorum. Öyle bir izlenim veriyor... Ne fark ederse? İlle de çözeceğim kim olduğunu. Tahmin etmek, zaman geçirmek için iyi uğraş şimdi. Algıladığım doğruysa, öğrenci olma olasılığı yüksek. Belki Gebze bölgesinde bir fabrikada çalışıyor. O zaman otobüs değil, dolmuş bekliyordur olasılıkla.

Kot pantolonun altında spor ayakkabılar. Hepsi su içinde. Çocuklarımdan biliyorum. Kışın bile bu ayakkabılardan giyiyorlar. Anlamam olanaklı değil. “Isınamazsınız, sağlıklı yürüyemezsiniz,” diye söyleniyorum her keresinde. Ama nafiye... Söyleyince de hep kötü oldum. İşte bir yenisi yanı başımda. Buna da mı söylensem? Söze buradan mı girsem yoksa? Ne diyeceğim söz atınca? Çocuğum mu? Bayan mı? Siz mi? Sen mi? Şemsiyemin ortağı mı?

Benim bayanlarda ilk baktığım yer, yüzleridir. Sağ gözümü zorlayarak baktım yüzüne. Bu küçücük yüz, sabah yıkanmış da silinmemiş gibi. Kuru bir yer yok kızarmış yanaklarında. Kulak memelerinin rengiyle uyumlu bir burun. Bu durumdaki bir kızın estetik yaptıramayacağını düşünüyorum, burnunun güzelliğine dikkat edince. Burun güzel olur

mu? Aslında her organ diğerini bütünleyince ortaya çıkan bir güzellik var yüzünde. O küçücük yüzünde dudakları başka duruyor yine de. Çizgi dudak da değil, abartılı etli de. Dudaklarına sürülen sabah rujundan izler kalmış yalnızca. Titriyor gibi geldi bana. Dudakları kapalı ama, kasılmış durumda. Konuşmuyor, bakmıyor. Benim bakmama da aldırıyor.

Zaman kazanmaya çalışıyorum, bir şeyler söylemek için. Bu arada durakta yaşam sürüyor. Gelen giden...

Utangaç sızıcı, bedeninin yarısını kısacık kollarına sarmış, ısınmaya değil, daha fazla üşümemeye çalışıyor. Sağ dirseği yine de şemsiyenin dışında. Islanıyor. Çaktırmadan o yana kırdım şemsiyeyi. Tüm bedenini koruma altına almak için.

Burada olmaklığımı unutmuşum. Bir yandan valizimi de kaldırıp saatimi kontrol etmeye çalıştım. Nedense yere koymadım valizimi. Çalınır korkusuyla değil, kirlenmesin diye herhalde, O nedenle saatime bakarken onu da kaldırıyorum. Saat 10.19. Aslında gelmiş olması gerekiyor otobüsün. Çünkü bana 10.00'da durakta olur demişlerdi. Yağmur yağınca, her şeyin aksadığı bu kentte, bu kadar sapma normal, diye düşünüyorum. Hemen geleceğinden hiç umudum yok.

“Üşümüştün,” dedim, “titriyorsun da...”

“Evet,” dedi yalnızca, bakmadan, titrete bir sesle...

Ne demeliyim acaba? Diyalogu nasıl sürdürmeliyim?

İkimiz de bekliyoruz. Sessiz ve tepkisiz... Doğruca, karşıya bakıyoruz. Önümüzden vızır vızır geçen araçların farkında mıyız acaba? Peki bizi bir araya getiren yağmurun? Araçların tekerleklerinden çıkan ıslak seslerin... Sis gibi fişkıran suların. Bağırışanların. Durağın değnekçisinin gelen otobüslere yolcu atma uğraşlarının...

“Mendil vereyim mi? Yüzünü silersin...”

“...”

Kafasını salladı bakmadan... “Olur” dedi... Olur... O daracık alanda, çantamı şemsiyenin çengel gibi olan tutamağına asarak, sol elimle cebimden bir kâğıt mendil çıkardım. Uzattım...

Kısıp bir sesle, “Teşekkürler...” dedi...

Bu kez baktı bana... O kadar küçük yüzde bu kadar hoşluk... Güzellik diyemedim... Hoşluk... Ne yapsam da sürdürsem bu diyalogu? Yapay biçimde zorlamak da olmaz... Sana ne ayrıca? Sabahın körü olmasa da erken bir saati... Bir tanrı konuğu gelmiş... Bu soğukta, ahret soruları soran bir yaşlı... Ama içimdeki bir güç zorluyor beni...

“İstanbul içinde bir yere mi?” diye yarım yamalak bir soru sordum. İçgüdüsel olsa gerek, beden dilini kullanacağını düşünerek başımı çevirmiştim. Baş arkaya doğru gitti. Bu kez de sessiz yanıt... Bu kez de beden dili... Yine bakmadan... Yanıta göre, demek ki kentler arası...

Tanrım o küçük burun kıpkırmızı bir kora dönüşmüştü. Soğuktan yanıyordu belli ki... Deliklerin olduğu kısım yüzünün ortasında bir taş kömürü gibi kızarmıştı.

Ne yapmalıyım acaba? Bir sokulma dürtüsü duyumsadım. Sanki dirsek temasından daha fazla bir temas çabası... Sarılma demek fazla olur. Belki de öyle. Hiçbir şeyi kestiremiyorum ki... Hangi olasılığa göre davranacağını bilemeyen bir adam durumundayım. Sağgörüm bağlanmış...

Beni bu kentten kaçıran, arkamda bırakmak istediğim, ama kaçarak kurtulacağımdan emin olmadığım onca soru, sıkıntı, çözümsüzlük, soru işareti... Bir kez daha yalnızlığım sığınmak için çıktığım bu yolculuk...

Yanıma aldığımı sandığım yalnızlığım depreşti içimde birden.

Ben de bir karşı sokulmayı ne kadar isterdim. Gerçi ıslanmışlığı mı, yoksa kurumuşluğu mu itti onu şemsiyenin altına, bunu tam kestirememiştim daha. Ama beni ona yalnızlığımın iteceği kesindi...

“Birçok otobüs geçti,” dedim, “Sen binmeyecek misin herhangi bir otobüse?”

“Ben otobüsümü kaçırdım,” dedi, titrek bir sesle... Sonra yanıt bekler gibi gözlerimin içine baktı...

Başımı sola çevirip, “Ben de,” dedim sessizce, yalnızca kendim duyarcasına, “Ben de... Az önce kalkan, benim otobüsümdü...”

Sonra, “Nasıl olsa olan oldu” deyip, “Al şemsiyeyi,” dedim. Şaşırdı. O, dünyanın bütün güzelliklerinin bulunduğu yüzünü çevirip yüzüme baktı.

Ne diyeceğini şaşırmış durumdaydı. Ben de ne yapacağımı bilmez durumda baktım yüzüne.

“Ama...” dedi, arkasını getiremedi.

Bakmayı uzatsam, dayanamayıp sarılacaktım. Duygularım ayaklanmış, kollarımı kaldırmaya zorluyordu beni. Ama “Al,” dedim, “Ben yürüyeceğim biraz.”

Onun tuttuğu şemsiyenin altından çıktım, valizimi çekerek yağmurun altında yürümeye başladım.

Yağmur, çoktandır kurumuş duygularımı belki yumuşatır diyerek...

İlk Yazma Tarihi: Aralık 2009

Yazmayı Bitirme Tarihi: 2018

fabrika

Doğdukları ve büyüdükları kasaba masallardaki gibi küçüktü. Kasabada yaşayan az sayıdaki insanın hemen hemen hepsi birbirini tanırdı. Kendi masallarını birbirlerine anlatırlardı. Kendi kasabalarından uzaklaşmak diye bir düşüncelerini bırak, hayalleri de yoktu. Yaşam, kasabalarından ibaretti. Ayrıca uzaklaşmak, kaybolmaktı onlar için ve bu içlerini titretirdi. Birbirlerinin gözü altında olmak, güven demektir.

Üzerinde bir tahta köprüyle iki yakası bağlanan ırmaklarının yazın da suyu eksilmezdi. Kış sonrası baharlarda geçtiği dağlardan topladığı odunları, kıyısındaki insanlara dağıta dağıta akar giderdi ırmak. Odun kapmak, baharların önemli bir faaliyetiydi. İnsanlar ocaklarında yakacakları odunlarının büyük bölümünü ırmaktan kaparlardı.

İstasyonu çarşıya bağlayan patika gibi bir yol dışında ulaşım bağlantısı da yoktu. İki arabanın yan yana zor geçtiği, iki yanında akasyaların olduğu bir şose. Stabilize, üzerine kum çakıl dökülen bu ham yol, kışın çamurdan yürünemez olurdu. Kasabadaki üç beş arabadan biri denk gelirse, yazın tozdan göz gözü görmezdi. Ama özellikle şubat ve mart aylarında akasyaların kokuları örterdi çamurların kötülüğünü. Yolun bir yanındaki açık kanal, atık suları ırmağa taşıyordu. Kaç araba geçerdi ki bu yoldan? Tren saatleri öncesi dolmuş olarak çalışan arabalar dışında, bir iki resmi araba...

Toprak verimliydi. Her taraf tarlaydı, bostandı ve meyvelikti. Boş arazi yoktu, işlenmeyen demek daha doğru. Kasabanın önemli bir bölümü yalnızca tarımla uğraştığından, baharla başlayan faaliyetler sonbaharda biterdi. Her yıl yinelenen aynı işler... Örneğin buğday ek. Karın altında kalsın. Baharda büyüsün. Ağustosta biçilsin. Harman yerlerinde buğday ve saman birbirinden ayrılsın. Sonra buğdaylar ırmakta yıkansın, toz-

topraktan arındırılsın. Kurutulsun. Ardından bir bölümünün kabuğunu çıkarmak için dibeklerde dövülsün...

Mısır... O ayrı bir süreç...

Baharda otun, dikenin kapladığı arazi olmazdı. Her ekim dönemi başında ayrıık otları, dikenler araziden temizlenirdi. Toprağın bağı, kendisini boğan her tür eğrelti otundan temizlenirdi. Tertemiz toprağa ekilirdi ne ekilecekse. Toprak gibi kokan toprağa...

Daha ne olsundu, masalların geçmesi için?

Öyle bir kasabaydı ki, baharda yeşilin bin bir tonu kaplardı bahçeleri. Kaplardı dediğin, öyle yukarıdan atılan bir örtü gibi değil, içeriden dışarıya doğru bir fışkırmaydı adeta. Öyle yeşil deyip geçmemek gerekirdi. Yeşil, her şeyden önce içindeki sakinliği insanların ruhlarına taşırdı. Bu nedenle sakindi bu kasabanın insanları. Yeşil içinde doğup yeşil içinde büyüdüklerinden huzur içinde yaşarlar ve birbirlerine güvenirlerdi. Bu kasabanın hiçbir dükkânında kilit satılmazdı. Ne başlarında buyuran biri olurdu ne de itip kakan... Ne zorla bir şey yaparlardı ne de bir sınır koyarlardı yaptıklarına. Sınırları doğaydı aslında. Bu nedenle doğayı üzecek şeyler yapmazlardı. Onunla küsmemişlerdi bugüne kadar, kardeş kardeş yaşayıp gidiyorlardı.

O kardeşlik içinde doğa da cömert bir ana olarak her şeyi bol bol veriyordu kasabalılara. Meyveli ve de meyvesiz ağaclar yeşillerini zor taşırlardı. Ama meyvelilerin ayrı bir yükü olurdu baharla birlikte. Özsularının doğaya merhaba dediği çiçeklerden her tür meyve sarmaya başlardı dallarda. Zor taşırlardı dallar meyvelerini. Bu nedenle bazılarının kolu kanadı yazı göremeden kırılırdı. Bereket çok kolluydular da... Ve hep yeni kollar üretti gövdeleri, kırılan kolların yasını tutmadan. Çimenler baharla birlikte kış uykusundan uyanır, her türden bitki topraktan başlarını uzatıverirdi, çiçekli, çiçeksiz...

Kasabanın güzellikleri yalnızca birkaç ailenin değil, herkesin yaşadığı güzelliklerdi. Bu nedenle varlık üzerine kurulu bir kıskançlık yoktu insanlar arasında. Senin var benim yok diye bir derdin olmadığı bu kasabada, zaten bin dolayında insan yaşardı. Bunlar da büyük oranda birbirlerini tanırlardı. Günaydını bilmeseler de merhabayı bilirlerdi.

Baharın güzellikleri vardı, ama çocuklar için yarattığı sıkıntılar da olurdu. Dallara konan kuşları göremezlerdi. Çıplak dallar koruyamaz kuşları, ama yapraklar yavruları gibi korurdu. Çocuklar ellerinde sapan tüm bahçeleri dolaşır, kuş avlardı. Hiç kimse de “ ld rmeyin onları” demezdi, o zamanlar. Her büyüğün yaşıamının aynı yollardan ge tiğı bu kasabada, bu da yaşıamın doğıal bir dönemiydi. Çocuklar baharda avcılık yaparken beklemek zorundaydılar. Kuş hareket edince yapraklar hareket edecek ve yerini anlayacaklardı. Sonra atış başlayacaktı. Her şeyin sevgi dolu olduğı mahallelerinde, bu işin hangi sevgisizlikten kaynaklandığı belirsizdi. Bu kuş avlama işi beslenmeyle de açıklanamazdı. Çünkü bu kasabada beslenme diye bir sorun yoktu.

Kışın ise, beyaz kimseyi kıskandırmamak ve insanlar arasında ayrımcılık yapmamak istercesine, kaplardı her tarafı. Nereye baksan tonu ışık gölge oyunlarıyla değışen bir beyaz örtü aylarca toprağı gizlerdi, örterdi; uyuturdu, dinlendirirdi. En keyiflisi de sobanın başında sırtını sobaya verip kar yağışını izlemektir. Hele akşamları, kasabanın tek yolunu aydınlatan yarı k r sokak lambalarının altındaki kar yağışı masallardakinden daha güzeldi, çünkü gerçektir.

İnsanların giyimleri birbirine benzerdi, yedikleri birbirinden farklı değıldi. Aynı toprakların aynı ürünlerini aynı biçimde pişirip yerlerdi. Neredeyse her şeylerini kendileri yaparlardı. Çarşıya pazara bağımlılıkları yoktu. Fasulye bütün evlerde aynı lezzette pişerdi ve yenirdi. Toprak, insanlar arasında ayırım yapmadan paylaştırdı bütün verdiklerini.

Ahh o ırmak yok mu, o ırmak... Kasabanın kıyıcığından akan bu ırmak, masmavi suyuyla kendine çekerdi herkesi. Balıkları tut tut bitmez, suyu i  i  t kenmezdi. Kıyıcığını dövmeden, ona vurmadan, hırpalamadan sakın sakın akardı. O nedenle yaşıayanları da sakinleştirdi. Kıyısında yalınayak yürünür, dibine yalınayak basılır da ayaklara bir şeycikler olmazdı.  akıl taşları azıcık acıtırsa da yine de okşar gibiydi tabanları.

İnsanlarının sınırları belliydi. Dünyaları kuzey-güney yönünde akan ırmağın doğıduğı ve altından akıp gittiğı dağılarla, doğıdaki ve batıdaki dağılardı. Varoluşlarının sınırı bu ufuk  izgileriydi. Arzuları uzar, uzar, bu ufuk çizgilerinde sona ererdi. Sonsuzlarının bittiğı yerdi dağıların doruklarını birleştiren ufuk  izgisi. Daha  tesi, bilinmez de merak da

edilmezdi. Radyodan dinledikleri maçlar, sanki o ufuk çizgilerinin ötesindeki kendi ülkelerinde değil, başka ülkelerde oynanırdı.

Bu kasabada, aynı mahallede doğmuş iki arkadaşlıklar. Yürümeye başladıklarından, ayakları toprağa değdiğinden bu yana birlikte büyümüşlerdi. Hele hele beş-altı yaşlarından sonra hiç ayrılmamışlardı. Şimdi ortaokula giden öğrenci olmuşlardı. Büyümüşlerdi, boyları uzamıştı, bıyıkları terlemişti. Onları onlar yapan şey, mahallelerinin masalsı ortamıydı. Doğanın içinde, doğanın bir parçası olarak biçimlenmişlerdi. Hani bir adaya bıraksalar ikisini, hiç zorluk çekmeden yaşarlardı. Yıllardır, yaz aylarında sabah evden çıkıp, hava kararmadan eve döndüklerinden aradaki beslenme konusunu doğanın verdikleriyle çözerlerdi. Üç, üç buçuk ay ve her gün...

Her gün ırmağa girdiklerinden banyo sorunları olmazdı. Su gereksinmesini ırmakta giderdiklerinden körpecik bedenleri su kaynatmazdı. Meyve sebze sorun değildi, bostanlar dolup taşıyordu. Kendilerinininki olmasa, komşularınıninki... Hani yakalansalar da fırça yerlerdi o kadar... Yakalayanların çocukları da kendi bostanlarında yakalanabilirdi çünkü. Protein mi? Avladıkları kuşlar, salyangozlar, balıklar...

Mutlulardı, mutlu. Yüzleri gülüyordu. Coşkun biçimde yaşıyorlardı, içlerinde en küçük kötülük olmadan. Kimse kimseye kötülük yapmadan. Paylaşmak için birbirlerini yemeden. Kıskanmadan, kıskandırmadan.

Günlerden bir günün akşamı, sofranın çevresinde yemeklerini yerken, her ikisinin babası da, “Fabrika kurulacakmış kasabaya. Büyüklerimiz bizim kasabamızı için karar vermişler. Cumartesi akşamı meydanda şenlik varmış,” dedi. Bakıştılar. Bir şey sormadılar. Ne fabrikası kurulacakmış? Fabrika niçin kurulmuş? Ne olurmuş fabrika kurulursa?

Ertesi gün bir araya geldiklerinde önce Ahmet söyledi, fabrika kurulacağını. “Hee,” dedi Ali de, “Ben de biliyorum. Babam söyledi.” İşte sorun yoktu. İkisine de babaları söylemişti. İkisinin de haberi olmuştu. Fabrika konusu da günlerini bu kadar doldurmuş, geçmiş, gitmişti.

Yine günün içine girdiler. Bir saniyeleri boş geçmeyen koşturmaları başlamıştı yine.

Cumartesi sabah, akşam kasabanın tek meyhanesinde kafayı çekip gelen babaları geç kalkmıştı biraz. Yüzünü gözünü ekşite ekşite gelmişti yanlarına. Karısı hemen tarhana çorbası koydu önüne. Zorla içti çorbayı. Sonra, “Unutmadınız değil mi? Akşama meydana gideceğiz. Eğlence varmış. Fabrika eğlencesi,” dedi.

Ahmet de Ali de aynı uyarıyı aynı saatlerde almışlardı. Çünkü babaları akşam birlikte olduklarından, sabah aynı saatlerde kalkmışlardı. İkisi de üstüne basa basa akşam meydana gideceklerini söylemişti. Orada ne olacaksa?

Gittiler... Bütün kasaba oradaydı. Kendi mahallelerindekiileri tanıyorlardı da. Marangoz Haşim’in yaptığı sahnedeki insanlar farklıydı. Bayram törenlerinde şiir okunan mikrofon da kurulmuştu.

Takım elbiseli, kerli ferli adamlar. Bazıları fötr şapka giymiş. Hepsisi kravatlı. Sahnede çevreye bakıyorlardı.

Ramazan ayında ve düğünlerde gördüğü davulcular tokmağı daha bir sağlam vuruyorlardı davullara. Kalabalığın içinde birbirinden ayrılmayan iki arkadaş, köçeklerin eteklerini daha bir güçlü savurduklarını, eteklerin dalgalanarak tam çember oluşunu izliyorlardı.

Daha önce görmemişlerdi böyle bir şey. Bayramlardaki havadan farklıydı bu. İnsanların yüzündeki gülücüklerde bayram kutlamasını aşan şeyler vardı.

Ahmet’le Ali’nin derdi, dağıtılan limonatadan bir bardak daha fazla kapmaktı.

Bir süre sonra mikrofondan bir anons yapıldı ve adı akıllarında kalmayan biri konuşmaya başladı.

“Sevgili Hemşerilerim,” diye girdi söze... Önemli şeyler söylüyordu ki, kendini alkışlatıyordu. Siyah ceket ve pantolonu, beyaz gömleği, hafif göbeği, noktalı kravatı, hafif dökülmüş saçlarıyla bu adam, demek ki önemli bir adamdı.

Ahmet ile Ali’nin aklında kalan, adamın kendisiydi. Çünkü yaşamlarında ilk kez böyle bir adamla karşılaşmışlardı. Bu kasabada yaşasaydı görürlerdi. Demek ki, başka yerden gelmişti. Unutmadıkları bir diğer şey de adamın söyledikleriydi: “Fabrika, diğer kasabalara değil, sizin

kasabanıza kurulacak. Aha kararı,” dediğinde ve kâğıdı havaya kaldırıp salladığında alkış tufanı koptu.

Fabrika kasabalarına kurulacaktı. Bu akşam gelen herkes bunu anlamıştı.

O akşam evlerine dönüp yattılar. Sabah kalktıklarında değişen bir şey yoktu. Babaları bahçede yıkılan kazıkları onarıyordu. Anneleri bostanda çalışıyordu. O da Ali’yle buluşmaya gitmişti.

Bu şaşalı ve kasaba tarihinde benzeri olmayan törenden altı ay sonra kasabada görmeye hiç alışık olunmayan insanlar peyda olmaya başladı. Bir cuma günü pazarda sebze satan annesinin yanına gitmişti. Satıcı kadınların neredeyse çoğunu tanıyordu. Hepsinin giysileri hemen hemen aynıydı. Ama bu alıcı kadınların giysilerinin kumaşları, dikimleri farklıydı. Başları açık, saçları taralıydı.

“Kim bunlar ana?” diye şaşkınlık içinde sormuştu Ahmet.

“Fabrikayı yapacak adamların garıları,” demişti o da...

“Nerden gelmiş bunlar?” diye soruverdi Ahmet.

Annesi bir alıcıyla ilgilenmek zorundaydı. Yanıt veremedi. Biliyordu da mı veremedi, yoksa o da mı bilmiyordu? Anlayamadı bunu. Ama Ahmet, ağzı açık biçimde yalnızca o “garıları” izliyordu.

“Sana neden benzemiyor bunlar?” diye soruyordu içinden de, anasına bir şey diyemiyordu.

İlk o gün kafası karışmıştı. Karşılık bulamadığı sorular geliyordu aklına, onları kovalamaya çalışsa da. Ama aklına düşmelerine engel olamıyordu.

O günden sonra kasabanın tek şosesinde gidip gelen kamyonların sayısı arttı. Ağaçların yaprakları yolun tozuyla tanıştı.

Kasabalıların sakin, kendi hallerine yaşamları değişmeye başlamıştı. Fabrikanın kurulacağı yeri de merak ediyorlardı. Ama oraya gitmeyi göze alamıyorlardı. Ne oluyordu acaba?

Ali ile Ahmet, fabrikada çalışanlar için yapılan, adına site denilen, çevresi duvarlarla çevrilmiş, içine girilmesi yasak olan yerde neler olduğunu o yaz hep merak edip durdular. Zaman zaman duvarların üstüne çıkıp, bekçiler görünceye kadar içeriye baktılar.

Ahmet her cuma günü garıları görmek için pazara, annesinin yanına gider oldu. Kadınlar bazen yanlarında çocuklarını da getiriyorlardı. İlk kez onlardan birinin çocuğunu görünce, annesinin arkasına saklanmıştı. Korkusundan değil. Yetiştikleri ortamlar, yaşadıkları, onların korku bilmeden büyümelerini sağlamıştı. O nedenle duygusu korku değildi. Belki utanç denebilirdi. Ama neden utansındı ki? Aslında eşit biçimde büyüdükleri, birbirlerinden çok büyük farklar olmadan yaşadıkları bu kasabada, hele hele mahallelerinde kim kimden, ne için utanacaktı ki? Böyle duygular da onlara yabancıydı. Ama bu otomatik tavrın arkasında bir garipseme vardı, adı konulamayan.

Kendi mahalle arkadaşlarını, çocukluğunu gözlerinin önünden geçirdi de bir soru takıldı aklına. Kendileri neden böyle olmuşlardı da onun gibi olamamışlardı? Kafasında soru işaretleri çoğalarak, büyümüş gözlerle baktı hemen hemen her yaşıtı çocuğa. Sonra pazarın içinden yürüdü, geriye geriye bakarak, sonra mahalleye doğru koşmaya başladı.

Koşarken özellikle, maç dinlerken radyodan duyduğu seslerin geldiği yerleri hayal etmişti. Koşarken hayal edilmez miydi? Az önce yaşadığı sarsıntı her durumda hayal gördürebilirdi. Pazaryerinde gördüklerini çoğaltıyor, bazılarını değiştiriyordu. Sonra onların içine kendisini koydu. Çembere almışlardı Ahmet'i. Bu kez onlar kendisine garip garip bakıyorlardı. İşin kötüsü tam da bu durumdayken arkasına sığınacağı annesi de yoktu yanında.

Kan ter içinde mahalleye geldi. Ali'yi buldu. "Hadi gel ırmak kıyısına gidelim," dedi. Konuşmadan bostanların kıyısından, içinden yürüdüler. Meyvelerden, sebzelerden hiçbir şey koparmadan geldikleri ırmağın kıyısında oturdular. Burada da bir süre konuşmadılar. Yerden aldıkları çakılları suya attılar, sesini dinlediler.

"Buradan başka yerler de var galiba? Fabrika için gelenleri gördün mü?" diye söze ilk giren Ahmet oldu.

"Biz dünyada bir tek kendimizin yaşadığını sanıyorduk, kitaplarda yazılanlara inanmadan. Görünce allak bullak olduk..." dedi Ali.

"Ne yapacağız biz şimdi?" diye sürdürdü Ahmet.

Sustular. Taş atmayı sürdürdüler. İrmaktan çıkan "clup clup!" sesleri sanki beyinlerinde yankılanıyordu, "Uyanın!" dercesine. Sonra

kendilerine gelmek istercesine, üstlerindeki keten giysiyi çıkarıp suya atladılar. Konuşmadan oynastılar bir süre. Birbirlerinin yüzüne su fişkırttılar el ayalarının alt kısmıyla. Daldılar, çıktılar. Sonra ketenlerini giyip mahalleye geri döndüler.

Artık bu masalsı kasabalarında bir şeyler değişmeye başlamıştı. Yol kenarlarındaki ağaçların eskiden pırıl pırıl olan yapraklarının üzerindeki toz tabakası kalınlığını artırıyordu. Yollarda gidip gelen arabaların sayısı artmaya başlamıştı. Pazara götürülen sebzelerin miktarı artmaya başlamıştı. “Ne istesen veriyo garılar,” diye muhabbetlerine tanık olduğu mahalleli kadınların pazara daha fazla sebze götürmeye başladıklarını görüyorlardı. Kendi anneleri de daha fazla satar olmuştu.

Kasabanın masalsı büyüğü bozuluyordu. Büyü bozuluyordu derken, eskiden git git yalnız oldukları yerlerde, birileri çıkar olmuştu karşlarına. Tanımadıkları birileri. Oysa eskiden de çıkan olabilirdi. Ama tanırlandı, “N’aber len Ali, Ahmet?” diye laf atmadan geçmezlerdi. Şimdikiyle yabancı yabancı bakıyorlardı birbirlerine.

Gecelerinde yıldızların fısıltılarını duydukları kasabaları, daha gürültülü oluyordu artık, kamyon homurtularıyla...

Sesler, sessizliği itelemeye başlamıştı. Aralarındaki itişmeden galip çıkan sesler oldu.

Günler hayretlerini, meraklarını ve sorularını büyüterek geçti gitti. Okul zamanı geldi. Artık ortaokula gidiyorlardı. İkinci sınıfa başlayacaklardı bu yıl. Üçüncü sınıftan sonra ne olacağı ise belli değildi. Çünkü kasabalarında lise yoktu. O nedenle ortaokulu bitirenlerin çoğu ya boş gezer ya futbol oynar ya da bulduğu bir çıraklık işinde çalışırdı.

Okulun ilk günü, makilik bir ortamda açan çiçekler gibi üç-beş yeni öğrenci herkesin gözlerine çarptı. Gözlerine çarpmadı, herkes onlara baktı. Onlar okula birlikte gelmişlerdi. Okul müdürü bir konuşma yaptı:

“Yeni dönemde hepinize başarılar diliyorum. Üç aylık tatil dönemini bitirdiniz. Dinlendiniz. Şimdi dinç kafalarla yeni sınıflarınızda derslere başlayacaksınız. Bu yıl aranızda, kasaba dışından gelen arkadaşlarınız olacak. Bildiğiniz gibi fabrika inşaatı hızla sürüyor. Orada çalışmak için gelenlerin çocukları da yeni arkadaşlarınız olarak sizlerle birlikte

olacaklar. Onları da kasabalı arkadaşlarınız gibi aranızda alın. İyi arkadaş olun...”

gibisinden şeyler söyledi.

Sonra herkes sınıflarına dağıldı. Ahmet ile Ali’nin sınıfına da bir yeni kız geldi, onlardan. Giysileri çok farklıydı ve güzeldi. Kızların hepsi siyah giysiler giyiyor olsalar da bununkiler farklıydı. Hele hele ayakkabıları. Göze çarpmayacak gibi değildi. Kasabalılar genellikle lastik ayakkabılar giyerken, çok az çarşılı arkadaşları potin giyerken, bu kızınkiler hepsine fark atıyordu. Pırıl pırıldı ayakkabılar.

Kız ön sıralardan birine oturmuş, yanına kimse oturmamıştı. Oturamamış mıydı yoksa?

İlk öğretmenleri, kızı sınıfa tanıttı. Vildan adındaki kızın babasının fabrikanın kuruluşu için kasabaya geldiğinden söz etti. Kızla iyi arkadaş olmalarını öğütledi. Ve ders başladı.

Rahattı kız. Sempatikti. Derslere katılıyor, derdini çok güzel anlatıyordu. Onların kasabalı ağzından başka biçimde, düzgün konuşuyordu, kasabalı olmayan öğretmenleri gibi.

İlerleyen günlerde ilk o Ahmet’e yaklaştı. Ahmet’in isteyip de yapamadığı hamleyi o yapmıştı. Ahmet nasıl yaklaştı ki? Ne diyecekti? Hiç böyle bir şey yaşamamıştı yaşamında. O nedenle bilmiyordu nasıl davranacağını.

“Ben,” dedi, “Fizik’te pek iyi değilim. Anladım ki sen sınıfın en çalışkanısın. Hafta sonu bize gelir misin? Sınava birlikte çalışsak...”

Ahmet darmadağın oldu. Ne diyeceğini şaşırması bırak, dilini yuttu. Vildan’ın yüzüne baktı kaldı. Durumu kavradığından mıdır, nedir, sessizliği bozan Vildan oldu.

“Ne diyorsun? Gelir misin?”

“Hee, olur,” dedi Ahmet sonunda. Daha doğrusu diyebilirdi.

Daha salıydı günlerden. O akşam evde her nedense uyuyamadı. Ve yine her nedense Vildan içine girdi girdi çıktı gece boyu. Sonraki günler teneffüslerde ara ara görüştüler. Ahmet eski heyecanlarının yatıştığını hissetmeye başladı. Daha yakın durmaya başladı Vildan’a.

Cumartesi günü de saat ikide evlerine gitti. Fizik kitabını, defterini yanına almıştı. “Evi bulamaz,” diye düşünmüş olsa gerek, sitenin girişindeki bekçi kulübesinin yanında bekliyordu Vildan. Ahmet tek başına gitse almıyorlardı içeriye. Kasabalıya yasaktı sitenin içinde gezinmek... Yan yana yürüdüler. Evlerine gittiler. Ahmet lastik ayakkabılarını çıkardı. Çıplak ayaklarıyla girdi evlerine.

Bu evi sonra, başta Ali olmak üzere herkese anlatacaktı. Koltukları, halıları, perdeleri, hele hele tuvaleti...

Vildan’ın annesi çok güler yüzlü bir kadındı. Önce limonata yaptı onlara. Başı açık, üzerinde Ali’nin hiç görmediği türden bir elbise giymiş bu kadının elleri bembeyazdı. Tırnakları renkliydi. Dudaklarına da boya sürmüştü. Kulaklarında çok güzel küpeler vardı.

Onlar masada çalışırken, masaya kuru hamurlar getirdi. Ahmet’lerin evinde de hamur işleri çok yapılırdı, ama bunlar farklıydı. Şekilleri de tatları da...

Çalışmaya verdikleri bir arada, Vildan onu yatak odasına götürdü. Kütüphanesi, çalışma masası, yatağı...

Kendilerinin tüm kardeşler aynı odada yattıkları, aynı yerde çalıştıkları bir kasabada, böyle evler de vardı demek ki, artık...

Saat dörde doğru evlerinden çıkıp kendi evlerine doğru yürürken, incir ağacından düşmüş gibiydi. Kendi geçmişiyle, henüz bilemediği bir dağlar ötesi yaşamın bıçak sırtında hissetti kendini. Demek ki masal buraya kadardı. O hiç değişmeyecek sandığı kasabalarında kurulmaya başlanan fabrika, o büyüye dokunacaktı. İzlerini bırakacaktı. Belki de bozacaktı onu.

Ortaokul üçüncü sınıfta, okumayı sürdürmesinin kasabadan ayrılmakla olanaklı olacağını artık anlamıştı. Okumayı sürdürmek de istiyordu. Artık dağların ardındaki yerleri de merak eder olmuştu. Nasıldı oralar? Nasıl yaşanırdı oralarda? İnsanlar nasıldı?

Orta üçün ikinci yarısında yılsonu gecesine de hazırlandılar bir yandan. Sonuçta çok güzel bir akşam oldu. Ama onun açısından da farkında olmadığı bir veda oldu. Farkına ise okulla bağı kesilince vardı.

Onu bir daha hiç görmedi. Hiç... Yaşam yollarını hiç kesiştirmedi.

Ama hiç de unutmadı. Hayır, hayır... Düzeltilmeli... Unutamadı...

Ahmet, dersler ve yılsonu müsamesesinin hazırlıklarının arasında babasının çabalarıyla birçok yatılı, burslu okulun sınavlarına girdi. Kazandıklarından birinde okumak için kasaba dışına gitti.

Okuduğu sürece her yaz geldiği kasabalarının biraz daha değiştiğini fark etti. Bazen çocukluğunun ayak izlerini arayıp bulamadığı oldu. Bazen çocukluğunun kuşlarının ortadan kayboluşunu yaşadı... Bazen çocukluğunun balıklarını tutup geri atmak için olta salladı ırmağa...

Fabrika çalışmaya başlayınca, ırmağın suyunun hep mavi olamayacağını, artık çamur gibi olduğunu gördü. Bazen de o ırmakta ancak oltayla tuttıkları balıkların fabrika atıklarıyla zehirlenebileceklerini de anladı.

Havası değişti kasabanın. Sisi bilirdi, kokmazdı, sürüklenir giderdi kuzeyden bir rüzgâr estiğinde. Ama fabrikanın bu dumanı evlerine kadar giriyordu, üstelik kokuyordu.

Ve bir süre sonra, çocukluğunun o masalsı kasabasından çocukluğunun hiçbir izi kalmadı. Kasabaları, artık okumaya gittiği yerlerdeki kentlerin küçüğüne dönmüştü. Beton tutsak almıştı kasabalarını da.

Ve bir süre sonra artık oraya gitmek istemediğini düşünmeye başladı.

Çünkü gittiğinde artık dinleyeceği masallar kalmamıştı.

Kendi masallarını anlatacakların, dinleyeceklerin sayısı da azalmıştı zaten.

Yazmaya Başlama Tarihi: 17.08.2017

Bitirme Tarihi: 24.03.2018

frau milenkovic’e veda

Mesleki incelemeler için geldiğim Zürih’te bir yaşlılar evinin personel binasında bulduğum bir odada kalıyorum. Kaldığım oda zemin katta ve doğrudan bahçeye açılıyor. Günlerden pazar. Mayısın ikinci haftasında tam bir bahar şenliğı var bahçede. Bense bugün bir şeyler okumak istiyorum. Ama bahar dürtüyor beni, rahat bırakmıyor. Önümdeki kitabı çekip duruyor. Koparıyor beni kitaptan. “O hep yanında nasıl olsa. Ben bir ay sonra yokum,” dercesine. Serçeler camımı gagalıyor... “Tık tık tık...” Dikkat diye bir şey kalmıyor. Teslim oluyorum ben de. Direnmenin ne anlamı var! Kitabı raftaki yerine koyuyorum özenle. Daha yerime oturmadan odama doluyor bütün tonları yeşilin. Camımı aralıyorum, “Yeşil yetmez,” diyerek. Bazı bitkilerin kokuları çiçeklerinden kopup işgal ediyorlar odamı. Beni evirip çeviriyor bahar. Altımdan girip üstümden çıkıyor. Bütün eklem yerlerimi uyul turuyor, hareket etmemem için. Ben de oturduğum çalışma koltuğunda, iyice yayılarak, bahçenin parçasına d n ş yorum. Gözlerim ve burnum dışında hiçbir organım  alışmıyor. Duygularıma organ diyemediğimden, onların çalıştığını söylememe gerek yok tabii ki. Ne kadar sürüyor bu sevişme bilmiyorum. Ne zaman başladı? Onu da bilmiyorum? Sanki sevişmeye başlarken saate bakılırmış gibi... S r yordur herhalde uyandığımдан bu yana.

Kendimi kaptırmış, uçuşa geçmişken, birden irkiliyorum. Bir  ığlık var sanki. Kulaklarım da uyanıyor uykularından. Evet, koridordan gelen bir çığlık var. Hemen fırlıyorum, hesapsız kitapsız. Koridorun sonunda, bodruma inen merdivenlerin başında bir genç çırpınıyor. Yumruklarıyla betonu dövüyor, sesiyle yürekleri. Frau Milenkovic’in on üç-on dört yaşlarındaki adını bilmediğim oğlu... Ağlamanın dili evrensel. İ ini

yakan, yüreğini kora dönüştüren bir durum var belli ki, anlıyorum bunu. İç dağlayan sesiyle çırpınıyor çocuk. Çırpınırken ve ağlarken bir şeyler söylüyor. Ne dediğini anlamıyorum. Kendi anadilinde söylüyor belki. Ya da benim bildiğim dilde söylese de acı, parçalıyor sözcükleri. Anlaşılmıyor.

Annesiyle birlikte kaldıkları oda, merdiven başına yakın ve kapısı açık. Fırlamış gibi odadan. Ve burada yığılıp kalmış sanki çocuk. İşaret ediyor bodrumu. Yanıma bir İsviçreli geliyor yalnızca. Koridorda başka hareket, açılan bir kapı yok. Aşağıya iniyoruz. Sağda solda depo olarak kullanılan odalar var. Koridorun ışığı yanıyor. Odalar kapalı. Koridorun sonunda, valizlerimizi koyduğumuz ve anahtarı burada kalanlara verilen odanın kapısı açık. Yürüyoruz oraya doğru. Tam odaya girecekken, eşliğinde çakılıp kalıyoruz. Korkunç bir tablo bu. İleri gidemediğimiz, geri kaçamadığımız bir an.

Frau Milenkovic, bir çaputun ucunda asılı duruyor. Bir Yugoslav göçmeni olan kadın, kendini asmış. Valizlerin arasında, belki de dönemediği ülkesinin özlemiyle intihar etmiş. Bir insan mı asılı çaputun ucunda, bir çözümsüzlük mü? İnsanlık mı, uygarlık mı? Bunların şu an hiçbir anlamı yok. Anlamı olan tek şey, çocuğun personel yurdunu yerle bir eden çığlıkları. Gözlerimiz annesine bakarken, kulaklarımız bu çığlıklarla yırtılıyor. Bu durumu açıklayacak başka hiçbir gerçeklik yok ortada. Gencin sesinden başka bir ses, bir gerçeklik yok. Hareket hiç yok.

Kadın sallanmıyor. Sallanması bitmiş. Belli ki saatler geçmiş asılmasının üzerinden. Salınımlar durmuş. Acaba son çırpınışları sırasında bir pişmanlık duymuş mudur, saniyeler düzeyinde de olsa? Bunun da önemi yok. Şu anda onu yerçekimi teslim almış. Tam dikeyde duruyor, çaputun ucunda. Başı, kırılan boynundan öne doğru düşmüş.

Ayağında çoraplar, sırtında kendi örgüsü olduğunu sandığım hırkası. Sanki gündelik bir yaşamın içindeyken, belki bir görüşme sonrası ya da biriken sorunların girdiği yaşamın sonucu kırılan fay hattına düşmüş gibi. Görünen bütün derileri morarmış Frau Milenkovic'in. Siyaha yakın bir mor bu. Bodrum katın karanlığı sinmemiş üzerine. Çözümsüzlüğün karanlığı sinmiş belli ki. Çözümsüzlük ışısız bir kuyu gibi teslim almış kadını, kendi karanlığına çekmiş.

Korkmuyorum bakarken. İğrenmiyorum, dudaklarının kıyıcığundan akmış ve kurumuş tükürüklere. Ben göçmen olmasam da anlıyorum onu. Onun yaşadığını düşündüğüm sıkıntı çevrimine düşmemiş olsam da bir bursiyer olarak burada bulunmanın yasallığını yaşasam da anlıyorum onu. O nedenle acıyla ve hüznle bakıyorum sarkan ellerine. Tutmak istiyorum. Ne fayda?

Yaşam mücadelesinin acımasız çemberlerinde nasırlaşmış elleri sarkmış bedeninin yanlarına. Boynu kırık bir “Hazır Ol” duruşu. Bu eller yaşamı tırnaklamaktan yorgun düşüp son kez iş birliği yapmışlar. Biraz sonra sahiplerinin boynuna geçirecekleri düğümün yapılmasında son kez birlikte çalışmışlar. Bu utançla bırakmışlar kendilerini. Utançlarından kararmışlar gibi. Ellerde bir tek tırnaklar beyaz kalmış. Şişmiş parmaklar, dumanın isı bulaşmış gibi, simsiyah...

Merdiven başından gelen çığlığa iç geçirmelere, bir sözcük eşlik ediyor; Mayka... Öylesine “Mayka” diyor ki delikanlı, “Ben bundan sonra ne yapacağım,” çözümsüzlüğü yankılanıyor duvarlarda. “Mayka, mayka...” İç geçirmelerinde, annesinin yanı sıra geleceğini de yitirme kaygısı çarpıyor duvarlara.

Geçmişini çok az bildiğim, mutfakta bir yemek sırasında çat pat Almancasıyla anlattığı öyküsü onunla asılı şimdi çaputun ucunda. Kendini ölümle tehdit eden kocasından kaçıp Yugoslavya’dan buralara geliyor. Bunu yetkililere anlatması hiç kolay olmuyor. Geçici olarak sığınma veriyorlar kendisine. Çocuğunu sonra getiriyor buraya... Geçici işlerde çalıştığını, zor geçindiğini söylüyor... Konuşurken ikide bir “Ahhh!” çekiyor... Anlatamadıklarının ağırlığı eziyor onu belli ki...

Aklı fikri hep köyündeydi... “Ne işim vardı benim burada,” diye yakınırdı... Şimdi gencecik delikanlı “Ne yapacağım ben,” yakınmasında...

Kırılmış boynu, başı dimdik tutamamış. Uzun olmayan dağınık saçlarından bir pürçek, alınının üzerinden sağ gözünün üzerine dağılmış. Zaten kilolu bir yapısı olan kadının, boyun kırılması uzun sürmemiş olmalı. Gözleri kısılmış iki ampul gibi bakıyor yere.

Düğümü yapan ellere kızıyorum. İnsan bedeninin eksikliği acı verse de “Keşke bir tanesi olmasaymış,” diye geçiriyorum içimden. Ama kendime

kızıyorum sonra. “Buraya gelmesini gerektiren olaylar hiç olmasaymış,” diye düşünmek varken, ellere kızmak... Kızıyorum kendime...

Dudakları aralık kalmış biraz. O dobra sesini duyar gibiyim sanki. Koridorda bir nişe konulan ortak telefonda konuşmaları geliyor gözlerimin önüne.

Temizlikçilerin el arabasının üzerine koca gövdesiyle uzanmış konuşmaları. Hep gülmem tutardı o durumda görünce, “O koca bedeni o küçücük arabanın üstüne nasıl sığdırmış,” diye... Kim bilir hangi romantizmi ve kim bilir kimle paylaşıyordu oysa. Bu kadardı olanağı. Pembe giysiler içinde, elinde viskisiyle yapma olanağı yoktu bu konuşmayı. Telefonun geldiği anda üzerinde ne varsa onlarla çıkmış odasından gelmiş olurdu telefonun başına. Ama o uzanma... Sokakta görsen giydiremeyeceğin bu bedenin içinde taşınan ince ruh durumları... O ruh durumu herhalde bu valiz odasına hiç uğramamıştı. Ya da belki o romantizm bittiği için tükenen umutların ardında kalan umutsuzluk itelemişti onu buraya...

Paylaşamadığı yalnızlıkları...

Çözemediği ya da zaten çözümsüz olan yaşam denklemi...

Çözümsüz denklemin katsayıları...

Hepsi çaputun bir yerinde sallanıyor.

Onlar çaputun ucunda sallanırken, merdiven başındaki çözümsüzlüğü de büyütüyorlar...

“Yukarı çıkalım,” diyor Willy... Az önce ne olduğunu bilmeden hızlı adımlarla yürüdüğümüz koridorda, bu kez bu intiharın neden olduğunu bilemeden geri yürüyoruz. Konuşmadan, Frau Milenkovic’in üzerimize sinen suskunluğuyla.

Merdiven başındaki genci alıp odaya götürüyoruz.

Koridordaki on odadan, Willy ile ikimiz dışında çıkan yok.

Willy, “Sen yanında dur. Ben telefon edeyim,” diyor. Pazar olduğu için ofis kapalı. Bir görevli yok. Bir jetonla bir yerlere telefon ediyor. Sormuyorum, ama tahmin ediyorum nereyi aradığını.

Hiç uzun sürmeden, sanırım on dakika içinde, polis, ambulans, görevli arabası vs. geliyor.

Beyaz önlüklü görevliler çocuğu yanımızdan alıp başka bir odaya götürüyorlar. Bodrumda ne olduğunu bilen yok. Çocuk, on beş-yirmi dakika sonra görevlilerin yanında mum gibi çıkıyor odadan.

Bodrumda ne yaptıklarını bilmiyoruz. Oraya inen yandaki bir girişten çalışıyorlar. Yarım saat, kırk beş dakika sonra ortalık boşalıyor. Delikanlı da yok oluyor ortadan.

Ne yaptıklarını, nasıl götördüklerini bilmiyorum. Bu konuda sistem çok çok iyi çalışıyor belli ki...

Ortalık gerçek bir ölüm sessizliğine bürünüyor.

Ben halen üzerime düşen bir şey varmış gibi ortalıkta dolanırken, Willy, “Yapacak bir şey yok,” diyor, “Her şey tamam. Görevliler gereken her şeyi yaptılar...” ve odasına yöneliyor...

Ben bir göçmenin bu acı sonunun çevriminden çıkaramıyorum kendimi. Öğleden sonra yakındaki nehir kenarında yürüyüşe gidiyorum, ama keyif almıyorum. Kafam dağılmıyor bir türlü.

Sonra mı? Akşam mutfakta buluşuluyor yine... Sabah yüzünü görmediklerimiz yemek telaşındalar...

Ama sanki sabahki olay hiç yaşanmamış gibi...

Kimse konuyu açmıyor...

Bilmediklerinden mi?

Olası mı?

Anlayamıyorum bunu... Hepsiyle arama bir mesafe giriyor kendiliğinden...

Ne ki, zaman geçip gidiyor. Geçmesini istemediğimiz saniyeler de bir an önce geçmesini istediğimiz saatler de aynı doğallıkta akıp arkamızda kalıyor.

Burs sürem bittiğinde hazırlıklarımı yapmak için valizimi almaya bodruma indim. O gündür bu gündür hiç inmemiştim aşağıya. Koridorda garip bir telaşla yürüdüm. Valiz odasını açtım. Hemen giremedim. Sanki

Frau Milenkovic orada duruyordu. Kendimi toparladım, sonra adımımı attım eşikten. Valizimi aldım. Çıkarken geri döndüm;

“Benim sürem doldu Frau Milenkovic. Yarı göçmenlik dönemimden sonra ben ülkeme dönüyorum. Sizi bu odada bıraktığım için üzgünüm,” dedim ve kapıyı kilitledim.

Frankental (Zürih), Mayıs 1987

Bitiş Tarihi: 29.11.2017

gel-git ...ler

Bazen ne yazacağımı bilmeden otururum klavyenin başına. Klavyenin mi, bilgisayarın mı? Computerin yani?

Neyse, bilgisayar yoksa, klavyenin ne anlamı var?

Sonuçta önümde klavye var.

Duygularımı parmaklarıma teslim ederim, bazen.

Sinir bozucu bir sözcüktür bazen. Ne demekse?

Arada bir, zaman zaman, belki canım istediği zaman.

Şu an bunlardan hiçbirisi değil. Olmayan bir boşluğu doldurma arzusu. Attıklarıyla dolmayınca, yazdıklarınca doldurabileceğini düşündüğün bir zaman.

O zaman atış serbest.

Yaz yazabildiğince. Dolacağı yok nasıl olsa.

Ne yazabilirsin ki?

Aslında “Anlat!” deyince anlatılan, “Yaz!” deyince yazılamayan, garip bir eşiktir bu.

“O zaman neden yazamadığını anlat!” dendiğinde de anlatımın tıkanıdığı...

O eşik okyanus gel-gitlerinin uyanıp, gelip gidemedikleri bir eşiktir. Bazen de gidip gelemedikleri.

Yine bazen dedim, olamaz!

Aslında böylesine soyut bir yazma arzusu. “Kimin ilgisini çeker?” diye düşünmeden.

“Düşünmeden” de kendinle çelişkiye düşmek demek aslında.

Her şey bir çelişki değil ki? Şu an bile?

İlgi mi çekmek istiyorsun? Bunun için mi yazıyorsun?

Yazmak da bir ego değil mi? Ego deyince fazla abartılar çıkıyor ortaya. Ne bileyim? Bir tatmin, diyelim. Tatmin mi? İçinde sıkça yoğunlaşan bir yanardağın patlamaları mı?

Bırak bu soyutlama zorlamasını.

Neden oturdun yazmaya?

Bazen...

Yok, yok! Oraya dönme şimdi. Yani bazen’e... Yanlış tuşlama! Nazene değil, bazen’e...

Geldikleri zaman maviye yakın bir su, gittikleri zaman çorak, bataklık bir kara parçası. Gecenin bir saatinde kendini saplanmış, kurtuluşu olmayan bulduğu yerde, sabahın serinliğinde yüzer durumda bulmak...

Yani kolay kabullenilebilir bir tablo da değil hani.

Bir ressam bu durumu bir tabloda nasıl resmeder? Yani gelmeyi, suya girmeyi, yüzmeyi, birden, birden olmaz, karaya çıkamadan çamura saplanmayı, debelenmeyi, çıkamamayı, tam umutlar tükenmek üzereyken suyun yele kapılmışçasına gelip boynuna kadar çıkmasını, tam boğulacakmış gibi korkuya kapıldığında, bacaklarının çözülmesini, kurtulmasını, ayak çırpmalarını...

Ayak çırpmaları, ayakların tarak kısımlarını palet gibi kullanmak demek... Bu açıklama satırını yüzme bilmeyenler için yazdım.

Neyi anlatıyorum ki ben?

Ana konudan uzaklaştım.

Ne zaman yüzüyordun da saplandın ve seni kim kurtardı? Sahi kurtaran var mıydı? Gibisine sorular henüz aklıma gelmemişti.

Omuzuma dokunup, “Ne tuşluyorsun öyle?” dediğinde, kafamı geri çevirip baktım.

Bakışları kahverengiydi. Elinde yarısı beyazla dolu bir bardak.

Ben ne zaman oturdusam? Şu ana kadar yazdıklarımı kaç saattir tuşluyorsam? O kendini neden yalnız hissettiyse? Oturduğu yerden kalkıp gelip, ensem dibine dikildiye?

Demek ki çekilme anını paylaşıyorduk. Oysa gecenin hangi saatiydi kendini sulara bıraktığında?

Sordum.

“Hangi sulara?” sorulu yanıtı geldi.

“Kendini?” dedim.

“Sulara bırakmış olsaydım, burada olur muydum?”

“Kurtulmuşsun sabaha doğru,” dedim.

“Sabaha kadar mücadele ettiysem, bu saate kadar yorgunluğumu nasıl atardım?” dedi.

Hem dedi hem de sordu.

Nasıl sürdürecektim ben bu yazmayı şimdi?

İlerlemiyor. Hep ve de hemen tıkanıyor.

Tam öyküyü aktörüne anlattırarakken, kuramadığım bir diyalog...

Dün akşam orada suya girip de oraya saplanıp, oradan yüzerek kurtulmuş olanın, olanı anlatamayışı...

Ne demek anlatamayışı?

Ne demek benim anlayamamam?

Sorun yazamamakta! Daha doğrusu ifade edememekte!! Hatta !!!

“Ne demek istiyorsun sen? Ben ifade edemiyor muyum yani?”

“Bazen saçmalamak anahtar olabilir,” diye bir şey hızlıca geçti içimden.

Sanırım “Dene o zaman” diye bir ses de duydum.

“Sen dün akşam oraya giden değil misin?” diye sordum.

“Bir amur mu var üzerimde?” dedi.

Umutsuzluğa kapıldım.

Ama birden, orada çamur olduğunu anıştırmasına umut bağladım.

Bağladım da durdum yine.

Yazmayı sonlandırmayı düşündüm. Zaten parmaklarım iyi tuşlayamıyordu. Bilmediğim az önceden beri en sık kullandığım, klavyedeki geri tuşuydu. Bu da yazma zevkimi trplyordu. Hızlıca ilerleyip yol almak varken, sanki yazdıklarımı sabah baskısına yetiştirmek istercesine kusursuz yazmaya çalışmak... Düzeltmek... Geriye dönmek... Geride takılmak...

Takıldım işte yine.

Sabahlara kadar yazdığımda duyumsamadığım acılar, böyle zamanlarda beşinci, onuncu tümcede ortaya ıkıveriyor.

Galiba o eşikteydim.

Parmak uçlarım henüz ağrıya dönüşmemiş sızlamanın başlarında.

Sabahlama olasılığı yok demek ki.

Ya da işkenceye başkaldıracağım.

Kaç kere başkaldırabildim?

Öyle demeyin. Bazen benim de isyan duygularım kabarır, Susurluk ayrıntı gibi. İilince sner.

Bu kabarmayı duyumsayınca, iilmeden önlem aldım. Tuşlamayı yavaşlattım. Hani aniden bitirmemeyim, diye. Yazamama tansiyonumu yükseltmemek için. O tansiyonun sonuçlarını engellemek istercesine.

Ben deneyimlememiştim de, deneyimleyeni (leri) dinlemiştim. Yazamama tansiyonunun neden olduğu, parmak ucu fellerini. İşin kötüsü tedavisiz rahatsızlıklar arasında adı var. Sağlık ansiklopedilerinde adı yazsa da iki nokta st steden sonrası bş.

Ama böyle, oradan buradan yazarken fark ettim ki, ensemdeki karartı çekip gitmemiş.

“Ne o? Tıkandın mı?” dedi.

Ajan provokatör müdür nedir?

“Çamur” dedim, “saplanıp kaldığın çamur?”

Öyle alakasız ki! Camdan gördüm. Bahçeyi seyrediyor.

Sinir oldum.

Neden mi?

“Ne olmuş çamura?” sorusuna...

Benim bu yazıyı bir an önce çamurdan kurtarmam gerek. Yoksa yazıyı bastırarak yer bulamam.

Bastırmak için mi çamura sapladın anlatıcıyı?

Ben kimseyi bir yere saplamadım ki!

Anlattığın ne o zaman?

Şu omzuma dokunan mı?

Siz anlamıyorsunuz. Yani dokunmayı. Benim parmak uçlarım felç olmuşken, felç olmayan dokunuşları, anlamıyorsunuz. Neyle mi dokunuyor?

Yazmaya ara verdim.

Bir tartışma başladı çünkü.

Sahi dokunmak nedir ki? Örneğin, bu satıra kadar ben size dokunabildim mi?

Sonuç sıfırda eğer, yazı bitti.

İyi geceler. Ya da günaydın. Bonjour, Guten Morgen, Good Morning vs. bildiğiniz dilden bir şey yazılabilir buraya.

Ya da zaten yüzen biri çamura saplanmıştı. Orada debelenip duruyordu. Sen de camdan seyredenlerden birisi olabilirdin.

Eğer öyleysen, bırak seyretmeyi.

Git yatağına! Kuş tüyü yatağında uyu!

O mu?

Amaaan!

O çamura her gece kaç kişinin saplandığını biliyor musun?
Ya da bir gün sonra “Bugün yine gel-git sonrası bir ceset...” haberlerini?
Kötü bir nokta yazan için. lme saplanma tehlikesi. Bazen.
Lanet olası, bazen!

Yazmaya Başlama: 08.09.2020

Yazmayı Bitirme: 2022

gizlenen hikâye

Evde gezindim durdum. O kitabı elime aldım, karıştırdım, geri koydum. Ötekini deseniz, aynı şekilde. Baktım balkondayım, oturup çiseleyen yağmurla ıslanan sokağı, yaprakların altına sığınan kuşları, duvar diplerine koşturan kedileri, homurdanan arabaları seyrettim. Korna seslerine dayanamayınca içeri girdim, televizyonu açtım. Niye açtıysam? İkili koltuğa uzandım. Yok, izleyemiyorum. Kapattım. Yazı masama oturdum. Kalemimi alıp defterimi açtım. Karşımda bembeyaz bir sayfa... Ben ona bakıyorum, o bana... Kalemle de bir tempo tutturmuşum, vurup duruyorum sayfa kenarına. Sonra fark ettim. Tabii bıraktım elimden kalemi. Yazmak istediğim bir hikâye var... Öykü olmasını istediğim bir hikâye... Kıpırtısından anlıyorum. Ama... Ama diğer yandan içim boşalmış gibi... Ya da tıkışmış! Kasvetli bir ağırlık var sanki başımın içinde. Bir yerlerden bir rüzgâr esse... Hava değişse... Bir cümle yakalasam... O cümleye basıp atlayıversem hikâyenin içine. Defterin beyazlığından gözlerim kararmaya başladı. Kapattım. Giderek koyulaşan bu sıkıntıdan kurtulmam gerek. Ama nasıl?

Aniden karar verdim. Hızla giyindim ve kendimi sokağa attım.

Her neyse o yazmak istediğim hikâye, bir yerde gizlenmiş olmalıydı. Onu bulup, taa gözlerinin içine bakacağım ve yazacağım. Çok emindim. Hikâye beni bekliyordu. Onu bulmalıydım.

Çiseleyen yağmurun altında, başıma kapüşon da geçirmeden yürüyorum. Hiç acelem yok. Ağır adımlarla. Sokakta iki arabalık yolun bir şeridi otopark olmuş. İki araba karşılaşırsa, birinden biri yol vermek zorunda. Ben de daracık kaldırımda çevreme dikkatle bakarak yürüyorum. Ne de olsa hikâyeyi arıyorum. Benden gizlenen hikâyeyi. O nedenle dikkatli

olmak, dikkatle bakmak, hiçbir şeyi kaçırmamak zorundayım. Beni sevindiren, içimde bir umut hissediyor olmam. O ısıtıyor bedenimi. İşte bir araba geliyor. Nedense “Arkadan da gelen var mı?” diye bakıyorum. Bu sokakta bazen böyle karşılaşmalarda eğlenceli diyaloglar yaşanır çünkü.

“Sen geri git, ben önce sokağa girdim.”

“Gitmiyorum, sen git.”

“O zaman motoru stop ettiriyorum. Beklerim!” vs.

Böyle bir karşılaşma mı istiyorum yoksa? Bu diyalogda gizli olabilir mi hikâye? O nedenle mi “Keşke gelse,” diye düşünüyorum? Ama araba bayağı hızlı geliyor. Nereye yetiyecekse? Bu ara sokakta bu hız. Ve... Evet sana küfretmem gerek. Beni görüp hızı biraz keseceğine, saygısızca gaza basıp yolda biriken suyu sıçrattığın için. Sağ tarafım sıırıslıklam oldu. Peşinden koşmalıydım. Belki köşede yakalardım seni. Ama ne yararı var? Ben hikâyeyi aramak için çıktım sokağa. Seninle uğraşamam şimdi. Zaten içimden bir ses de “Siktir et!” diyor. Uysallığım üzerimde. Her zaman bu kadar kuzu değilimdir, ama bugün bembeyaz bir kuzu olacağım. Söz dinliyorum ve yürüyorum.

Daha ana caddeye varmadan, bir köşedeki çöp konteynırının üstünde bir martı canımı acıtıyor açıkçası. Ne işin var senin bu sokakta, üstelik çöplükte? Hikâyeyi bir kenara bırakıp onu izliyorum. Suyun, temizliğin, beyazlığın simgesi olan bu deniz hayvanı, artık kentli olmuş. Bir sokak martısı. Konteynırın üzerindeki duruşuna bakılırsa, bu sokağı ele geçirmek istiyor gibi. Ya da en azından bu konteynırdaki çöpleri paylaşmak istemiyor. “Bak bak bak” dercesine ses çıkarıp dikkat çeken bu güzel yaratık, belki de yakında havlama, miyavlama arası bir sese de kavuşur. Kim bilir? Uçmayı da unutmuyor mu acaba bir süre sonra? Gaga ve kanat üstünlüğüyle çöplük krallığını ilan mı eder? Hatta beyazlığı kirli bir renge dönüşür mü? Öff ya, ben kendimi evden bunları düşünmek için atmadım ki! Hadi martı, ne olursun çekil yolumdan! Böyle diyorum, fakat asıl duruşu da beni tutuyor orada. Çöplüğe düşecek bir yaratığa hiç benzemiyor. Daha doğrusu çöplüğe yakışmıyor. Başka bazı canlıları yakıştırebiliyorum çöplüğü. Hangilerini?.. A-maaaaan! Yok yok, martıyı yakıştıramıyorum. Kaygılı bakışlarla kolaçan ediyor çevresini. Denizde olsa korkacağı şeyler farklı olacaktı. Ama kentteki tehlikelerden habersiz

görünüyor. Sokağın bilinen köpeğinin havlamasından huylanıp havalanıyor. Bulutlarla arama giriyor, sonra da kayboluyor.

İç çekip yürüyorum. Ama çıkmalıyım bu döngüden. Benim bugün işim var. Hangi köşeye saklandıysa bulmalıyım hikâyeyi. Akşama eli boş dönemem eve. Onu bulup akşama yazacağım çünkü. Bir öyküm olacak. Bulamazsam gece de çıkar mıyım acaba aramaya? Umarım ve dilerim geceye kalmaz bu iş. Karanlıkta bulması daha zor olur çünkü. Hadi ya! Nasıl da saçmalıyorum.

Biraz nefes nefese kalarak ana caddeye ulaştım. Durağın olduğu tarafa geçerken şansına ışıklar yayalar için yeşil yanıyordu. Soluma bakmadan kaldırımdan ayağımı attım. İkinci adım atmadan bir fren sesiyle irkilip sola baktım. Araba üstüme doğru geliyordu. Geriye doğru hamle yaptım. Kaldırıma takılıp düştüm. Geçen arabanın sürücüsü sol camdan elini çıkarmış sanki özür diliyor. Neyin özrünü diliyorsa? Tabakhaneye bok yetiştirmek böyle bir şey olsa gerek. Hani o ikinci adım da atmış olsam, ne olacağı belli olmayan bir durum. İçimde bir darbe almamış olmanın buruk mutluluğuyla, adama karşı öfkem birbirine karışmış. Sağ elimi salladım bir yandan. Kendimce homurdandım. O kadar işte. Başka ne yapabileceğim?! Sanki böyle bir durumla ilk kez karşılaşmışım gibi. Hayret edecek bir durum değil ki bu. Vursa, adi bir olay sonuçta. Ama korkmuşum. Kalbimin vuruşundan anladım. Islak zeminden kalktım. Kızım ıslanmış, biraz da çamur olmuş. Işığın bir kez daha yeşil olmasını bekledim. Sonra soluma bakıp karşıya geçtim.

Otobüs durağına sığınıp beklemeye başladım. Otobüse hemen binmeye niyetim yok. Hem acelem yok hem de az önceki gerginliği atmam gerek üstümden. Duraktaki insanları süzüyorum. Hikâye aramaya çıktığımı unutmadım. Unutmadım, ama içimde kötü niyetli duygular kıpırdanıyor. Sanki duraktakilerden biri aradığım hikâyeyi saklamış da çaktırmıyormuş gibi geliyor bana. Hepsinin gözlerine dik dik bakıyorum sırayla. Bazıları, özellikle de kadınlar bundan huylansa da ne yapayım, aradığımı bulmaya çalışıyorum. Ne var bunda!

Benim bu Sherlock Holmes'u çağrıştıran bakışlarımın nedenini bilmeyen, Reşat altını kaybetmişim de onu arıyorum sanabilir. Öyle kılı kırk yaran bakışlarla süzüyorum çevreyi.

Şemsiyesi olmayanlar çiseleyen yağmurdan kaçmak için durağa tıkmışlar. Sanki otobüsü gelmeyenler buluşması. Herkes homurdanıyor gecikmeye. İki damla yağmur düşünce, her şey allak bullak oluyor bu kentte. Otobüsler zamanında gelmiyor. Sular akıyor. Biraz bekledikten sonra, hangi yöne gittiği hiç önemli olmayan bir otobüse biniyorum. Daha doğrusu önce benimle birlikte binmek için hamle yapan iki yaşlı kadına yol veriyorum. Arkalarından ben de biniyorum. Yaşlı kadınlara yer veren yok. Onları gören, gözlerini kapatıp uyku durumuna geçiyor. Yılların deneyimidir bu. Otobüslerde yaşlıları görenin uykusu gelir. İki tonton da iki elleriyle bir yere tutunup duruyorlar ayakta. Bazen insan kabalaşıp uyumadığı ayan beyan belli olan birisine “Kalk, yerini bu teyzelere ver” diyesi geliyor. Ama yok. Şimdi böyle bir havam yok. Aslında yokluyorum kendimi. Fakat içimden gelmiyor. Bu otobüslerde sabah, öğle, akşam yolculuk ederim. Araba kullanmayı sevmediğimden, toplu taşıma araçlarını yeğlerim. Ama günün her saatinde uyuyan bir toplum olur mu? Uyanıkların yarısı da malum gazeteleri okur. Neyse.

Bir metro durağının yakınında otobüsten inip yeraltına doğru inmeye başlıyorum, yürüyen merdivenlerle. Sonra yavaş adımlarla ilerliyorum. Arayan, bulma ümidini yitirmeyen bakışlarla. Bugün hikâyeyi bulmadan geri dönmeye niyetim yok. İçimde o uçarı ümit olmasa, o ümit bacaklarımı ve gözlerimi yönetmese hemen geri döneceğim. Ama yürümeye devam ediyorum.

Hep bu köşede görürüm bu görme engelli kişiyi. Bir gazete satar. İçimden bir gazete almak geliyor.

“Ne kadar?” diyorum.

“Beş lira,” diyor.

Çantamdan parayı çıkarmaya çalışırken, sürdürüyorum konuşmayı.

“Siz, evde oturmuyorsunuz. Yaşamınızı bu gazeteyi satarak sürdürüyorsunuz...” diyorum.

“Biraz yavaş konuşur musunuz! Görmüyorum ama iyi duyuyorum. Bağırmanıza hiç gerek yok,” diyor.

Bir sarsıntı geçiriyorum. Kendimden utanıyorum, o görmese de.

“Gazete satarak kendinizi geçindirebiliyor musunuz?” diye soruyorum.

“Çok şükür,” diyor.

“Bu bölgede mi oturuyorsunuz?”

“Hayır,” diyor, “Buraya gelmek için üç vesait değiştiriyorum.”

“Doğuştan mı görme engellisiniz?”

“Hayır,” diyor yine... “Sonradan, yirmi yedi yaşında kaybettim gözlerimi. Benimki tavuk karası... Damar kuruması da derler.”

Üzülüyorum. Parayı buluyorum ama vermiyorum. Bu sohbeti biraz daha sürdürmek istiyorum. Belli mi olur, belki hikâye kucağıma düşer.

“Görme yeteneğinizi kaybedince ne ya da neler duyumsadınız?”

Bir an duraksıyor.

“Bunu ancak yaşayan bilir,” diyor, “Çok zorlandım. Şu an da zorlanıyorum. Ama yaratanın sevgisiyle sıkıntıları aşmaya çalıştım, çalışıyorum.”

“Şimdi kaç yaşındasınız?”

“Kırk beş.”

“On sekiz yıldır bu sıkıntıları aşamadım mı, diyorsunuz?”

“Ne şimdi ne de sonra aşabilirsiniz.”

“Aşılmaz yani?”

“Aynen öyle.”

“Siz bu sandalyede oturuyorsunuz. Ben sizi görüyorum. Siz bir şey göremiyorsunuz. Çepeçevre bir uğultu... Bu metro girişi gürültülü bir yer. Neler düşünüyorsunuz?”

“Neler düşünmüyorum ki! Vatanimiz için, milletimiz için, kendim için, ailem için, çocuklarım için...”

“Kaç çocuğunuz var?”

“Dört tane... Onlar doğduğunda daha kör olmamıştım.”

“Zor olmadı mı? Yani kör olduktan sonra...”

“Olmaz mı?!.. Hem de nasıl! Görerek yaşamaya alışmış birinin karanlığa alışması...”

“Pardon... Sizi üzme istememiştim.”

“Yok, yok... Elbette, ben de onlarla top oynamak, koşmak isterdim... Hiçbirini yapamadım. Yine de çok şükür diyorum... Elim, ayağım tutuyor. Allah betterinden saklasın.”

Birisi geliyor. Eline para sıkıştırmaya çalışıyor.

“Ben gazete satıyorum,” diyor tepkiyle.

O kişi uzaklaşınca, “Kafama taş düşse bundan iyidir,” diyor. Dilenci durumuna düşürülmek istenmesine üzülmüş, sinirlenmiş, hatta kırılmış durumda.

“Bazı kurumların görme engelliler için kontenjanları var. Yararlanamadınız mı?”

“Kör olmadan önce fırında çalıştım. Şimdi gazete satıyorum. On beş yıllık bir SGK kaydım var. Oralara girmek için adamın olacak. Adamı olan işe girer,” diyor.

Susuyor. Daha fazla konuşmak istemezmiş gibi. Parayı veriyorum. “Kolay gelsin,” diyorum; “Eyvallah,” diyor. Ağır ağır uzaklaşıyorum yanından.

Geriye baka baka, görme engelli satıcıyı süze süze trene giden merdivenlere doğru yürüyorum. İçim ağırlaşıyor. Kurşunlar akıyor içime. Kendimi taşımakta zorlanıyorum. Bu arada karşıdan gelen bir iki kişiye çarpıyorum. Yürüyen merdivenlerle aşağıya iniyorum. Kartımı okutup turnikelerden geçiyorum. Treni beklemeye başlıyorum. Birkaç dakika sonra bir tren sesi duyuluyor. Tünelin içinde kendisinden önce sesi geliyor. O arada bekleyenlerin içinden bir genç kız aniden kendini rayların üstüne atıyor. Düşüyor mu yoksa! Böyle durumlarda içimdeki motor kendiliğinden çalışmaya başlar. Ben de aşağıya atlıyorum. Rayların üzerine yatan kızı kaldırıyorum. Daha doğrusu kaldırmaya çalışıyorum. Bereket, sesi gelen tren diğer yöne giden trenmiş. Kız direniyor. Ben onu rayların üzerinden duvara doğru çekiyorum. O arada bekleme platformundaki seyircilerden yalnızca biri aşağı eğilmiş “Verin ellerini bana!” diye bağırıyor. Güç bela kızın ellerini onun ellerine

veriyorum. Bir başkası da benim ellerimi tutuyor. Yukarı çıkıyorum. On beş saniye sonra da tren geliyor. Derin bir off çekiyorum. Kız ağlıyor. Kalabalığın arasında beni fark edince “Neden kurtardın beni?” diye serzenişte bulunuyor. Bazı insanlar metroya biniyor. Bazıları şaşkınlıktan binemiyor. Bir güvenlik görevlisi kızı alıp götürüyor. Ben de kalabalığa karışıyorum, gerilere doğru yürüyerek. Beynim bomboş sanki. Bir şey olmamış gibi bir sonraki trene binyorum otomatik hareketlerle.

Amacıma bir kez daha ara vermiş olmanın sıkıntısıyla, bir yere tutunup karanlık dışarıyı seyrediyorum. Karanlıkta bazı görüntüler hızlı biçimde geçip gidiyor. Görmek görmemek arası, anlamlandıramadığım görüntüler. Objektifin hızlıca açılıp kapanması gibi. Ne gördün, anlat! Ben bir şey görmek istiyorum aslında. Gözlerimi uyararak çıktım evden, “Dikkatli olun!” talimatı verdim. “Retinaya ne düşerse kaçırmayın, yakalayın!” Bu karanlıkta gözbebeklerim daha da büyümüş olmalı. Aydınlighta değil, karanlıkta gizlenmiş olabilir mi aradığım hikâye acaba? Karanlık beni hep korkuttuğundan, ondan hiç medet ummamışımdır. Beni yutacakmış, bir daha aydınlığa çıkamayacakmışım gibi ürperirim hep. O nedenle metro yerine, yerüstünü tercih ederim ulaşımında. Trafik olsa da göze alırım.

Ama bu kısa duraklar arası karanlık geçişleri bir oyuna dönüştürüyorum içimde. Kaçıp giden görüntülerle, “uçtu uçtu kuş uçtu” tekerlemesini ilişkilendiriyorum. Uzayıp giden kabloların görüntüsü daha ürkütücü geliyor bana. “Gri beton duvarlar beyaz olsa daha mı iyi olurdu,” diye geçiriyorum içimden. O zaman da mezarlıklardaki cinler gibi bir etki yaratmaz mı beyaz? Nerden geldim, karanlık, mezarlık... Bunlar geçip durağa gelince inme duygum kabarsa da inmeyip sürdürüyorum yolculuğumu. Sonra sırtımı cama yaslıyorum. Trendeki insanlara, yine maden arar gibi bakıyorum. Hani biri bir ipucu verse de hikâyeyi nerde bulacağımı bilemediğim bu yolculuğu bir yerde kessem. Nokta operasyonu yapsam.

Çünkü sinir olmaya başladım. Tamam sakın kalayım da olaylar da sanki kurgulanmış gibi art arda geliyor. Şans demek istemiyorum da bir açıklama da getiremiyorum. Bu olaylar dikkatimi dağıtıyor. Göremiyorum, bulamıyorum. Sinirlerim bozuldukça yalnızca bir bakarköre dönüşüyorum adeta. Ne zaman ve nerede bulacağım aradığım

hikâyeyi? İçimdeki umudun giderek kısılcaya alındığını hissediyorum. O kısılcaya başka şeyler de sıkışmış gibi geliyor bana. Örneğin görme sinirlerim. O nedenle mi göremiyorum acaba? Gözlerim mi perdelendi? Aslında sakın sakın çıkmadım sokağa. Kendimi attım adeta. Ama tıkanmıştım, dilin ucuna gelen ama bir türlü çıkmayan sözcük gibi hikâyeyi bulmam gerekiyordu. Oturduğum yerde bulamayacağıma göre, onu aramaya çıkmalıyım. Ama evden çıktığımdan beri yaşadıklarım... Yazmak istediğim hikâyenin uzağında. Artık geri de dönemiyorum. Hayır, hayır, pes etmeyeceğim. Umudumun sokaktaki izdüşümünü bulacağım. Sakin olmalıyım ve antenlerimi yeniden aktifleştirmeliyim. Sinyalleri hissedebilmeliyim, atlamamalıyım. Yüreğime dokunmalarını beklemeliyim.

Bunları düşünürken, Taksim durağında inme gafletinde bulundum. İndim artık. Yukarı çıkmak için yürüyorum. Uzaktan görüyorum. Müzik köşesinde birisi akordeon çalıyor. Tam ona yaklaşıırken, *Samanyolu*'nu çalmaya başlıyor. İstesene olmayacak bir şey bu! Hikâyeyi aramaya çıkmışken, bulmak için iliklerime kadar hazırlanmışken, şimdi bu parça beni notalarına yüklüyor. *Bir Şarkısın Sen...* Müziğe bulaşmışken, başka şeyler koşmaya başlıyor belleğimde... Kareler hızlanıyor... Ne kadar “bir şarkı” vardır insan yaşamında? İnsan yaşamının bir şarkısı, şarkıları... Bu kentte yaşadığım bir şarkılar nelerdi? Düşünme eksenim kayıyor birden...

Şarkılarım, bu kentte söylediğim şarkılarım... *Bir şarkısın senlerim...*

Kenara çekilip dinlemeye başlıyorum. İçimden, “Bu kentin kendisi başlı başına bir şarkı,” diye geçiriyorum dinlerken. Uzun yıllardır dilimden düşmeyen bir şarkı bu kentin kendisi. Yaşarken yakınmalarımın bitmediği, uzaklaşınca özlem ateşinin alevlendiği bir sonsuz melodi. Kaçmayı düşündüğüm, ayrılmanın hesaplarını yaptığım bu kentte, o hesapları tutturup çekip gidemedim yıllardır. Kentin genel albenisi bağlamıştı kendisine bizleri.

Değerini anladığımızı sandığımızı, ama değersiz bir şey gibi de kolayca tükettiğimiz bu kentin kalanı bile ondan kopmamaya yetiyor. Metronun geniş boşluğunu dolduruyor şarkının tınıları. Gençliğime götürüyor beni. Gençliğimin hem sıkıntılı hem de haşarı günleri geliyor yanı başıma, dayanıyor. Parklarında ağaç diplerinden pantolonum buruşuk kalktığı

günlere dönüyorum, ellerim boş dolandığım zamanlara... Orta yaşımın olgunluğu kendisine yaşam buldu çok yerlerinde... Dostlarımla buluşup inanılmaz sohbetler yaptım farklı köşelerinde. Beyoğlu'nda, Nevizade'de, Asmalı Mescit'te, Beşiktaş'ta, Rumelikavağı'nda... Daha sayayım mı?! Çok şeyler dağıttık, çok şeyler topladık... Şimdi arayışa çıktığım bir zamanın bu ânında, bir portenin üzerinde geziniyorum.

Derken kendimi, önümden geçen bir çingene vapurunda buluyorum. Bir günümü kerelerce ayırdığım çingene vapurunda... Birbirine benzeyen iskelelerinin her birinde ayrı ayrı mekânsal tat aldığım yolculukların, zaman ilerledikçe içime kara katranlar akıttığı da oldu. Çoğalan beton, azalan yeşil, tükenen doğa, yükselen ve yeşile boyanan duvarlar... Bu yok ediliş eski Türk filmlerine özlemimi artırdı hep... Siyah-beyaz filmlere bile razıyım... Yeşilini, çiçeklerinin renklerini ben düşlerim nasılsa... Bu kadar mı hızlanır kareler... Sultanahmet, Ayasofya, Marmara... Gülhane Parkı... Boğaz'a nazır banklarında ellerimi attığım omuzlar... Kafaların birbirine sokulması... Sessizlik... Ellerin utangaç ve tedirgin hareketleri... Sokulmalar... Giderek daha çok... Arka planda farkına varmadığımız ceviz ağaçları... Nazım'ın cevizleri...

Ayrılmak istiyorum senden İstanbul... Bunu söylemem zor biliyorum, ama söylemeliyim... Belki şimdi değil, ama gelecekte mutlaka... Sen benim gençlik yıllarımdaki gibi kalamamış olsan da hiç olmazsa bugünlerimdeki gibi kal... Buna da razıyım artık. Yoksa seni bir daha düşünmemeyi kabulleneceğim... O duruma düşersem, sendeki “bir şarkılarım”ın usuma düşmesi gevşetmeyecek yüzümdeki ifadeyi. Sen daha fazla yıpranmadan, daha doğrusu yüzün daha fazla tırnaklanmadan, seni sevdiğim portrenle kal belleğimde istiyorum. Ve senden kopmak istiyorum. Bunu şimdi sana ilk kez söylüyorum.

Ben senin bir parçan oldum mu, sana yakıştım mı, bilemem... Ama bil ki, ben senin bir parçan olmaya çalıştım. Dünyayı senin koynunda fark ettim ve mutluyum bu fark edişten. Türkçesi, gözlerim senin içinde yaşarken açıldı. Şimdi o açılan gözlerle bakıyorum sana... Senin açtığın o gözlerle izliyorum seni. Bir yanıyla senin içinde yaşarken biçimlenen belleğimi canlandırarak, belleğime, “Anımsasana!..” diyerek, evet ona bu komutu vererek geçmişte bir yolculuğa çıkıyorum. Senin içinde yolculuklar... Senin mekânlarında... Senin araçlarınla... İşte gezerken de

“bir şarkılarımı” buluyorum bir yerlerinde. Mutluyum bolca bulduğum bir şarkılarımdan... Demek ki, yürüyüşlerim boşuna gitmemiş sokaklarında.

Çevremde, önümde insanlar, benim içimdeki bir şarkılar dinletisini duyamadan dolanıyorlar. Ne yazık onlara... Oysa ben şimdi o dinletinin yalnız, tek başına dinleyicisi olarak mutluyum. Saatler boyu sürmüşçesine keyifliyim. Akordeoncunun eşliğinde söylediğim o şarkılar, önemli bölümü eski klasik, hit parçalar yayılıyor yer altı mekânının geniş boşluğuna...

Ama burada daha fazla kalamam. Yürümeliyim. Yollarında yürümeliyim İstanbul... Yeni “bir şarkı” söylemek için gitmeliyim... Hikâyeyi içimdeki “bir şarkı”ları mırıldanarak aramalıyım belki de. İçinde bir kez daha yolculuğa çıkmalıyım, yok olmalıyım, var olmalıyım... Ama bulmalıyım.

Çömeldiğim yerden kalkıyorum. Bir şarkıyı daha burada bırakarak ayrılıyorum. Akordeoncunun yanından geçiyorum. Birkaç insan bekliyor başında. Belli ki istek yapıyor. O başka bir parça çalsa da beynimde “*Sen kalbimin mehtabısın, güneşisin,*” sözleri, dudaklarımda melodisi dolanıyor... Elimi cebime atıyorum, elime gelen paraları alıp eğilerek kutusuna bırakıyorum usulca... İçimden, sessizce teşekkür ederek.

Hikâyemi arayacakken, şarkıyı mırıldanarak çıkıyorum yürüyen merdivenle yukarıya. Meydana adım atar atmaz, çakılıp kalıyorum. Gazetelerde görüyordum da gözlerimle gördüm AKM’nin yıkıldığını. Gördüm ve daha Gezi Parkı’na bile bakamadan sırtımı döndüm. Arkamdan *Fındıkıran Balesi*, *Mevsimler* müzikleri, *Mavi Tuna* balesinin görüntüleri yükseliyor. Ben adımlarımı sıklaştırdım. Cumartesi günlerinin Senfoni Orkestrası sahnedeki yerini alıyor. Hızlanıyorum. Olabildiğinde çabuk uzaklaşmak istiyorum Taksim Meydanı’ndan. İstiklâl Caddesi kalabalık. Genellikle Arap ülkelerinin insanları. Eskiden bir – iki tanıdık yüzle karşılaşırdık. Şimdi yok bu olasılık. Benim derdim Taksim’den uzaklaşmak şimdi. Sanki uzaklaştıkça görüntü yok olacaktı gibi hissediyorum içimde.

Çisenti kesilmiş. Güneş ılık yüzünü göstermiş. Islak zemin buğulanıyor. İnce ince terleyerek yürüyorum.

Birden önümde bir kadın bağırmaya başlıyor. Bağırının kadın değil transseksüel olduğunu sonra fark ediyorum.

“Orospu çocuğu,” diye bağırıyor.

Henüz erkeksiliğini yitirmemiş sesi çınlıyor İstiklâl Caddesi’nde.

“Sana mı kaldı benim ibneliğim!” diyor, bas bas.

Bir yandan da öndeki birine yetişmeye çalışıyor. Biraz ilerisinde daha hızlı adımlarla yürüyen, omuzları önden giden bir erkek var. Arada bir geriye dönüp bakıyor. Başını çevirdiğinde gördüğüm kireç gibi yüzünden korktuğu anlaşıyor.

“Sen ibnelikte beni sollarsın, puşt! Ben neysem ortaya koymuşum. Korkusuzca. Gerçek ibne sensin! Çünkü ortaya koyamıyorsun!”

Çok öfkeli transseksüel. Belli ki onurunu kırıcı bir şey yapmış, bir şey söylemiş öndeki.

“Senin bütün sülaleni...”

Koşmaya başlıyor, kanı çekilmiş yüzlü. Herkes şaşkınlık içinde adımlarını yavaşlatıyor, transseksüelin öndekine yetişmek için koşmasını seyrediyor. Topuklu ayakkabılara alışmadığı çok belli. Bilekleri çok zorlanıyor. Burkuldu burkulacak. Koşamıyor o ayakkabılarla. Hemen çıkarıyor onları. Zaten bildiği adımlarıyla koşmaya başlıyor, topuklu ayakkabıları elinde. Ondan yana çıkan, ona destek olan ben dahil bir tek kişi yok. En azından onu sakinleştirecek. Herkes işin seyrinde. Önde giden bir yan sokağa sapıyor koşarak. Transseksüel de peşinde. Onun caddeden giderek uzaklaşan sesi, bir süre sonra duyulmaz oluyor. Cadde kim bilir kaçınıcı kez tanık olduğu böyle üzücü - kırıcı olaylar karşısındaki her zamanki telaşsız, gündelik ritmine dönüyor yine.

Şaşkın biçimde Galatasaray Meydanı’na ulaşıyorum. Meydan yine kalabalık. Cumartesi Anneleri oturuyor, zarif heykelin uzayan – kısalan gölgesinde. Ellerinde çocuklarının resimleri. Doğum tarihleri yazılı. Ölüm tarihleri yok... Pankarttan okuyorum: Altı yüz seksen yedinci haftasındalar bekleyişlerinin. Beklemeye başladıklarında doğan çocuklar yirmi üç yaşına gelmiş bile. Annelerin yüzünde taşınması zor mu zor bir hüznün. Konuşmadan çocuklarını bekliyorlar. On altı anne, hayatını kaybetmiş çocuğunun ölüsünü – dirisini bulamamış olmanın

hüznündeler. Sessizlikleri meydanın iklimi olmuş. Doğurdukları, büyüttükleri, bin bir zorlukla delikanlı, genç kız yaptıkları çocuklarının nerede, nasıl kaybolduğunu soruyorlar, sessizliklerindeki ağır sorgulamayla. Mezarlarına bile razılar. Gözyaşlarını mezarlarına akıtmak için saklıyorlar. Ortamın sırtanı, onları çevreleyen çevik kuvvet. Panzerle, annelere doğrulttukları kalaşnikoflarla neden kuşatmışlarsa onları?! Bu anneler mi, potansiyel anarşist?! Kendi annelerinden birinin de oturanlar arasında olabileceğini düşünen var mı acaba aralarında? Bu masum eylemi, evlatlarını arama haykırışını bastırmak için yollanmadılar mı buraya! En hafifinden bir gözdağı, polislerin varlığı. Anneler ne yapsalar yani? Evlerinde oturup, “Çocuğum gitti, kaybıldı, gelmedi,” diye sineye mi çeksinler?! Analık duygusu nasıl kabullenir bunu?!

Kalamıyorum meydanda. Sağa sapıyorum. Duygularım beni sahaflara götürüyor. Girsem mi acaba? Yılların kokularını taşıyan kitapları karıştırsam mı? Yazıldıkları tarih kadar genç öykü kitaplarının sayfalarını çevirsem mi? Bir öykünün bir satırına sıkışmış olabilir mi acaba benim aradığım hikâye? O satırı arasam mı kalan zamanımda? O sayfaların birinden çıkıverir mi acaba bu hınzırca saklanmış hikâye? Girsem çıkamam diye düşünüyorum... Kalırım orada, akşamı ederim. Çarşıya girmeden geri dönüyor, Tünel’e doğru yürümeye başlıyorum. O sevimli meydana varınca duruyorum. Eski metroyla mı insem Karaköy’e, yürüsem mi?

Galip Dede Caddesi’ne sapıyorum. Sonra sola ve Galata Mevlevihanesi’ne giriyorum. Amacım gezmek değil. Bir yerde oturup müziği dinlemek. Belki belleğimde gizlenmiştir hikâye. Belki müzik dokunup açar saklandığı yerin kapısını. Çıkıverir ortaya. Yakalarım elinden ve eve götürürüm onu, yaramaz bir çocuğu götürür gibi. Ruhumun dinginleşmesinden başka bir şeye yaramıyor müzik. Sakinleşiyorum. Yüreğimin dalgaları yatışıyor, daha bir sevecen vuruyorlar göğüs kafesime... Okşuyor, yalıyorlar.

O gevşemiş durumumla yeniden yürüyorum aşağıya doğru.

Galata Kulesi’ne çıkmak da içimden gelmiyor. Ya oradaysa? “Oradaysa hikâye, atsin kendini aşağıya, havalansın Hezarfen Ahmet Çelebi gibi,” diye geçiriyorum içimden.

Alageyik Sokağı da pas geçiyorum.

Kamondo Merdivenleri'nin önünden geçerken hikâyenin iyice inatlaştığını fark ediyorum. Uğraştırıyor beni. Her neredeyse teslim olmuyor. Yüreğime teslim etmiyor kendini, ellerime bırakmıyor, parmaklarıma.

Galata Köprüsü'ne doğru yürüyorum. Hava giderek güzelleşiyor. Yağmur sonrasının tertemiz mavisi kaplıyor göğü. Korkuluklara dizilmiş balıkçılardan Haliç görünmüyor neredeyse. Bir balıkçı kovasını hemen hemen doldurmuş. Yeni tuttuğu balıkları iğnelerden çıkarıp kovaya atarken, “Rasgelmiş bugün,” diye laf atıyorum.

“Şükür, iyiydi,” diyor.

“Kaç gün geliyorsunuz balık tutmaya?” diye soruyorum.

“Mümkün olsa her gün geleceğim. Ama işten geç çıktığım günler gelemiyorum,” diyor.

“Rızkımız bu, et alamıyoruz abi. 3 oğlan iki kız, bir hanım... Aileyi, beslemek için başka çare yok,” diye ekliyor. Sonra dönüp oltasını sarkıtıyor.

“Rast gele, rast gele...” diyerek ayrılıyorum yanından. Köprünün ortasına kadar gelip merdivenlerden aşağıya iniyorum.

Sola geçip Boğaz'ı, Marmara'yı, birleşme noktalarını, Kız Kulesi'ni, Topkapı Sarayı'nı, Ayasofya'yı seyrediyorum bir süre. Bir çay içiyorum hemen yanımdaki kafede. Yeni cami restorasyonda, sarılıp sarmalanmış çepeçevre. Oturunca yorulduğumu hissediyorum.

“Hadi,” diyorum, “Bugün bulamadın. Sonra belki...”

Tramvaya binip Kabataş'a geliyorum. Aslında canım biraz Fındıklı Parkı'nda oturup Boğaz'ı seyretmek istiyor. Ama Öykü'nün Boğaz'dan çıkacağı umudu taşımıyorum. Bu kerelik keyif almayacağım sanki. Evin yönüne giden bir otobüse atıyorum kendimi.

Eve varır varmaz elimi yüzümü yıkıyorum. Bir kahve suyu koyup masama oturuyorum.

Öykü defterimi değil de günce tuttuğum defterimi çekiyorum önüme. Tarihi atıyorum önce: 26.05.2018. Günü kaydetmeye başlıyorum, anımsadığımca.

“Benden gizlenen hikâyeyi bulamadım bugün. Ancak,” diye yazmaya başlıyorum.

Yazılma Tarihi: 26.05.2018

Bitirme Tarihi: 10.06.2018

kabaralı sandık

Merdivenbaşı denilen yere konulmuş, yağmurdan yağıştan korumak için naylonlarla örtülmüş, üzerine plastik boya kutularına, yağ tenekelerine dikilen çiçekler dizilmiş olduğundan, yıllardan bu yana kendisini gösterememişti. Evde yeniden bir düzenlemeye karar verildiğinde, merdivenbaşının da boşaltılması gerekiyordu. Üzerindekiler, çevresindekiler kaldırılınca ortaya çıkmıştı. Çırılçıplak kalmıştı. Yaşlanmış, pörsümüş, ölümünü bekleyen bir ihtiyar gibiydi.

Gençlik döneminde aynalarla, kabalarla, rengârenk tenekelerle süslenmiş olan sandık, şimdi karşımda yalnızlığa ve ilgisizliğe yenik düşmüş, teslim olmuş bir görüntüyle duruyordu. Cevizden yapılmış sandıklara evin odalarına konularak özel bir değer verilirken, sıradan kerestelerden yapılmış, ama tahtalarının ucuzluğu süsleriyle örtülmüş bu sandık, bir üvey evlat gibi burada sığağa, soğuga, yağmura, kara terk edilmişti.

Sandığın bitişiğinde duran sandalyeye oturmuş, kırışık ve ceviz kabuklarını temizlemekten kararmış elini sandığın üstünde tutuyordu. Arada bir okşuyordu sandığı. Yıllarını paylaştığı bir dostunun sırtını sıvazlar gibiydi. “Nelerimi saklamadın sen!” diye mırıldanıyor, içinden geçirdiği duyguların yoğunluğu bakışlarını ağırlaştırıyordu. Arada bir sandığa bakıyor, yüzü gevşiyor, kaşlarını kaldırıp bitişik dudaklarını daha bir yapıştırarak, hatta birbirine baskılayarak başını sağa sola sallıyordu.

“Bunun farkı, çift kilitli olması” diye bir açıklama yaptı. Ben de şaşırdım. Hiç beklenmedik bir yerden girmişti açıklamaya. Öncesine sonrasına değinmeden, onun kendince en önemli özelliğinden başlıyordu. Sözcükler, aslında sesindeki hüznü gizleyemiyordu. Sesi çatallanıyordu.

muydu? Yok yok! Çatallanma yoktu. Ama yaşanmışlıklar, taşınması zor bir küfe gibi sırtına bastırıyordu belli ki. Omurgalarının halen törpülenmeyen yerleri tepki veriyordu bu basınca.

“Neden çift kilit?” diye sordum.

Susmasın, anlatsın istiyordum. İstiyordum da aslına bakılırsa hiç araya girmeden dinlemem gerekiyordu. Onun sandığa dalıp gitmesine izin vermem gerektiğini fark ettim.

Ama o yine de yanıtsız bırakmadı.

“En değerli şeylerimizi onda saklardık. Ona kilitlerdik, neyimiz var, neyimiz yoksa” dedi ve sustu.

Eski aynaların hiçbiri kalmamıştı. Bakışlarını diktiği, bazıları eline takılan kabaralar paslanmıştı. Herhangi bir ışığı yansıtacak, parlayacak, göz kamaştıracak durumda değillerdi. Sandığın kendisi gibi, onu güzelleştiren bütün organları ömrünü tüketmişti. Çürümüşlerdi. Sandık çoklu organ yetmezliği yaşayan bir hasta gibiydi.

“Bizim kasalarımızdı sandıklar” diye tamamladı az önceki sözlerini. Hiç acelesi olmadan, ara vere vere anlatacaktı bu sandığın hikâyesini anlaşılan.

Daldı yine, sustu. Birlikte yaşanmış ve yaşlanılmış bir geçmiş, kendisine yer açmak istiyordu sohbetimizde. Çevremizi kuşatan yeşilliğin taşıdığı yaşam, bu sandığı çoktan terk etmişti. Biz de o terk edilişe takılıp kalmıştık.

“Bu sandık en az seksen yaşında” dedi, “Hatta neredeyse benimle yaşıt...”

Seksen yıl ya da daha fazlası. Dile kolay. Merdivenbaşının güneşi, nemi, donu, ayazı, son otuz yıldır buraya sabitlenmiş olan sandığın ömrünü kısaltmış olmalı. Kısaltmış değil de tüketmiş...

“Anacığım bana çeyiz olarak vermişti bu sandığı. Gelinlik bembeyazdır. Bu sandık ise alacalı bulacalı. Bir dilek midir bu acaba? ‘Yaşamınız sandık gibi olsun’ dileği... Bilmem ki?” Bu yaşına karşın, gençliğinden kalmış bir romantizm dökülüyordu dudaklarından. Şaşırp kaldım.

Oysa yaşamı siyah beyaz yaşamıştı. Sanki o günlerin mutsuzluğu, siyahı çökmüştü üzerine. Hatta karanlığı. Yıldızsız geceleri demek daha iyi. Önüne hiçbir ışığın düşmediği orman yolları.

Sandalyesini yan döndürdü. Sandığın kapağını açtı. İçi de dışı gibiydi. Tahtalar kararmıştı. Kapak açılınca hemen sağda, bir bölüm eklenmişti sandığın iç duvarına.

“Olan takılarımızı buraya koyardık. Üç beş kuruşumuzu da. Ama benim bu gözde sürekli duran bir şeylerim hiç olmadı...”

Yine salladı başını. Geçmişe isyan eder gibiydi. Hani bir bağırsa, içini dökse, boşaltsa rahatlar mıydı acaba? Ya da boşaltmak için bağırması ne kadar sürerdi?

Yaşadıkları yine karşısına çıkmıştı kapağı açınca. Sandıktan taşmış, çevresini doldurmuştu. Bir kuşatma altına girmişti bir kez daha. Bazen bu kuşatmayı unutmak istese de onu rahat bırakmıyordu geçmiş. Bir de belleği. Unutmayı beceremiyordu bir türlü. En küçük bir uyarın belleğini harekete geçiriveriyordu. Yaşadıkları nasıl kazanmışlarsa beynine, hiç nazlanmadan başlıyorlardı canlanmaya. Sesler, görüntüler, acılar, yaşanmamışlıklar.

“Ben bu sandığı hiç boş bırakmadım.” Eliyle işaret ederek, “Hep buraya kadar doluydu bu sandık. Hırsızın çalmaya çalıştığı zaman içinde on beş top bez vardı. Onca işin gücün arasında, düzeni de boş bırakmazdım. O bezleri dokurdum...” Durdu. Ağaçlara baktı. Bana hiç bakmıyordu. “Hiç boş zamanım olmadı ki benim...” dedi. Bunu öyle bir dedi ki, dokunsan, isyan türküleri çıkıracaktı.

Kapağı kapattı. Sandığın işi bitmiş de olsa, incitmemeye çalışarak, özenle kapattı kapağı. Yüzünü bana döndü.

“On dört yaşımıydım o zaman. Kardeş çocuklarıydık. Beni isteyecek yerde kaçırdı. Ablasının gelin gittiği köye götürdü.”

Sustu yine.

Aslında yetmiş yıl öncesinde yeniden gezinmek, artık öleceği günün beklentisine giren yüzündeki derin yarıkları yumuşatıyordu. Derin yarıkları, hüznle belenmiş tebessümler dolduruyordu.

Yıllanmışlıklarını okuyabileceğim yüz çizgilerinden bazıları, bu mutlulukla yok oluyordu.

Elini sandıktan hiç kaldırmadan anlatıyordu. Onca yaşananların tanığıydı sandık. Sonra gözden düşmesi ayrı tutulursa, ondan güç aldığı, destek aldığı belliydi. Gerçi kışın yalnız bıraksa da ilkbaharla birlikte aylarca yanı başında otururdu onun. Birlikte yaşlanıp bugünlere gelmişlerdi.

Kaçırıldıktan sonra, ana evinden ayrılmış, dayı evine gelmişti. İnek gütmeye dışında başka bir şey yapmadan. Bostanda, tarlada anasına yardım etmek dışında bir şey bilmeden. Düzende kilim, bez dokumak dışında bir şey üretmeden. Kanaviçeyi, oya yapmayı işten saymayıp büyümeyi beklerken.

İki erkek kardeşin çocuklarıyla, kuzenleriyle birlikte yaşadığı eski ahşap evde yaşamının nesi değişecekti ki? Anasının evinde olduğu gibi burada da bir düzen vardı. Dokuma devam edecekti. Alt katta inekler vardı. Çobanlık sürecekti. Bostan, tarla vardı. Rençperlik yapılacaktı.

Gelin olarak gelmeden önce bütün odalarını ve özel yerlerini zaten bildiği bu evde kendisi için yeni olan tek şey, kendilerine verilen odaya konulmuş olan karyolaydı. Karı koca burada yatıyorlardı. Çocuklar doğmaya başladığında aynı odada kendilerine yer yatakları yapılacak ve koyun gibi yatacaklardı. Odada bir ocak vardı. Bu ocak, yaz-kış sürekli yanardı. Her sabah ocağa kocaman bir odun dayanır ve bu odun tutuşturulurdu. Yemekler ve ekmekler (bazlama ve serme) bu ocakta pişirilirdi. Bunun için ocakta, “saç ayakları” ve ekmek hamurunun mayalanması için kocaman bir “tekne” vardı. Bahçeye bakan oda penceresinin önünde alçak sedirler, ocağın solunda iki adet gizli bölme vardı. Bu bölmelerden ilki, “yükçük”tü. Yataklar ve yorganlar burada istif edilirdi. Diğer bölmenin yüksekçe kapısından banyoya girilirdi. Kasabaya henüz elektrik gelmediği için, oda akşamları gaz lambasıyla aydınlatılırdı.

İki ailenin yaşadığı kattaki ortak holde, camları kırık pencerenin sağında “Düzen” adı verilen kilim dokuma tezgâhı vardı. Evdeki hiçbir kumaş ve bez parçası ziyan edilmez ve bunlar “kırpılarak” tezgâhta dokunurdu. Merdivenin sol tarafındaki ilk odanın kenarında ise, ortasında uzun bir sırik bulunan el değirmeni vardı. Bu el değirmeninde mısır ve buğday

“çekilir”di. Evin önünde ve arkasında ailelerin ortaklaşa kullandığı iki adet kuyu vardı.

Anasının çeyiz olarak verdiği sandığı, düzen’in yanındaki küçük sandık odasına, diğer sandıkların yanına koymuşlardı. Bu oda hep kilitli ve kapalı tutulurdu. Anahtarlar dayılardaydı.

Günlerden bir günün gecesinde kayınbabası, sürekli olarak havlayan köpeğin sesine uyandı. Odadan hole çıktı. Sandık odasının kapısının açık olduğunu gördü. Sonradan anlaşıldı ki, karşı odada yatan ve uyanmayan kardeşi kapıyı kapatmayı unutmuştu.

Hızla aşağıya indi. Evin köpeği Çakır bir yöne doğru koşup koşup geri geliyor ve havlıyordu. “Bu yöne” diyordu sanki.

Kayınbaba sağına soluna baktı. Karanlıkta görünen bir şey yoktu. Bu koca ahşap ev, bostanın içinde kendi sessizliğindeydi. Çevrede bir kımıltı yoktu.

Köpeğin işaret ettiği tarafa yönelince, köpek önüne düştü. Evin önündeki patika yola yönelmeyip, bostanların içinden gitmesi, hırsız izlediğini gösteriyordu. Demek ki hırsız sokak bekçilerine görünmemek için bostanların arasından gitmeyi tercih etmişti.

Hava bulutsuzdu. Ay ışığı gece nemi düşmüş ağaç yapraklarını, bostanlardaki sebzelerin yapraklarını parlatıyordu. Salatalıkların, biberlerin, domateslerin, patlıcanların arasından dikkatli biçimde yürürlerken, emek verdikleri bu bostanların kendilerine armağan ettiği bu ürünlere bakarken mutluluğu depreşiyordu. Emek verince karşılığını almanın mutluluğu da başka bir keyifti. Karısı bu işlerde hiç becerikli değildi. Ama yeğeni, yeni gelini bu bostanlara yaşam veriyordu. Çelimsiz bedenine rağmen gece gündüz çalışıyordu. Yüzünü gözünü eğmeden, homurdanmadan yapıyordu işleri. Onunla birlikte emek verdikleri sebzeleri okşamak, aralarına oturup geceye nasıl uyduklarını izlemek istiyordu. Şimdi bir yandan bu keyfi yaşarken, sebzelere hiç zarar vermeden yürümeye çalışırken, koparılacakları ânı kabullenmişlikleriyle büyümüş olanları sabahleyin toplamak gerektiğini düşünüyor, aslında aralarında bir süre daha kalmak isteği kabarıyordu içinde. Hep gündüz gözüyle yaptığı bu gözlemleri, gecenin bu saatinde hiç yapmamış olduğunu fark etti. Bu ânı uzatmak istiyordu. Ama Çakır

yok mu... Rahat bırakmıyordu. “Hadi” dercesine, “Geç kalıyoruz” dercesine havlıyordu.

Çakır, arkasından evin sahibinin gelip gelmediğini sürekli kontrol ediyordu. Onu daha hızlı yürümeye zorlamak için bazen daha hızlı koşuyordu. Köpek koştukça kayınbaba adımlarını büyüttü. Tahta köprüye yaklaştıklarında bir karaltının çok hızlı olmayan, aksak adımlarla ve kamburu çıkmış biçimde yürüdüğünü gördü. Bir yirmi adım daha yaklaştığında sırtındaki sandığı fark etti.

Adam havlayan köpeği ve onun ardındaki bir adamı görünce telaşlandı ve hızlanmak istedi. Ama belli ki sandık odasındaki en ağır sandığı yüklenmişti. O nedenle hızlanamıyordu.

Birden geri döndü ve “Yaklaşma! Vururum!” diye bağırdı.

Kayınbaba adamın elindeki tüfeği görünce durdu. Artık birbirlerinin yüzünü görebiliyorlardı. Adamın büyüyen gözleri, şişip şişip inen burun delikleri fark edilebiliyordu. Karanlıkla iç içe girmiş bir korku okunuyordu gözlerinde.

“Sakin ateş edeyim deme! Bir sandık için değmez!” dedi.

Bu tok sesli, buyurgan, hatta babacan uyarı adamı irkiltti. Şimdi ikisi de durmuş, hareketsiz bekliyordu. Kimin nasıl bir hamle yapacağı belli değildi. Birbirlerini kolluyorlardı. Adam eli tetikte, namluyu kayınbabaya yöneltmişti. Ama o tetiğe basacak yürek olmalıydı.

Bu atalet anında Çakır öylesine hızlı hareket edip adamın üzerine atladı ki, adam sendeleyip sandıkla birlikte devrildi. Kayınbaba hemen adamın üzerine atladı ve önce yere düşen tüfeği aldı. Sonra adamın sandığı taşımak için tezgâhtan kestiği düzen halatlarını çözdü.

“Kalk ayağa” dedi, “Bu sandıktaki bezler için değer mi!” diye bağırdı adamın yüzüne. “Hangi köydensin sen?”

Adam boynunu eğmiş, yere bakarak yanıt veriyordu sorulara.

Kayınbaba adamın kimliğini güvenilir biçimde öğrendi. Sonra,

“Seni jandarmaya teslim etmeyeceğim. Ben senin aileni tanıdım. Eğer bir daha böyle bir hırsızlık duyarsam, seni kendi ellerimle götüreceğim. Bunu bil!” dedi tok bir sesle.

“Hadi git şimdi köyüne!” diyerek son buyruğu vermiş oldu.

Adam kös kös ve arkasına bakamadan tahta köprüye yönelince, sandığı yüklenip eve getirdi ve sandık odasına koydu yeniden.

Böyle kurtulmuştu bu sandık.

“Çakır havlayıp dayımı uyandırmasaydı, kim bilir nerede olurdu bu şimdi?” diyerek eliyle okşadı sandığı. Hiç kayınbaba demediği dayısı, bu sandığın kurtarıcısıydı.

Susunluğu uzun sürmedi. Bir vasiyet, bir uyarı, bir buyruk. Nasıl algılamak istiyorsak? Tane tane söyledi söyleyeceklerini.

“Benim bir ayağım çukurda artık. Yarın olmazsa ertesi gün. Ben gidinceye kadar sakın ola dokunmayın bu sandığa” dedi.

Çevresinde yaşıtı kimsenin kalmamış olmasının boşluğunu yaşıtı sandığa sarılarak doldurmak istiyordu belli ki.

Sonra sustu. Başını yana çevirdi. Ağaçların yeşil yapraklarının arasında kayboldu.

Geçmiş zamanların yorgunluğuyla orada kalmış sandığa bir kez daha bakamadan edemedim.

Yazmaya Başlama Tarihi: Çaycuma, 20.08.2018

Bitirme Tarih: 07.09.2018

keçiler

Ben ne yapıyorum ki? Bu davranışımın nedeni ne, mantığı ne? Soruyorum kendi kendime, içime. Aklıma, yüreğime, vicdanıma. Kepenkler indirilmiş. Hepsi kendi karanlıklarına çekilmiş ya da sığınmış. Işık sızıyor aralarından. Ben de bu organlarla, karanlık bir odada aynaya bakmaya çalışıyorum. Kendimi görmeye. Gözlerimi, yüzümü. Gözbebeklerimin büyüdüğünü sanıyorum. Ama ne kadar büyürlerse büyüsünler, nafile. Nereye kadar açılabilirler ki? Göz yuvalarının sınırlarını aşacak halleri de yok ya. Olsa da görebilecekleri bir şey yok. Su yoksa nehir yatağının ne anlamı varsa, ışık yoksa gözler de öyle. Ben yine de bu karanlık hacimde kendimi aynada görebilmiş olsaydım eğer, yüzümdeki ifadeyi... Boş boş bakan gözler çıkardı ön plana. Hücremin metal soğukluklarıyla yüzüme yerleşmiş demir kafeslerini görürdüm. Derin ve dağınık çizgilerin hücresinde kireci hiç aratmayan bir renk ve çözümsüzlüğün soru işaretleri yerlerini alırdı bu eşsiz tabloda.

Yok aradığım şey. Işık yok yolumu aydınlatacak. Yolumu aydınlatmakla kalmayıp içimi de ısıtacak ışığın zerresi yok. Çözümsüzlüğe takılmak, mokesen ayakbılarla karda yürümek gibi üşütüyor içimi. Sarsılıp duruyorum, her bir hücremin soğuğa teslim olmasıyla. Oysa ne iyi olurdu şimdi ayak uçlarıma düşecek bir ışık huzmesi. Bahar ışıını olmalarına da gerek yok hani. Işık olsun yeter. Ama yok. Ne üzerinde yürüyeceğim bir ısıltı çizgisi, ne ısıltı yolu... Dört tarafım zifiri karanlık. Yönümü yitirmişim. Nereye gitsem karanlığın katmerlenmiş kuşatmasına sürüyorum burnumu. Ilık bir sızıntı dudaklarıma doğru akıyor her sürme sonrası.

Bir arınma arzusu içindeyim. Yakıcı biçimde. Bütün hücrelerimde. Öyle üç beş dakika değil, saatlerce yağmalı yağmur ve saatlerce sürmeli bu

arınma. Sokakta da olur, koltukta otururken de yatarken de. Nerde yakalarsa yakalasın beni. Yeter ki kazıya kazıya arındırsın. Öylesine kazısın ki, saydamlaştırsın hatta bedenimi. Camdan bedenimde, tüm organlarım birbirlerini görebilsinler. Beynim, yüreğim göz göze gelebilsinler. Vicdanım bile cisimleşip bakınsın çevresine. Birisinin göz etmesinden sonra bir araya gelsinler. Hesaplaşsınlar, vuruşsunlar, canları yansın. Ses telleri yırtılsın. Ne bileyim ben. Beni çıkarsınlar bu gayya kuyusundan. Bu kuyuda olmamın bir nedeni de kendileri çünkü. Sorumluları onlar. Neden mi? Uzlaşma yok aralarında. Aklım da yüreğim de vicdanım da ayrı tellerden çalıyor. Hepsi başka bedenlere aйтmışler de içime sızmışlar gibi. Birinin dediğine öbürü karşı çıkıyor. Çok zıtlar, çok. Ve acılarımı katmerleştiriyorlar bu anlaşmazlıkları yüzünden. Sıkıntı çeken ben oluyorum. Eziyorlar beni, sıkıyorlar, boğazlıyorlar.

Nasıl bir araya gelecekler bilmiyorum ki? Nasıl oturacaklar bir masanın çevresinde? Kim onları bir araya getirecek? Bir arabulucu arıyorum. Sabırlı, dirençli bir arabulucu. Yoksa bu kendini beğenmiş parçalarım, tek başlarına, bildikleri gibi davranmayı sürdürecektir. Üç elli bir arabulucu olmalı bu. Üçünü de ellerinden tutup oturtmalı masaya. Başka çare kalmadı. Arabulucu çıkıp gitmesin odadan ne olur! Dursun kenarda, izlesin ne halt edeceklerini. Arabulucu, benim arabulucum ne de olsa. Odadan beni çıkaracak, onları yeniden içime sokacak, ıslah olmuş biçimde.

Aklım alıyor ilk sözü. Bağıra bağıra, “Nedir bu senin yaptığın?” diye başlıyor sorgulamaya. Diğer parçalara değil, doğrudan bana saldırıyor. En masum soruyla açıyor masayı; “Ne yapıyorsun sen?” Kendi kendime, “Haklı” diyorum, “Doğru bir soru.” Sahi ne yapıyorum ben? Ne halt ediyorum?

En çok sevdiğim bir insanla bir haftadır merhaba demiyoruz birbirimize. Nedeni ne? Ben kendimce bir açıklama yapıyorum aslında. “Bardak taşı,” diyorum. Bir damlacık taşırdı bardağı. Bardak taşınca da sırlıslıkla olduk ikimiz. Ahh o son damla olmasaydı! Olmasaydı da hiçbir sorun yok muydu? Yaşanan ilişki normal mi olacaktı? O son damla ortaya çıkmasaydı, her şey yolundaydı öyle mi? O zaman son damlanın bir önemi olmazdı ki. Son damlanın bir görevi var. Diğer damlaları taşımak. Diğer damlalar ne mi? Hani bardağa bir damla damlıyor ve

bardak taşıyor ya. Yani bardak ağzına kadar dolu. Önceki damlalarla. Taşıran damlayı ölçü alırsak, kaç damla olur o bardakta? İşte o damla sayısı kadar sorun yaşanmış aslında. Son damlanın günahı, son damla olmak mı? O da ön damlalardan biri olabilirdi. O zaman son damlalık rolünü başka bir son damla üstlenecekti. Böyle bu. O nedenle son damlada değil, damlaların hepsinde ara, ne arayacaksan. Demezler mi adama, “Sen diğerlerinin bu kadar birikmesine neden izin verdin ki? Neden göz yumdun? Neden bekledin?”

Yüreğim, “Kaldıramadım,” diyor, “Kaldıramadım...” Yürek bu, dayanabilir mi? “Dayanamadım,” diyor. “Direnirim sandım, ama...” Susuyor. Gözlerini masaya düşürüyor. Yutkunuyor. Kendini toparladıktan sonra da sürdürüyor söyleyeceklerini; “Göz ardı edeyim” dedim; “Olur böyle şeyler,” dedim; “Herkes yaşıyor benzeri sorunlar.” Dedim... Dedim... Dedim...

Bilmez miyim herkesin sorunları olduğunu. İçinde yaşadığımız koşullarda Polyannacılık yapsan neye yarar? Ben de kaçmaya çalışıyorum. Bulaşmamaya çalışıyorum. Döndüreyim şu yaşamı diye uğraşıyorum. Ama bir yandan da sorunların kuşatmasının güçlendiğini de görüyorum. Ben bir yol alıyorsam, kuşatma üç adım atıyor. Bu kuşatmayı yarma umutlarım azalıyor. Görmez miyim? Elli yaşına gelmişim. Esas yaşı son on yılda aldım. Eskiden bu kadar hızlı yaşlanmıyordum ben. Bu kadar hızlı yaşlanıyorsam, yaşlanmaya neden olan faktörlerin ağırlığından. Ben temel sorunları çözdüğümü düşünüyordum. “Giderek daha az sorunla cebelleşirim,” derken, tam tersi oldu. Gerçi son yaşadığımı sorun kategorisine koyamıyorum. Belki de böyle baktığım için hata yapıyorum. Olmayacak şey, bu nedenle soruna dönüşüyor. “İrmağı geçtim,” diyorum boğulmadan, “şimdi şu dere çıkmış karşına. “Hadi canım sen de,” derken kayıp düşünüyorsun. Dize kadar gelen yerde debelenip duruyorsun. Ayıp, ayıp! Kalk hadi ayağa, çabuk! Kalk! İnsan utanır biraz.

“Kırıldım,” diyorum. Ne demek kırılmak? Çıt, kırıldım mı, oldum? Hayır canım ne böyle bir ses oldu ne de çıtkırıldım oldum. Yaptığım şuydu, “Yeter,” dedim, “Taşımak zorunda mıyım bu tavırları?” Dedim de, sonra da çeliştim kendimle. Taşımak zorunda mıyım, değil miyim konusunda ikircikliğe düştüm. Bir şey taşımadan yaşamak var mı? İllaki taşıyoruz

bir şeyler, gerekli gereksiz. Anlamlı, anlamsız. Bu nedenle belki de taşımak zorundayım. Bugüne kadar taşıya taşıya gelmedin mi? Alışmış olman gerekmiyor mu çoktan? Sen çoktan yerine, boktan davranıyorsun. Bu yaşa gelmekle övünüyorsun bir de. “Çok yük taşıdım,” diyorsun. Nerenle taşıdın? Kıçınla mı? Omuzlarınla... Nasırlaştı öyle mi? Senin aklın da nasırlaşmış o zaman. Şu soruna takılmışsın ya? Bir de azımsadığın bu sorunu utanmadan yazıyorsun, unutup gitmen gerekirken. Senin omuzlarından ziyade aklın duyarsız kabuklar bağlamış olmalı. Olmalı da... Çekemiyorum. Neden anlatamıyorum? Aslında çok basit. Çe-ke-mi-yo-rum... İnsan bazen çekemiyor. Bu kadar işte.

Ne oldu ki? Şimdi düşünüyorum da iş nasıl bu noktaya geldi. Basit bir konuydu aslında. Bir sorun vardı. Çözüleliyordu. Ben doğrudan tarafı da değildim. Ama çözemediğini söylüyordu. Çözüm onun için önemliydi. “Hadi bir katkım olsun,” dedim. Bir iki şey söylemek istedim. Hatta bir önerim de vardı. Şu ayağa dolanıp duran konuyu kaldıralım ortadan. Birlikte yaşadığımız ortama yansıyor çünkü çözümsüzlük durumu. Konuşmaya başladık. Önce normaldi her şey. Sonra ters ifadeler başladı. “Kaldıramadım,” dediğim o, terslik. Olay bu kanala doğru gitmeye başlayınca, ben de mi akıntıya kapıldım ne? Oysa o tersliğin panzehri, senin tam tersini yapman olabilirdi. Bazen karıştırırlar ya, üç altmış derece tersini yapmak diye. Oysa senin şimdi yüz seksen derece tersini yapman, onu durdurup düşündürürdü belki. Belki diyorum. Nasıl emin olayım? Denemek gerekiyordu. Konuşmaları o mecradan çıkarıp başka, daha doğru mecraya sokmaya çalışmak gerekiyordu. Şimdi düşünüyorum. Ben bunu yapmamışım. Ben de normal olan dilimi değiştirmişim. Ve sonunda o bilindik tepki gelmiş; “Sen beni dinlemiyorsun!”

Niye buraya giriyoruz ki? Yani ille de homo-psiko olmak zorunda mıyız? Konuştuğumuz şey çok enerji tüketilecek bir konu değil. Öneri hoşuna gitmediyse, “Hayır” dersin, olur biter. Dinlemiyorsun... Hayır, dinliyorum... Hayır, sen dinlemiyorsun... Ben saygısızlık yapmam... Yani benim yaptığım saygısızlık mı? Bana bak, önce dinlemediğini kabullen... Neden kabulleneyim ki?.. Dinlemeyen ben değilim! Ama dinlemezsen, ilerleyemeyiz... Ama bence kimin kimi dinlemediği konusunda anlaşalım... Sen dinlemediğin için bu noktaya geldik...

Sonra çekip gitme... Selamın sabahın kesilmesi... Sabah-akşam karşılaş, transit geç. Koridorda, salonda, mutfakta... Günaydın yok, iyi geceler yok.

Kuşkusuz dinlemek saygıdır, saygı göstergesidir. Ben senin ne demek istediğini dinliyorum ve anlamaya çalışıyorum. Sonra, sen anlattıklarını bitirdikten sonra, söyleyecek bir şeyim varsa, söyleyeceğim. Ve sen bunu bekliyorsun. Farkındayım. Bunu aklı başında kim beklemez? Ben de bekliyorum doğal olarak. Ama ben de senin bana böyle davranmanı kaldıramıyorum. Son damla, dediğim o. Dediğim gibi o damla, taşırın damla... Ya taşan damlalar? Yani bu olayda da olduğu gibi, son damlayı günah keçisi yapmanın bir anlamı var mı? Bardağı dolduran diğerleri, bu taşkınla birlikte akıp gidip yok mu olacaklar? Ortadan kalkacaklar mı yani? Son olay bardağı taşırdı? İyi de yine dolacak o. Önemli olan taşmasına takılmak yerine, dolmasına izin vermemek değil mi?

Şimdinin, şu anın sorunu, dolması değil. O taşan suç aleti, yani bardak (daha büyük bir bardak mı olsaydı yoksa?) nasıl kaldırılacak da tabanının üzerine konacak? Kim yapacak bunu? Elini uzatan, ben sorumluyum demiş mi olacak? Onun için mi o durumda bırakılıyor bardak genellikle. Bardak son damlayla taşınca, neredeyse orada, taşmış olarak duruyor. Suç aleti dememin nedeni o. O orada durduğu sürece, çözüm yok ortada. Çözüm olmayınca gerilim sürüyor. Çözumsuzluğun en baş ürünü gerilim. Biri selamı verip yumuşatacak mı ortamı, yoksa uzayıp gidecek mi bu durum? Bu yapılırsa sorun hemen o saat tabii ki çözülmeyecek. Bir normalleşme başlayacak hiç olmazsa. Ardından bardağın dolma sürecine geçilebilecek.

Yineliyorum, kim başlatacak bunu? Ben diyorum ki, “O başlatmalı.” Neden böyle diyorum? Taşındıklarımı, taşımak zorunda olduklarımı biliyorum da ondan. Yani sabır küpü olmak zorunda mıyım ben? Hadi sus, hadi söyleme, hadi es geç... Duymazlıktan gel... Tatsızlık çıkmasın şimdi... Eee ondan sonra o bardak dolar. Sen dolmasına göz yummuşsun çünkü. Ama ne yapayım? İlişkinin de yürümesi gerekiyor. Göz yummasan her an saatli bomba infilak edebilir. Her gün bu tatsızlıkları çekmeye değer mi! O nedenle “Olmasın bunlar” diye susuyorum. Kötücül bir yapı bu. Farkındayım.

Derdim tahterevallinin ayarının yine bozulmuş olması. Ne zaman bir parka gitsek bozardın ayarları. Anımsıyor musun? Oysa başlangıçlarda ne güzeldi tahterevalli muhabbetlerimiz. Kendi doğallığında sallanırdık, daha doğrusu iner çıkardık. Bazen ayaklarımızla yere basar, öyle otururduk. Tam eşitlik durumunda ne güzel görünürdün bana. “Hiç bozulmasa bu denge,” diye geçirirdim içimden. Yüzünü görmek, sesini duymak için bedenimi de ruhumu da zorlamadan otururdum, hareketsiz... Ten teması olmadan göz temasının, söz temasının keyfini sindirirdim doyumsuz. Hep aç inerdim tahterevalliden. Oysa sen sonra sonra, benim “Her şey ne güzel” dediğim anlarda sen olmaya başlamıştın. Beni kaldırırdın yukarıya. Ben o doyumsuz eşitliği bir kez daha yakalamak, belki de oluşturmak için yukarıda çırpınırdım. Ayaklarımı salardım. Kıcımla baskı yapmaya çalışırdım. Bütün ağırlığı oturduğum uca verip eşitliği yeniden kurmak için uçamayan bir kuş gibi çırpınır dururdum. Ama gücüm de yetmezdi dengeyi kurmaya. Tüm çabalarım başarısız kalınca, yalvarırdım. Bunu mu beklerdin acaba? Çünkü benim çabalarım sırasında sen çevreyi seyreden, mutlak egemen olarak otururdun, ayakların yerde. Aramızdaki uzaklık aynı kalsa da yükseklik farkı rahatsız ederdi beni. Korkardım. Bu, benim düşmem korkusu değil, ilişkimizin düşmesi korkusuydu. Ama ne düşerse düşsün, sen ayakların yerde oturuyor olacaktın. Tahterevalli uzaklığı ikimizin de bireyliğimizi korurdu. Sonuçta ikimiz de iki ayrı varlıktık. Yapışmamıştık, kaynaşmamıştık. Ama yan yana gelmiştik. Bu nedenle aslında mutlu olurdum tahterevalliden. Fakat bu yükseklik farkı var ya. Lanet olsun. Ben, zirvedeyken ezilmenin ne olduğunu duyumsardım bu alette. Eşitken ettiğimiz sohbet, yerini tek yanlı bağırmaya bırakırdı. Yalvartırdın beni. Ben sesimin duyulmadığını düşünerek yükseltirdim sesimi. Çevreden bakanlar olurdu. Utanırdım. Çocuk parkında iki koca insan... Biri tepede bağırıyor, öbürü kayıtsız... Bu pozisyonda çaresizliğim çıkardı ortaya. Ya ikna etmeliydim ya da kendimi atmalıydim. Sen kayıtsız çevrene bakarak beni yok sayarken, ben beni dinlemediğini düşünürdüm.

Şimdi sen, “Ama sen beni dinlemedin!” diyorsun. Öyle polemik yapıyorsun ki bazen, mantık oyunları yani. Çıldırtıyorsun beni. Zorunlu olarak araya girmeye çalışıyorum. Sözünü aralamaya çalışırken de “Dinlemedi,” oluyorum. Nasıl bir ustalıktır bu? Nasıl oluyor da hep sen

dinlenmeyen oluyorsun? Nasıl bir başarıdır bu? Nasıl bir ego kabarmasıdır, hamur gibi. Ben gerçekten acemiyim, anlamıyorum. Beni dinlemeyen ezikliğine sokup da cenderenin kolunu çevirmeyi sürdürdükçe, içimdeki isyanı neden bastırmışım ki her keresinde? Hadi isyan demeyeyim, ama sert tepki en azından... Canım acıyor çünkü, kâğıt gibi olacağım biraz sonra. Balon değilim ki, şişersen de eski durumuma getirsen beni. Öyle olmuyor o işler. O nedenle ölçüyü kaçırma ne olursun? Bunu dileyebiliyorum yalnızca. Kendi kendime. Ama açılmış avuçtan kaçan kuş gibi kaçıp gitti ölçü...

Ölçünün kaçtığı yerde de ölçüsüzlüğün kuralları çalışmaya başlıyor. “Ne yaparsan kendine” kuralları. “Biz” olmayı dağıtan, “ben”e döndüren kurallar, insanı kendine kilitleyen. O andan sonra iki yabancıya dönüştüğümüzün farkında mısın? Onca yaşananlardan sonra iki yabancıya dönüştük. Bu, geçici bile olsa, bir yara değil mi sonuçta? İnsanın yüreği çiziliyor, duyguları. Yeniden biz olma süreci uzadıkça derinleşen bu yaradan kan simsiyah sızıyor.

Biliyor musun, az önce koridorda teğet bile olamadan geçtiğinde, birden çocukluğumun masalı dikildi karşıma. La Fontaine’den masallar: İki Keçi... Adam üç yüz elli yıl önce yazmış... Ben ilk kez ilkokulda dinlemiştim. Öğretmenimiz Türkçe dersinde okumuştı. Sınıfta gülüşenlerimiz olmuştu, anımsıyorum. Şimdi, elli yaşında, ben de o sıırığın üzerinde buldum kendimi. Altımızda, bahar sonrasının coşkunluğuyla akan bir dere var. Bakamıyorum bile. Ama alnımızı birbirimize dayamışız çoktan. Ölçülü tolaşmalar yapıyoruz. Dengemizi henüz bozmayacak şekilde. Bu yaşta bu iki keçiden biri olmuş durumdayım... Çocukluğumda dinlediğim masalın bu yaşta tarafı olmuşum... Bana biraz dokunsa da gerçek bu. Bir oğlaktan yaşlı keçiye dönüşmek böyle bir şeymiş meğer. Yaşayınca öğreniyor insan. Böyle olmaması gerektiğini biliyorum tabii ki, aklım öyle diyor. Ama duygularım var ya duygularım, “Toslaş” diyorlar bana, “Geri dönemezsin...” Yarım adım geri atıp yine dengeli bir vuruş yapıyorum. Senden gelecek darbeye karşı da hazırlanıyorum öbür yandan. Yani öyküye uymak zorunda mıyız? Öykünün son satırına kadar devam etmek. İlle de dengemizi yitirip azgın sulara düşmemiz mi gerekiyor? Neyi kazanmış olacağız ki o zaman!

Biri adım atacak. Atacak. Atmalı. Yoksa ırmağı boylayacaksın. Bizim durum da böyle gidemez, gitmemeli. Ayıp bir de. Yetişmiş, akli başında insanlarız. Yani dışarıdan biri fark etse bu durumu, ikimize de yakıştıramaz. Akıllı geçiniyoruz da aklımız yok ortada. Var da yüreğe söz geçiremiyor. “Ben” diyor akıl, “mantıklı davranırım.” Ama yürek de diyor ki, “duygudan yoksun akıl, kuru fasulye gibi bir şey olur...” Çatışma... Orada da var. Oradaki tahterevallinin de ayarı bozuk...

O da ne? Gökyüzünde bir hareketlenme var... Pek öyle olacak gibi değildi görüntü. Ama ufak ufak beyazımsı bulutlar birleşiyor. Beyazdan griye, oradan siyaha hızlı bir değişim yaşanıyor. Kararıyor gökyüzü. Sonra çarpışmalar başlıyor. Gökyüzünün tanrıları ateşli silahlarıyla karşı karşıya. Çarpışmanın gürültüsü buraya kadar geliyor. Her göğüs göğse gelişlerinde bir homurtu kaplıyor evreni. Yani şimdi içinde yaşadığım evreni. Çok sert bir karşılaşma bu. Silahlar sürekli ateşleniyor. Sivri oklara dönüşmüş kurşunlar yağıyor kentin üstüne. Bazıları beni buluyor üstelik. Her birinin sivri ucu bedenime değdiğinde sarsılıyorum yeniden. Oklar delik deşik ediyor bulutları. Kevgire dönüyorlar adeta. Bulutların göğüsleri boşalıyor. Tam istediğim gibi. Hem rüzgâr hem yağmur... Şiddetleniyor taneler. Tepeden tırnağa, tırnaktan tepeye. Göz gözü görmüyor. Her tarafımı sis kaplıyor. O nedenle yerime çakılmış, bekliyorum. Sisler arasında, unutulmuş bir mermer kütle. Henüz yontulmamış. Tek derdim, bu sepkenlerin çabuk bitmemesi. Öylesine düşünüyorlar ki yağmur taneleri, yeri patlatıyorlar. Bazıları da kendileri patlıyor. Bu sesler, o patlamaların sesi mi? Her yerde patlamalar var. Gökyüzünün gürültüleri ile yağmur tanelerinin patlamaları arasında sıkışıp kalmışım. Birden içime bakıyorum. Görüyorum bütün organlarımı. Yağmur bedenimin bütün sıvalarını kazımış.

Kalbim pat pat atıyor da beynimde tık yok. Baştan bu yana sessiz dinleyen vicdanım ayağa kalkıyor ve olaya el koyuyor. Bu saçmalığa son vermek istediği anlaşılıyor. “Bir dakika,” diyorum, “Bir dakika. Son damla da ayak parmaklarımdan akıp gitmedikçe, olmaz.” Bekliyoruz. Son damlanın da kaydığını birlikte görünce, koluma giriyor, odasına götürüyor beni. Onun odasına. Kapıyı tıkladıktan sonra açıyor. Eşikten itiyor içeri. Kulağıma da “Hadi, uzatma,” diyor.

Giriyorum odaya. Bana şaşkın şaşkın bakıyor, bilgisayarın başında oturmuş. Ne diyeceğimi bekliyor sanki. Bense uzatmadan,
“Merhaba,” diyorum, “N’aber?”

Başlama Tarihi: 27.07.2017

Bitirme Tarihi: 04.10.2017

köyde bir deli osman

Herkes ona “Deli Osman” derdi ve insanlar onunla genellikle konuşmazdı. O zamanlar daha on iki yaşındaydım. Ve bu benim dikkatimi çok çekmişti. Ben, çocuk aklımla onda bir delilik göremezdim. Belki yaşamımda hiç deli görmediğimden ve delinin ne olduğunu bilmediğimdendir, kim bilir. Bana göre, eğer delilik varsa, herkes deliydi, bir tek Osman Amca akıllıydı. Neden böyle dediğimi anlatmak isterim. Atmış yaşımı geçmişken on iki yaşımı anımsıyorum da artık çoktan toprak olan Osman Amca için başka türlü üzülüyorum.

Küçük köyümüzde herkesin yaptığı iş aynıydı; tarım ve hayvancılık. Başka bir şey de bilmezlerdi. Kazandıkları üç beş kuruşla da şehre inerler, bir şeyler alırlardı. Yaşamaktaki amaçları bunlarla sınırlıydı. Osman Amca, bu hepsi birbirine benzeyen insanlardan farklıydı. Yalnızdı, tek başınaydı. Ama farklıydı. Hep dalgın yürürdü, çevresine bakınırdı. İnsanlar boş baktığını sanırlardı. Kendi başına kalmış, yalnız bir deli. Deliler yalnız bırakılmaydılar zaten. Osman Amca da yalnız bırakılmıştı.

Ben de çocuk duygularımla, herkesin “Deli” dediği bu adamdan uzak kaldım. Kaldım, ama gözlerim dönüp dolanıp onu arardı hep. Onda beni çeken bir şey vardı. Okuldan dönerken, hafta sonları, yollara, çevreye bakardım, onu görme umuduyla. Hiç unutmam, bir cumartesi günüydü. Biz köy çocuklarını büyüklerimiz pek öyle boş bırakmazlardı. Hayvanları otlamaya götürmemi söyledi dedem. Ben de onları dağlara doğru götürüyordum. Bir ağacın altında onu gördüm, Deli Osman’ı. Oturmuş, dizleri kalkık, ellerini dizlerinin üzerinde kavuşturmuş, bana bakıyordu. Ben de ona baktım. Fark ettim ki, bana bakıyordu da korkutan gözlerle değil, davet eden gözlerle. Yüzünde olgunlaşmış, dedemsi bir

tebessüm vardı. Hayvanlar otlaya otlaya, yavaş yavaş gidiyorlardı nasıl olsa. Yanına gittim, toprağın üzerine oturdum. “Merhaba Osman Amca,” dedim. Hiç sesi çıkmadı. Yüzünde sevecenlik olsa da bu sessizlik korkuttu beni. Önce “Kalksam mı acaba?” diye düşündüm. Bana hiç bakmadan, sağ elini kaldırdı ve sonra sırtıma yumuşak darbelerle vurup öyle bir okşadı ki... Nasıl anlatsam... Yani içimde gezinen bir ılıklik beni ona yaklaştırtıverdi...

Tabii ne de olsa ilk yakınlaşma. Ona hemen “Sana neden Deli Osman diyorlar” diye soramazdım. “Burada ne yaptığını?” sordum. “Severim doğayı. Doğanın seslerini dinlemeyi severim,” dedi. Hani lafin gelişi, “Deli midir, nedir?” diye geçirdim içimden. Sonra sustu. Ağır çekim yapıyormuş gibi çevreyi taramaya başladı. Sonra bakışlarını bir noktada sabitledi, “Evlat,” dedi, bu da ilginç gelmişti bana, adımı sormamıştı, biliyor muydu bilmem, “Evlat, tepeler öyle önemli yerlerdir ki” dedi ve yine sustu... Neden sustuğunu da soramıyordum. Gözlerini kıstı, yine uzaklaştı yanımdan. Ben yine yalnız kaldım ağacın altında. O uzaklara bakarken, benim hayvanlar bizden uzaklaşmışlardı. Kalktım. Kalktığımın farkında değildi. Koşarak hayvanların peşinden gittim. İstemeye istemeye...

Ama bu kısa yan yanalık, beni ona daha da yaklaştırdı. Zaten korkmuyordum da ama artık o duygudan eser kalmamıştı. Köy halkının, “Ondan uzak durmamızı,” söyleyen sesleri silindi gitti kulaklarımdan.

Yine de köy içinde onunla yan yana görünmeyi düşünmedim. Her gördüğümde ona yaklaşısam, mutlaka bir köy büyüğünden azarı işitecektim. Bunu yaşamaktansa, görünürde uzak kalmayı tercih ettim. Ama nerede karşılaşsak, o kafasını çevirmeden gözleriyle bana öyle bir ışık gönderirdi ki, “N’aber evlat,” dercesine, ben de hemen karşılık verirdim, “İyiyim Osman Amca” diye. Artık deli sıfatını unutmuştum; o benim Osman Amcamdı.

Onunla cumartesileri buluşuyorduk. Ben artık babam söylemeden hayvanları otlatmaya götürüyordum. Heyecanlanarak gidiyordum dağlara. Ona yaklaşıırken içim kıpır kıpır ediyordu. O orda, ağacın altındaydı. Bunu adım gibi biliyordum. O zamanlar altmış beş yaş dolayında olduğunu öğrendiğim bu adam, çocuksu meraklarının merkezine oturuvermişti. O da beni bekler gibiydi. Ne de olsa bu köyde

ona yakınlık gösteren tek kişi bendim. Bu yakınlığımıza da güvenerek, ocuk cesaretiyle, bir gün, “Sana neden deli diyorlar?” diye soruverdim. Utandım mı bunu sorduğum için? şimdi anımsamıyorum. “yle diyorlar değil mi?” dedi. Hay aksi, yine sustu. Ama sonra “Anlatırsam, sen de deli der misin bana?” diye sordu. “Hayır,” dedim, “Sen benim Osman Amcamsın...” Nasıl sylediysem bunu, “Evlat,” dedi ve bana sarıldı. Gözünden bir iki damla yaş da mı düştü nedir?

Derin bir i geçirdi. Bana o günlere bir kez daha dönmek istemiyor gibi geldi. Ama sonradan anladım ki, o zaten hep o günlerde yaşıyordu.

Sonra uzaktaki, çok uzaktaki tepelere bakarak ağır ağır anlatmaya başladı.

“Kurtuluş Savaşı, Garp Cephesi’nde devam ediyordu. Harbin ortasında benim köye dönmemi yadırgamışlardı. Sorup duruyorlardı. Ben de bir gün yaşadıklarıımı anlattım köyde... Kimse inanmadı. İnanmadıkları gibi bana ‘Deli’ demeye başladılar. Hor görmeye başladılar. Daha yirmi yaşında bir gençtim. Tüm bunlar benim içime dokundu. Ben de onlardan uzaklaştım. Bir tek anam anladı beni. O kadar...”

“Ne yaşadın savaşta Osman Amca?”

“Sakarya Meydan Muharebesi’den sonra öncelikle Afyon’u düşman elinden almak gerekiyordu. Birliklerimiz aşağıya doğru yürüyüşe geçmişlerdi. stte başta bir şey olmasa da yüreklerimiz doluydu. En ufak bir korku, en ufak bir teredddmz yoktu. Komutanlarımız İsmet Paşa’dan gelen emirleri bize aktarıyordu. Afyon’u alırsak, düşmanı denize dökmek hızlanacaktı. Gece gündüz demeden yryrdük. Sonunda bizim alayımız İscehisar tarafından Güzelim Dağ’ın doğusunda, alışlar ile dağ arasında cephe aldı. Günlerce siper kazdık. Taarruza hazırlandık. Sene 1921, 1 Teşrin-i Evvel’de...”

“Ne de ne de?”

“Haklısın evlat. 1 Ekim’de saldırı başladı. Yunan direniyordu. Güzelim Dağ’ı ele geiremiyorduk bir türlü. Bir gün öyle kanlı bir savaş oldu ki...”

Sustu. Koptu yine. Hareketsiz gözünü dikmişti batıya... Sonra gergin bedenini gevşetti ve anlatmayı sürdürdü.

“Top atışları, silahlar, Allah Allah sesleri... Ben gözlerimi açtığımda, silah sesleri susmuştu. Çevremde insanlar yatıyordu. Bizim takımdan arkadaşlarım. Benim gibi canlı olduklarını sanıyordum. Ayağa kalktım. Onlara çatışmaların bittiğini söylemek istiyordum. Ama...”

Ağlamaya başladı...

“Ali, Osman, Memet...”

Hüngür hüngür ağlıyordu.

“Hepsi öldü... Bir tek ben... Ben neden ölmedim ki!”

Başını iki elinin arasına almış, sağa sola sallıyordu.

“Hepsi ölmüştü... Bir tek ben yaşıyordum. Yaralıyım. Kolumdan ve bacağımdan kan akıyordu.”

Burnunu sümkürdü. Sağ elinin baş ve işaret parmağıyla burun kapaklarını sıkıp çekti, elini yan tarafa salladı. Sonra parmaklarını toprağa sürttü. Koluyla gözlerindeki yaşları sildi. Biraz toparlanmıştı. Anlatmasını kaldığı yerden sürdürdü.

“Ne yapacağımı şaşırmıştım. Geldiğimiz yöne doğru aksak aksak koşmaya başladım. Korkmuştum. Beni kovalayan yoktu. Silah, top sesi yoktu. Ama ben koşuyordum. Ne kadar koştum bilmiyorum. Sonra cephe gerisindeki revirde gözlerimi açtım. Kendime geldiğimde, yaralarım sarılmıştı. Ama kimseyle konuşmaz olmuşum. Yatakta ruhu göğe karışmış bir taş gibi oturuyormuşum. Çevreye bakıyormuşum da gördüğüm bir şey yokmuş. Bana bir şeyler soranlara da öyle bakarmışım. Bu durumda beni cepheye gönderemeyeceklerinden, Ankara’ya hastaneye sevk etmişler. Orda ne kadar kaldım, bilmiyorum. Sonra da köye gönderdiler.”

Yine uçurum gibi bir suskunluk dönemi. Yine karşı tepelere odaklanma. Belli ki onun için uzaklarda gördüğü bütün dağlar Güzelim Tepe’ydi. Onlara bakıyordu. Uzun uzun baktı. Bazen gözlerini kırıştırıyordu, sanki gözlerini dağa yakınlaştırmak ister gibi.

“Hadi anam dışında köydekiler inanmadılar. Daha kötüsü ne biliyor musun?”

“Ne?” dedim hiç beklemeden.

Yine hemen yanıt vermedi. Sanki bir şeyleri ölçüp tartıyor, ondan sonra söylüyordu. Bu kez bir de dudakları titremeye başladı. Titrek, ağlamaklı bir sesle, “Bana savaş kaçacağı diyorlar, biliyor musun!”

Yine hıçkırığa boğuldu...

“Ben onları, arkadaşlarımı, bu ülkeyi işgalden kurtarmak için canını dişine takmış insanları bırakıp...”

Sözünü tamamlayamadı. “Kusura bakma evlat,” dedi, alnını dizlerine yasladı ve için için ağlamayı sürdürdü.

Başka bir şey soramadım. Ne diyeceğimi şaşırdım.

“Benim hayvanlar uzaklaşmış bayağı Osman Amca. Ben onlara bir bakayım,” dedim ve kalktım.

Osman Amca alnı dizlerinde, elleriyle kulaklarını örtmüş, sanki kendisini dünyanın bütün seslerine kapatıp, kendi iç seslerine dönmüş gibi, içli içli ağlamasını sürdürüyordu. Beni duymamıştı...

Hayvanlara doğru giderken, dönüp dönüp Osman Amca’ya bakıyordum. Benim de inanasım gelmiyordu. Ama böyle bir hikâye, uydurulacak bir hikâye de olamazdı.

Osman Amca’nın son dediğine takılmıştı kafam. Ben bunu duymuştum. Ama ona “Ben biliyorum Osman Amca,” diyemezdim. Köyde Deli Osman konusu açıldığında benim kulağımda kalan söylentilerden birisiydi bu, cepheden kaçmış olduğu... Sanki Osman Amca deli ayaklarına yatmış da cepheden kaçmıştı. Cepheye gitmekten köylerde genç kalmamışken, onun köye dönmesi başka nasıl açıklanabilirdi? Böyle söylüyordu çevremdekiler... Onların penceresinden bakınca sonuç mantıklı görünüyordu. Belki de Osman Amca’nın suskunluğunun ve insanlardan uzak durmasının arkasında bu söylentinin onun kulaklarına kadar ulaşması da vardı.

Ben çocuk yaşımda için için yürekten ağlamayı Osman Amca’da gördüm. Koca bir insanın salya sümük, iç geçire geçire ağlaması karşısında şaşırıp kalmıştım. Bu ağlamanın anlamını o zamanlar çözemezdim. Ama yıllar sonra o sahneyi gözümün önünde canlandırırdığımda, insanın rol gereği ya da mecburen öyle ağlayamayacağını anladım. Onun gözyaşları, içinde yıllardır taşıdığı

acıları kanırta kanırta süzülüyordu gözlerinden. Berrak değil, iç yaralarının kanlarıyla kaynaşmış olarak akıyorlardı. Acılı ve acı veren yaşlardı.

Hayvanların yanına vardığımda, daha o gün köyde kimsenin inanmadığı bu savaşı tarih öğretmenime sormaya karar verdim. Ortaokula kasabaya gittiğimiz pazartesi günü tarih öğretmenimize dersten sonra yaklaştım. “Size özel bir şey sormak istiyorum” dedim. Dikkatli biçimde dinliyordu. “Kurtuluş Savaşı sırasında Güzelim Dağ Savaşı diye bir savaş olmuş mudur?” Tarih öğretmenimiz şaşırmıştı. “Neden öğrenmek istiyorsun ki? Oralı mısınız yoksa?” diye sordu. “Oralı değiliz. Ama bir keresinde köyde böyle bir şey konuşulmuştu, oradan kafama takılmıştı,” dedim. “Bir inceleyeyim, sana sonra bilgi veririm,” dedi.

Öğretmenimizin yaklaşımı beni çok etkilemişti. “Bir inceleyeyim...” Bunun önemini yıllar sonra fark etmiştim. Onun bana bilgi vereceği âna kadar günler nasıl geçecekti? İçim dışım kıpır kıpır ediyordu heyecandan.

Bir gün öğle teneffüsünde tarih öğretmenimiz beni çağırdı. Okulun bahçesindeki bir banka oturduk.

“Dinle Ali,” dedi, “Kurtuluş Savaşı sırasında, Batı Cephesi’nde Güzelim Dağ Savaşı olmuş. Türk ordusu, Sakarya Meydan Savaşı sonrası Yunan savunma hattının Afyon’daki açığını görmüş ve savaşın hemen ardından Yunan kuvvetlerinin toparlanmasına izin verilmeden taarruza karar vermiş. Saldırının temel mantığı Büyük Taarruz’daki gibi düşmanı tümenden yok etmeye yönelik olmayıp düşmanın açığından yararlanarak, İzmir’e kadar ilerlemek ve geri kalan birliklerini geri çekilmeye zorlamakmış.

Güzelim Dağ, Afyon’un batısında çok önemli bir dağ, bir tepe. Orası ele geçirilince Afyon görünüyordu artık. 1-8 Ekim 1921 tarihleri arasında Güzelim Tepe/Dağ çevresinde çok önemli savaşlar, çarpışmalar olmuş. Bu savaşa bizim ordumuzun 42. Alayı, 58. Alayı, 135. Alayı ve 189. Alayı olmak üzere toplam dört alayı katılmış. Fakat Yunanlılar Türk saldırısını erken fark etmişler ve önlem almışlar. Bu nedenle çarpışmalar uzun sürmüş ve çok kanlı geçmiş. Türk mevzileri çok yoğun top ateşi altında kalmış. Bu çarpışmalar sırasında toplam 66 erimiz şehit olmuş.

Güzelim Dağ ele geçirilemediği için Afyon'a girilememiş. Ama Büyük Taarruz'da önemli bir yeri olan Kocatepe, Türklerin elinde kalmış.”

Öğretmenimize çok teşekkür ettim. Yanından kalktığımda öylesine mutluydum ki, dersleri kırıp, koşa koşa köye gitmek ve Osman Amca'yı kucaklamak istiyordum. “Biliyordum, biliyordum da şimdi çok çok eminim. Sen o acıları yaşadın. Sen aslında bir kahramansın,” diye haykırmak istiyordum. Daha cumartesiye dört gün vardı. Nasıl geçecekti bu günler?

Savaştan emin olduktan sonra Osman Amca'yı tekrar tekrar düşünmeden duramıyordum. Köylüleri inandıramayıp üstelik “deli” damgası yediği bu önemli olay, kolay katlanılacak olay mıydı? Kafanı bir kaldırırıyorsun, aylardır birlikte olduğun, kaç taarruzu birlikte yaptığın arkadaşlarının hepsi ölmüş, kan revan içinde çevrende yatıyorlar... Ben babamın kestiği tavuklara bakamıyordum. Çevresinde hepsi ölen arkadaşlarının kanlar içindeki, parçalanmış bedenleri...

Köylülerin kendisini dışlamalarından sonra, o da gidecek başka yeri olmadığından, köyde anasıyla yalnızlığını sürdürmeye başlamıştı.

Ben Osman Amca üzerine altmış yaşından sonra da zaman zaman düşünürken, bunu bir arkadaşşıma anlatmıştım. O da bana “Nazım Hikmet'in *Kuvay-ı Milliye Destanı*'nı oku,” demişti. Okudum ve Güzelim Dağ'ına değindiğini gördüm.

*Düşman üç saatlik yeredir
ve Hıdırlık Tepesi olmasa
Afyonkarahisar şehrinin ışıkları gözükecek.
Kuzeydoğuda Güzelim Dağları
ve dağlarda tek
tek
ateşler yanıyor.*

Çocuk aklımla zaten sevip kendisine bağlandığım, öğretmenimin anlattıklarıyla doğruluğuna inandığım Osman Amca'nın yaşadığı savaşı, Güzelim Dağ savaşını Nazım Hikmet'in de yazmış olması, daha doğrusu atlamamış olması bana ilginç gelmişti. Şiiri okuduğumda yine o ağacın altında bulmuştum kendimi, Osman Amca'mın yanına oturmuş onu dinlerken...

Benim Osman Amca'yla beraberliğim ortaokul son sınıfa kadar, yani iki buçuk yıl sürdü. Sonra ben köyden uzun süre uzak kalacak kadar koptum ailemle birlikte.

Ama o iki buçuk yıl içinde, köydekilerin kendisine “deli” demelerinin nedenini ortaya koyan davranışlarına tanıklık ettim Osman Amca'nın. Bir kez Osman Amca'nın yaptığı herhangi bir iş yoktu. Hep yürürdü ve gezerdi. Evinden çıkar, evine dönerdi. Köyde gittiği başka bir yer de yoktu. Kimsenin de işine karışmazdı. Yollarda yürürken, çevresine bakına bakına gider, bir düzensizlik görürse, onu düzeltirdi. Nereye giderse gitsin, oraya el atar, yeni bir düzene kavuştururdu. Örneğin yolda büyük taşlar varsa, onları taşır, kenara koyardı... Sormuştum bir kere kendisine, “Sana ne Osman Amca yoldaki taşlardan?” diye. “Öyle deme evlat, “demişti, “Bir araba geçerken, o taş bir kazaya neden olabilir.” Şaşıp kalmıştım. Kimse onu düşünmezken, onun insanları düşünmesi, o insanların yaşamlarını düşünmesi ilginç gelirdi bana. Osman Amca yürüdüğü yerlerdeki pislikleri, yenilip atılmış mısır koçanlarını toplardı. Gelişigüzel atılmış atıkları... “Kokar bunlar evlat, çürür, bizlerin sağlığına zarar verir,” derdi. Sonra da celallenir, “Ayıptır. İnsan düzenli olmalı,” diye söylenirdi. O bunları yaptığı için “deli” oluyordu.

Bazı şeyleri sonradan öğrendim. Osman Amca her gün gazete ısmarlarmış, kasabaya giden şoföre. Gazeteleri dikkatli biçimde, didik didik okurmuş. Düzenli biçimde milli piyango almış. Gazeteleri hiç atmamış, biriktirmiş. Köylüler bir şeyler sarmak için gazete isterlermiş. Vermez, yattığı odada, üst üste biriktirmiş. Bazı önemli haberleri de kesermiş.

Köylülerden daha güzel giyinen, her zaman tertemiz giyinen bir insan olduğunu biliyorum. Hiçbir zaman yırtık pırtık, pis şeyler giymezdi. Üstü başı sabun kokardı hep.

Neden kendi soyadıyla erkek kardeşi olan akrabamızın soyadının farklı olduğunu da onu yakından tanıdıktan sonra kavrayabildim. Çünkü Osman Amca soyadını “Güzelimtepe” olarak değiştirmişti. Hiç cepheden kaçan adam bunu yapar mıydı? Onun içinde ölünceye kadar aşılamayan bir tepe olarak kalan Güzelim Dağ, soyadı olarak kimliği olmuştu aynı zamanda.

Bizim köyümüzde su yoktu. Köyün içinde bir çeşme vardı. Herkes içme suyunu oradan alırdı. Bidonlarıyla kuyruğa girer beklerlerdi. Elektrik yoktu. Köyü kasabaya bağlayan yolumuz kötüydü, araba doğru dürüst çıkamazdı. Yazın toz, toprak uçuşurdu, bir araç geçse. Yağmurlu havalarda arabanın köye çıkması mucize olurdu. Kışın ise yoldan araba geçmesi tartışmasız olanaksızdı. Biz, ilkokuldayken köy okuluna giderdik. Ama ortaokulda, kış başlayınca gördüm ki, genellikle okula daha az gidebiliyorduk. Kasabaya sabah gidip akşam gelen külüstür dolmuş da bizimle tatil yapardı. Yolların açılması zaman alırdı.

Uzun zaman sonra köye döndüğümde, köyde artık elektrik vardı. Yollar asfaltlanmıştı. Herkesin evine su bağlanmıştı. Merak ettim, sordum, “Nasıl oldu bu?” diye. Meğer Osman Amca’yla son görüştüğüm olaydan sonra değişmiş köyümüzün yazgısı... Köyümüzün bugünkü köy olmasında da en temel katkıyı koymuş Osman Amca, köylülere göre Deli Osman...

Hemşerimiz Süleyman Demirel, 10 Ekim 1965'te gerçekleştirilen seçimlerde ilk kez milletvekili, seçimlerden birinci çıkan partinin lideri olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin 12. başbakanı olmuştu. Dört yıl sonra başbakan olarak seçimlere giriyordu. 12 Ekim 1969 günü seçimler yapılacaktı. Seçimlerden ne kadar zaman önceydi anımsamıyorum, Demirel'in köyümüzün şose yolundan geçeceği haberi geldi.

Köyün muhtarı, aynı zamanda erkeklerin gittiği kahvenin bulunduğu parkta köylüleri toplamıştı. Ben de ilk gençlik merakıyla, kenardan kıyından bu toplantıyı izlemiştim. Muhtar demişti ki, “Demirel bu şosedan geçecek. Onu orada karşılayalım. Ama karşılama sırasında sakın ha kimse olumsuz bir şey söylemesin. Bir istekte bulunmayın. Ne sorarsa ‘Sağ ol’ diyelim. Köyümüzün gururu var. Onu incitecek davranışlar göstermeyelim. Köy okulundaki öğrenciler halk oyunları oynasınlar.” Yani özetle muhtar, köylü aklıyla diyordu ki, “Demirel’e kendimizi iyi biçimde gösterelim.” Yapılan bu resmi uyarı üzerine karşılama günü için hazırlıklar başlamıştı. Köyde bir telaş, bir telaş... Gün yaklaştıkça heyecan da büyüyordu. Ulusal bir güne hazırlanıyorduk sanki.

Köyün ilkokula giden çocukları, cumartesi pazar demeden halkoyunları çalışıyorlardı. Duyduğum kadarıyla her aileden sağlanan katkılarla bir kurbanlık alınacaktı. Kurban kesilecekti. Kadınlar özel olarak saçlarda

börek yapacaklardı. Demirel yedi, yemezdi. Ama ikram edilecekti. Yayıklarda ayran yapılacaktı... Demirel içerdi içmezdi. İkram edilecekti.

Muhtara bildirilen geçiş saatinden en az bir saat önce neredeyse tüm köy şoseye inmişti. Muhtar herkesin duracağı yeri gösteriyordu. Bir sağa bir sola koşturuyor, talimatlar veriyordu. En önemlisi de “Her şeye ‘Sağ Ol!’ diyeceksiniz, ona göre,” diyordu.

Sonunda Demirel’in konvoyu uzaktan göründü. Muhtar en başa geçti, azalar yanına. Demirel’in arabası geldi. Köylülerin önünde durdu. Demirel arabadan indi. Siyah fötr şapkasını sallayarak, “Nassınız?” diye seslendi. Köylüler, kararlaştırıldığı biçimde, tek bir ağızdan “Sağ ol!” diye bağırıyorlardı. Ben de ilkokul öğrencileriyle aynı gruptaydım. Biz de boğazlarımızı yırtarcasına bağırarak, Demirel, “Bi arzunuz va mı?” diye sordu. Eli havadan hiç inmiyordu, Sürekli siyah fötr şapkasını sallıyordu. Bütün köy halkı, yine ve daha yüksek sesle, “Sağ ol!” diye bağırıyordu. Sorular bitince muhtar işaret eder etmez öğrenciler halk oyunlarına başladılar. Zurnacı yanaklarını şişire şişire üflerken, davulcu daha bir güçlü vuruyordu tokmağı. Kendisi de çocuklarla birlikte oynuyordu bir taraftan. Ne de olsa hem hemşehrilerine hem de başbakana oynuyorlardı. Öğrencilerse sanki yere hiç basmıyorlardı, uçuyorlardı. Bir yandan da genç kızlar, Demirel’e ve heyetine börekler, ayran ikram ediyordu. Alan vardı, almayan vardı. Düzen muhtarın planladığı gibi işliyordu. Yine işaret verdi. Kasap, boynuna kurdele bağlanmış, gözleri kapatılmış bembeyaz bir koyunu getirdi. Köyün imamı dualar okudu. Koyun kurban edildi. Kanı Demirel’in alnına sürüldü.

Artık yapacak bir şey kalmamıştı. Hiç kusur edilmemişti. Demirel’in yüzü gülüyordu. Memnundu. Toplulukla vedalaşmaya başladı. Büyüklerin elini sıkıyor, küçüklerin yanaklarını okşuyordu. Arabası en sonda bekliyordu. Muhtar, Demirel’in yanından hiç ayrılmıyordu. Eli sıkılanlar da peşi sıra gidiyordu. Son köylüyle de tokalaştıktan sonra Demirel geri döndü. Fötr şapkayı yine sallamak için kaldırdı. Tam “Sağlıkla kalın,” diyecekti ki, kalabalıktan birisi, “Bi dakika,” diye bağırarak, Ortılığı buz kesmiş, bütün sesler kesilmişti. Herkes sesin geldiği yöne baktı. Bağırarak Deli Osman’dı.

Köylüler neye uğradıklarını şaşırarak, öfkeleri yüzlerini kızartmıştı. Ama yapabilecekleri de bir şey yoktu.

Deli Osman, olduğu yerden yüksek sesle anlatmaya başlamıştı, “Sayın başvekilim, bizim köyümüzün suyu yok. Elektriğı yok. Yolları bozuk. Biz perişan bir durumdayız. Biz de sizin hemşehriniziz. Bizi kayırmanız gerekir.” Düzgün sözcüklerle, evelemeden gevelemeden, güzel bir konuşma yapmıştı. Demirel arabanın kapısının önünde dikkat kesilmiş, ilgiyle dinlemişti.

Ben aradan sıyrılmış, önlerdeydim. Osman Amca’nın sesini duyunca, sevinçten bağıracaktım neredeyse. İşte Osman Amcalığını yapmıştı yine.

Demirel, Osman Amca’ya bunları ilettiğı için çok teşekkür etmişti. Tamam, bu da bitmişti. Artık arabaya binebilirdi. Demirel tam kapıdan içeriye ayağını atmaya yeltenmişti ki, Deli Osman kalabalığı yararak yanına geldi. Muhtar mosmor, elinden bir şey gelmez durumda bakıyordu. Köylülerin çoğı utançlarından yerin dibine girmişlerdi. Ama şimdi yanımda duran Osman Amca, cebinden bir kâğıt çıkardı ve Demirel’e hitaben, “Siz politikacısınız. Seçimlerden sonra unutursunuz. Bunun için ben köyümüzün sorunlarıyla ilgili bir liste hazırladım. Onu size takdim etmek isterim,” dedi.

Demirel geri döndü. Yüzüne yansıyan bir hayranlıkla bir kez daha teşekkür etti. Listeyi aldı. Cebine koydu. Osman Amca’nın elini bir kez daha sıktı. Sonra da arabasına bindi ve yoluna devam etti.

Demirel ayrıldıktan hemen sonra köylüler Deli Osman’ın üzerine yürüdüler. Muhtar dahil hepsi rezil olduklarını düşünüyorlardı. Deli Osman’a küfürler havada uçuşuyordu. Ne de olsa köyün onuru incinmiş, muhtar dahil hepsi rezil olmuştu. Koca başbakana yapılır mıydı bu? “Haysiyetimizi ayaklar altına aldın. Allahın delisi,” diye üzerine yürüdüler. Bir iki tanesi densizlik yapıp yetmişine merdiven dayamış bu yaşlı adama tokat attı. Osman Amca sendeleyip yere düştü.

Deli Osman yere düşünce, ondan biraz uzaklaştılar. Kimse kaldırmaya girişmedi. O düştüğü yerden zorla kalktı. Üstünü başını topladı. Hiçbir şey demeden, kimsenin de yüzüne bakmadan ağır ağır köye doğru yürümeye başladı.

Hafif kamburunu çıkarmış biçimde, elinin tersiyle burnundan akan kanı silerek yürüyordu. Arkasında kalan, halen şosenin kenarında duran herkes ona nefretle bakıyordu. Tokat atanlar doğru yapmış, hak ettiğı

cezayı almıştı, Allah'ın delisi. Köylülerin bakışlarından bunu okuyordum. Ben kalabalığın içinden sıyrılıp koşmaya başladım. “Osman Amca, Osman Amca,” diye bağıırıyordum koşarken, “Osman Amca...” Sesimi duyunca durdu. Kafasını geriye çevirmeden beklemeye başladı. Sağ kolunu azıcık yana açtı. Nefes nefese yanına geldim. Beni bekleyen elini tuttum. Ciğerlerim patlamak üzereyken “Osman Amca,” dedim. Genelde yapmadığı bir şeyi yaptı. Kafasını çevirip bana baktı. Gözlerinden sevgi ateşleri fışkırıyordu. Gözlerinin içine bakıyordum, zıplayıp boynuna sarılmak istiyordum. Elini daha bir sıkı kavradım. Bütün gücümle sıktım, “Sen benim Osman Amcamsın,” dercesine. O da sıktı, ama bütün gücüyle değil. Ellerimiz birbirine kenetlenmiş olarak, onun hızıyla yürümeye başladık. Buluşma yerimize, ağacın altına doğru. Seçimlerden bir süre sonra köye su da gelmiş, elektrik de... Bugünkü yollar ilk o zaman yapılmış. Sonra öğrendim bunları... İyi ki köyümüzde bir Deli Osman yaşamıştı.

Yazmaya Başlama Tarihi: 07.09.2017

Bitirme Tarihi: 22.11.2017

meraklı pitbull

Köpeğimizi evin yakınındaki parkta gezdiriyordum. Arkamızda bir hareket oldu. Kaşla göz arasında saldırı gerçekleşti. Serbest dolaşan bir haski, köpeğimize saldırdı. Araya gir, çekiştir, bağır... Derken ayrıldılar. Nefes nefese evin yolunu tuttuk. Giderken kalçalarımın bir sızı duydum. Elimi kalçalarımın altına attım. Pantolonum param parça olmuştu. Haski beni ısırılmıştı.

Evde sabunlu suyla yıkamaydı, sıkıp, kan akıtmaydı, kolonyaydı... Bildiğimiz, eğri doğru ilk müdahaleleri yaptık.

Önce aşının büyük oluşu, sonra göbekten yapılışı ve yan etkileri konusundaki çok eski bildiklerim nedeniyle kuduz aşısı olmamak için direndim. Sonra, dostlar ve hekim tanıdıklarım ısrarımı yadırgayınca, ikna olur gibi oldum.

En önemlisi ısırılan köpeğin hemen gözetim altına alınmasıydı.

Köpek aynı sokakta bir evin önünde yatıp kalktığından yeri belliydi. Belediyeye telefon edip, ısırılan köpeği gözetim altına aldirttim.

Hemen devlet hastanesine gidip kuduz aşılara da başladım. Eskisi gibi göbekten de yapılmıyormuş, enjektör de büyük değişmiş.

O günün akşamı evimizin kapısı çaldı. Eşim ve oğlum evde yoktu.

Kendini tanıtan ve ünlü biri olduğunu ısırdıktan sonra öğrendiğim kişi, vicdanımı sorgulamaya başladı.

Daha sonra bu görüşmeyi anlattığım çocuğumuz, “Söze özür dileyerek mi girdi?” diye sordu. “Hayır,” dedim. “Kapatsaydın kapıyı suratına,” dedi. Haklı olduğunu sonradan fark ettim.

Neyse döneym vicdan sorgusuna.

“Neden vicdansız mışım? Sizin mi, sizin baktığınız mı, her neyse o köpek sokakta geziyor. Bana saldırıyor ve ısırıyor ve ben vicdansız oluyorum öyle mi?”

“Ama gözetim altına aldıldınız. O kapalı yerde duramıyor.”

“Ama on gün onu yetkili bir birimde gözetim altında tutturmak benim hakkım. Bildiğim kadarıyla, eviniz bahçeli. O zaman bahçenizde tutun.”

“Bağlı da kalamıyor.”

“İyi de o zaman ben ne yapacağım? O köpek saldırmaya devam etsin. Doğrusu bu mu yani?”

“İzin verin onu bildiğimiz bir pansiyona götürelim.”

“Ya kaçır ya da başına bir şey gelirse?”

“Siz anlamıyorsunuz. Gözetim altına aldıldığınız yerde mikrop kapma riski var?”

“Ama sizin köpek, serbest bir köpek. Her yerden mikrop kapabilir.”

“Fakat on gün burada psikolojisi bozulacak.”

“Psikolojisi bozuk ki, saldırıyor. Onu eğitmeyi düşünseydiniz. Ayrıca yineliyorum, o köpek beni ısırıldı. Ve dikkatinizi çekerim, şu ana kadar benim kuduz olma riskim sizi ilgilendirmiş görünmüyor...”

“Ben gittim gördüm. İyi koşullarda değildi. Sizin vicdanınız buna nasıl elveriyor?”

“Ben diyorum ki, benim kuduz olma riskim var...”

“Ama tutulduğu yerde risk var...”

“Orası yetkili ve bu amaçla kurulmuş bir birim. Böyle bir şey nasıl olur? Ayrıca da siz benim riskimi hiç düşünmüyorsunuz...”

“Siz google’a girin de görün. Bu kentte kuduz vakası yok ki.”

“O zaman hastanelerden kuduz aşısını kaldırsınlar.”

“O önlem...”

“Ben de aşı yaptırarak ve gözetim altına aldırarak önlem alıyorum ya... Binde bir de olsa değil mi?”

“Ben hayvan severim,” diyerek bana aktivitelerini ve dernek uğraşlarını anlatmaya koyuldu.

O süre içinde salonda kanepenin üzerinde oturmakta olan köpeğimiz, ne ara kalkıp geldiyse, salonun kapısının oradan kafasını uzatmış, gelenlere baktı.

Ben onu içeri göndermeye çalışırken,

Dernek başkanı kadın, “Demek pitbull’unuz var. Biliyorsunuz hukuken evlerde pitbull beslemek yasak,” demesin mi...

İnanamıyorum...

“Bir hayvan sever ve aktivist olarak beni tehdit ediyorsunuz demek ki,” diyorum.

“Yok yok, yalnızca söylüyorum.”

“Bu yaptığınız doğrudan doğruya bir tehdit.”

Hatasını anlıyor (ya da anlamıyor) ve konuyu değiştirmeye çalışıyor.

“Biz bu köpeği bir yıl önce sokaktan aldık. Bir buçuk ay eğitimden geçti. Bir hayvan sever olarak bizi kutlayıp, teşekkür edecek yerde tehdit ediyorsunuz. Sizi kınıyorum... Ve bir şey söyleyeyim, benim iznim olmadan o köpeği rehabilitasyon merkezinden on gün tamamlanmadan alamazsınız. Size iyi akşamlar,” diyerek kapıyı kapatıyorum.

Derin nefesler alarak sakinleşmeye çalışıyorum...

Yazma Tarihi: 27.08.2017

özlem

Bu üçüncü oldu. Eve geldiğinde kapıya asılmış bir not: “Geldim. Yoktun. Artık telefon kullanmıyorum. Yüzünü görmek istiyorum. Görmeden de vazgeçmeyeceğim.”

Birincisinde anlayamamıştı kim olduğunu. Ama şimdi emindi. Hem de çok emin. Şule’ydi. Çocukluk arkadaşı Şule. El yazısından tanımıştı. Hiç ayrılmadığı, yediği içtiği ayrı gitmeyen Şule. Yüzünde hep bir tebessüm olan, gülmenin biçimlendirdiği yüzün sahibi Şule.

Birlikte olduklarında ya da telefonlaştıklarında hep gülerlerdi. Başkalarının kıllarını kıpırdatmayacakları şeylere bile gülerlerdi. Dışarıdan bakanların “Kesin deli bunlar” diyeceği kadar çok mutlu olurlardı birlikteliklerinden. Birbirlerini bir gün görmeseler özlerlerdi. Özlemenin insanı güzelleştireceğini söylerdi Şule. Özlemek en insani duygu değil miydi?

Çocukluk yıllarında yapışık yaşamışlardı. Egenin bir kıyı beldesinde, öğretmen olan babalarının görevleri nedeniyle bulundukları bu şirin yerde doğmuştu ikisi de. İlkokulda aynı sırada yan yana oturmuşlar, okula birlikte gidip gelmişlerdi. Ne güzeldi okula yürüyerek gidip gelebilmek. Servise falan binmeden. Yürümek. Oynaya güle gitmek okula. Dersten sonra yine yürümek. Yolu uzatmak zaman zaman. Deniz kenarına inmek. Taş sektirmece oynamak. Yarışmak, kazanmak, kaybetmek... Sonra kol kola devam ederdi evlerine yolculuk. Onlara göre saatlerce sürerdi. Kışlar değil de yazlar çok güzel geçerdi. Sabah çıkar, akşama dönerlerdi evlerine. Deniz üçüncü arkadaşlarıydı, ayrılmadıkları. Sonra ortaokul, lise... Ve ayrılmışlardı Egeden. İstanbul’a gelmişlerdi. İki farklı bölümler kazanmışlardı. Ama hep beraberdiler...

Elinde kapıdan aldığı not. Ona bakarak geçmiş yıllara dalıp gitmişti. Yani kolay değildi o dostluğu kurmak. Emek vermek gerekiyordu. Her şeyden önce de birbirini doğru anlamak. Birbirini anlamaya çalışmadan birbirine bu kadar kenetlenmek olanaklı değildi. Yine gülerdin. Yine eğlenirdin. Eğlenirdin de, hiç ummadığın bir zaman kopardı. Araları bozulmadı mı hiç? Nasıl olur, olanaklı mı bu? O kadar da pembe yaşamıyorlardı yaşamı. Evet çok sıkı fıkıydılar. Ama sonuçta iki ayrı insandılar.

Hele bir olayda çok sıkılmıştı Firuze. Resme merak sarmışlardı. Yetenekleri vardı. Bir kursa da yazılmışlardı. Yani evlendikten, birer çocukları da olduktan sonraydı. İkisinin de erkek çocuğu olmuştu. Şule'nin kocası reklamcı olduğundan gecesi gündüzü olmayan bir çalışma tarzı vardı. Firuze'nin kocası mühendisti. Küçük bir şirketi vardı. Döndürüyordu yaşamı. Çocuklar büyüyünce genellikle çocukluk yeteneklerini anımsarlar ya, orta yaş insanları. Bu da ona benzedi. Kursa gitmeye başladılar. Bir süre gittiler. Bir şeyler çıkarmaya başladılar ortaya. Firuze'ler balkonu stüdyo yapmak için ufak tefek düzenlemeler yapmışlardı. Çalışıyor ikisi de... Bir hedef koymuşlar. Kursiyerler en güzel tablolarıyla sergi açacaklar, altı ay sonra... Firuze de üç tabloyla yer aldı bu sergide. Ama olan ondan sonra oldu. Şule, uçarı gönüllü kadın, kurs hocalarından biriyle sürdürdü görüşmelerini. Olabilir. Kocası o sıralar, altı aylığına Antalya'ya gitmişti iş için. Hafta sonları görüşüyorlardı. O nedenle hafta içlerinde rahat davranıyordu. Daha doğrusu davranıyormuş. Firuze bunları sonradan öğrenmişti. İyi de bazı geceler birde mi, ikide mi Firuze'ye telefon etmeler. Onu bir yerlerden almalar, evine götürmeler. Bu haltı yiyorsan, atla taksiye git. Ama ilişkileri böyle. “Sen beni her zaman taşırsın, ben de seni” ilişkisi. Olacak şey değil. Sıklaşmaya başlayınca, sonunda görüşmemeye başladı Firuze. Epey görüşmediler. Anladı Şule de yaptığı hatayı. Sonra bu da aşıldı.

Öyle sanılıyor yaşam. Bahar renkleri dolduracakmış tüm günleri diye düşünülüyor. İlk gençliğin renkleri ömür boyu yanı başında olacakmış sanılıyor. O yaşlarda kalınmaya çalışılıyor. Teknoloji de ilerledi. Botoks benzeri şeyler... Dünyanın bunlar umurunda mı? O, güneşin çevresinde de kendi çevresinde bıkmaksızın, başı dönmeksizin dolanıyor. İnsanın dönüyor da onunki hak getire. Bu gerçek unutulunca, “Ne zaman geçti yıllar?” deniliyor. “Aaa bu yıl nasıl geçti anlamadım,” deniliyor. Aynaların yalancı olduğu yıllar başlıyor. Bir de azalan, daralan çevre

bunalımlarının başladığı yıllar. Küçülmeler. Dostluk çemberinin yarıçapı küçüldükçe, içindekilerin değeri artıyor. Onları da yitirme korkusu sarıyor bedenleri. Onlara sarılarak yaşama dönemi başlıyor. Kopan, kırılan ilişkiler çok gerilerde kalmış artık. Onların hesaplaşması yapılmış bitmişken, yeni hesaplaşmaları göze alamadan yaşanan dönemler başlıyor.

Dostlukta katlanma olmaz. Ama birbirini taşımak olur. İyi taşımışlardı birbirlerini çocukluktan bu yana. Onca gün tatilde birlikte olmuşlardı. Ama çocukluk ve ilk gençlik yıllarından sonra, hele hele evlendikten sonra gece değil, gündüz bile beraber olamadıkları dönemler oldu. Yaşam dertleri, dönemi. Sonra birlikte tatile çıkmaya karar verdiler ellili yaşlarında. En çok da o zaman korktu Firuze. Çünkü iki samimi arkadaşlarıyla ilişkileri tatil sonrası sona ermişti. Bir-iki günlük tatil birlikteliklerinde çıkmıyordu böyle sorunlar. Bir haftayı bulan birlikteliklerde paylaşamama sorunları çıkabiliyordu. Çıkmıştı da. Hem de bugün bile anlam verilemeyen nedenlerle. Bir pamuk ipliği örgülerinden oluşuyordu insan ruhu. Çelikten örgüler var sanılan ruhsal yapılar bile, pamuk ipliği dayanıklılığında olabiliyordu bazı anlar. Tık. Bitti. Koptu. Onar onarabilirsen. Aşalım burayı da eskiye dönelim. Belki isteniyordu. Ama gerçekleşmiyordu. O nedenle korkarak çıkmıştı Şule'yle tatile. Firuze, bir haftanın sonunda eve döndüğünde kocasına, “bir daha tatile çıkmam,” onunla demekle yetinmişti. Yani anlaşılan taşımakla geçmişti bir hafta. Ama yine de gereksinmeleri olduğu ortaya çıkmıştı. Kocalarını, çocuklarını, arkadaşlarını konuştular bu vesileyle. Yığılan konuların bir kısmını konuşarak azalttılar hiç olmazsa.

Zaten bir süre de görüşmediler. Herhalde aradan iki ay geçmiş, geçmemişti ki, Şule aramıştı. Her zaman zevkle buluştukları Asmalimescit'e gittiler yine. Önce güldüler sonra da hüznlendiler. Hatta ağladılar. Firuze o gece geç vakit eve girdiğinde, gözlerinde yaşlar akmaya devam ediyordu. Hatta kapıyı kapattıktan sonra kendini koltuğa bırakıp, koyuvermişti gözyaşlarını.

Kapıda not bulmaya başladığının on beşinci günü eve geldiğinde merdivenleri heyecanla çıktı. Kapıda not yoktu. Anahtarıyla açtı kapıyı. Doğrudan odaya gitti. Eşinin olduğunu bildiği halde, “Ben Geldim”i sonraya bırakarak odaya gitti. “Kim aldı, bana bırakılan notları bu

çekmecedenden?” diye bağırarak çıktı odadan. Eşi oturma odasında kitap okuyordu. Yanına geldi ve “Ne notu?” diye sordu. “Çekmeceye koyuyordum onları...” Neden söz ettiğini anlamamıştı kocası. “Senin çekmecelerini kim karıştırır ki bu evde? Kimse kimseninkini karıştırmaz ya...” Duraladı Firuze. “Şule haftada birkaç kere kapıya not bırakıyordu,” dedi. Kocasını şaşkın, “Ne Şule’si Firuze? Sen iyi misin?” Şaşkın biçimde baktı kocasına, “Şule kapıya...” Kocasını daha kesin bir dille, “Firuze, Şule yok. Öldü bir ay önce.” İsyan etti. Bağırmaya başladı kocasına; “Hep kıskandın onu. İlişkimizi kıskandın. O bana her gün not bırakıyor kapıya. Gelecek bir gün, görüşeceğiz. Sen mi attın o notları yoksa?” Dondu kaldı kocası, “Ama o öldü,” dedi cılız bir sesle, “Not getiremez ki!” Ağlamaya başladı Firuze. Hıçkırır hıçkırır. Kocasının kollarına bıraktı kendisini. “Ama o beni görmek istiyor,” dedi. “Ben de onu...” diye ekledi. “Uzun zaman oldu görüşmedik... Özledim...”

Yazma Tarihi: 27.02.2017

radio dalgaları

Bir kanal arayıp durdum bu akşam. Ne durumdaydım da neyi aradım? Bilmiyorum. Ama o kutunun içinden bir sesin çıkıp bana dokunmasını o kadar arzuluyordum ki! Bana mı, yalnızlığımı mı? Onu da bilemedim ya. Dokununca ağlayacak mıydım, yoksa kendime mi gelecektim? Ya da kalkıp deliler gibi kendi kendime oynayacak mıydım? Onu da bilmiyordum. Ama elim düğmede, kanallar arasında gezinip duruyordum, bana dokunacak bir sesin arayışında. Radyo, ses demekti ne de olsa. İçinde taşıdığı binlerce sesin bir tanesi nasıl olsa erişirdi bana. Bu umutla düğmeyi çevirip dururken, nedense birden durdum. Aramayı kestim.

Aklım mı, duygularım mı götürdü bilmem. Kendimi birden çocukluğumda buluverdim. Ahşap evimizde bir Philips radyo vardı. Aile büyüklerinin Pilipis diye söylediği bir marka. Ama Pilipis sanki onun markası değil de, adı gibiydi. Biz de öyle derdik. Büyüklerimizin doğru söylediğini düşünürdük. Bu radyo, iki düğmeli, kocaman bir radyoydu. Ses önden çıkardı. Amfinin önü ince dokunmuş file gibi bir metaldendi. Kasası cilalı kahverengi ahşaptan. Öndeki düğmelerinden biri açma ve ses ayarlama düğmesiydi. Diğer düğme kanal bulmaya yarardı. Marangoz Secati abinin yaptığı komodinin üzerinde yeri vardı radyonun. Kendi özel yeri. Komodin radyo için özel yapılmıştı. Evdeki elektrik, soba, kuzine, aşağıdaki pulluk, kazma, kürek sayılmazsa, evimizin biricik teknolojik lüksüydü radyo. Gözümüz gibi koruduğumuz bir lüks. Gidip gelip kurcalamazdık asla. Üzerinde annemin elleriyle dokuduğu ve kenarlarını tığ oyasıyla süslediği bir örtü vardı.

Bu radyomuz, lambalı bir radyoydu. Bizim için tam bir sihirli kutuydu. Aklımda kalan en önemli özelliklerinden biri açılma âniydi. Sesi duymak

için düğme çevrilip “çıt” sesi duyulduğunda, radyo açılmış olmazdı. Açılması için önce lambası ısınacaktı. Bu ısınma bir buçuk, iki dakika sürerdi. Bu sürede beklemek gerekiyordu. Lamba ısınırken tuhaf bir koku da yalayıp geçerde burnumuzu. Açıan kişi o anda bir şeye dalmışsa, lamba ısınınca aniden gelen yüksek sesle irkilip yerinden sıçradığı olurdu. Ne oluyoruz yahu!

Anlatacağım bu radyoyu. Ama hüzünleniyorum bir yandan da. Nerden aklıma geliverdi! Evimizde, yine aynı yerinde duruyor. Çalışmıyor. Transistörlü radyolar kasabamıza ulaşınca, Pilipis radyomuzun pabucu dama atıldı. Yeni aldığımız transistörlü radyo taşınabiliyordu da. Bahçeye indirilebiliyordu. Üstelik düğmesini çevirir çevirmez, ses de geliyordu. Beklemeye gerek yoktu. Ama pilli radyonun sesi bir süre sonra azalıyor, sonra da kesiliyordu. Pilleri sık sık değiştirmek gerekiyordu. Bu da canımızı sıkardı. Oysa Pilipis radyomuz elektrikle çalıştığından böyle bir sorun yaşamıyorduk. Ama yine de kendini beğendiremiyordu. Kurallara yaşamı boyunca uyan babam, PTT’den gelen uyarı üzerine, vergisini falan da ödememek için, içindeki en önemli bir parçasını kırdırdı. Pilipis radyomuzun sesini sonsuza kadar kısıvermiş oldu. Ne zaman evimize gitsem, onu kısılmış sesiyle görünce hüzünlenirim.

Bu radyo, üç dalgalıydı. Uzun dalga, orta dalga, kısa dalga... Uzun dalga, Ankara demekti. Çok net duyulurdu ve genellikle bu dalga tercih edilirdi evimizde. Orta dalga, İstanbul demekti. Bu dalga yakalansa da sürekli net olarak dinlenemezdi. Sesler gider gelir, kesilir, cızırdar, duymak için çaba harcamak gerekirdi. Bu nedenle bazı özel durumlar dışında tercih edilmezdi. Kısa dalga deyince aklımıza polis radyosu gelse de ben bu dalga üzerinden bir şeyler dinlediğimi hiç anımsamıyorum.

Dalgaların neden uzun, orta ve kısa olarak ayrıldığını açıklayamazdık. Bizim açımızdan bir anlamı ve teknik açıklaması yoktu. Merak etsek de soramazdık. Merak bir açlık durumudur. Doyurulması gerekir de kim doyuracaktı? Yine de bazen içimize düşüverirdi bu soru. İstanbul ve Ankara... Her ikisi de uzaktı. Ama Ankara’nın sesi cızırtısız, kesintisiz ulaşırken, İstanbul neden ulaşamıyordu? İkisi arasındaki farkı yalnızca seslerin netliğinden yapabiliyorduk. Daha önemlisi, hangi dalga olursa olsun, ses oraya kadar nasıl gelebiliyordu? Dağları, taşları, ormanları,

tepeleri, en sonunda da evin duvarlarını aşip odaya nasıl girebiliyordu? Kasabamızda radyo merkezi yoktu. Üzerinde radyo yazan hiçbir direk yoktu. Ama bu sesler... Tabii ki, insanların radyonun içinde olduğunu söyleyen birçok yaşlımızın sözlerine inanacak kadar da saf değildik. Fakat “Nasıl” sorusunu sormuyor muyduk, soramıyor muyduk? Belki gizemin bozulmasını istemiyorduk.

Ankara ve İstanbul radyoları bizim için erişilmezdi. Konuşan, söyleyen insanlar erişilmezdi. Uzaklarda, çok uzaklardaydı hepsi. Ve biz o uzakları gözümüzde çok büyütüyorduk. Kendi küçük kasabamızdan çıkıp oralara gitmeyi hayal edemediğimiz yıllardı. O nedenle buradan o seslerin sahiplerini yalnızca hayal edebildik.

Okuyan inanmaz, ama evimizde radyo sabah 6.30’da açılırdı. Bu, kalk borusu gibi bir şeydi. “Bizim Eller” programı başlamış olurdu. Jeneriği hoşuma giderdi; “Bizim eller, ne güzel eller...” Ne mi vardı bu programda? Türküler... Yani evimizde güne türkülerle başlanırdı. Ne hoşmuş! Babamız işe gitmek için her gün tıraş olurdu. Ardından kahvaltı sofrasına oturulurdu. Kahvaltıda genellikle tarhana çorbası içilirdi. Radyo hep açıktı. Açık olmanın ötesinde sesi bangır bangır çıkardı. Ama ahşap evde ses yankılanmazdı. Annemiz babamız bazı türkülerı mırıldanırlardı. Demek ki o yıllarda dolmuştu halk müziği kulaklarımıza. Kulakları sabah sabah halk müziği ezgileriyle dolarak güne başlayan beş kardeşlik biz. Bazen, “Bundan sonraki türkü benim olsun” oyunu oynardık. “Karadır kaşların ferman yazdırır” türküsünde aile korosu oluşurdu. Bugün “Yeşil ördek gibi daldım göllere” türküsünü her duyduğumda ya da dilime takıldığında bu radyomuzu sevgiyle anırım. Kendi türkü repertuvarımız böyle böyle oluşmaya başlamıştı.

Kahvaltıdan sonra herkes kendi işine, uğraşına gittiğinden, radyo kapatılırdı. Yani hafta içi gündüzleri radyonun sesi duyulmazdı. Çünkü gündüzleri evde kimse olmazdı. Babam işe giderdi. Annem hep çalışırdı. Yaz, kış; gece, gündüz. Ahh anacığım. Oysa akşamları kanaviçe, oya yaparken türkü dinlemeyi severdi. Gündüzleri radyo dinleyecek zamanı hiç olmadı. Eve radyo alınınca anlattığı bir anısı vardı. O düştü belleğime. Annem genç kızken (herhalde 1945’ler olmalı), annesi onu bir manifaturacıya göndermiş. Kasaba meydanında birkaç dükkânın yanından geçerken fark etmiş ki, her dükkânda aynı türkü söyleniyor.

Yolunun üstünde dükkânı olan ablasının kocasına sormuş. O da, “Kızım ona radyo derler. Her radyoda aynı türkü söylenir. Gelecek yıllarda radyolarda türkü söyleyenler de görülecek,” demiş. Anacığım bunu nasıl anlasın? Hiç okula gitmemiş, zekâsını yaşamdan almış olan anacığım, türkü söyleyen kocaman insanların, bu küçücük kutunun içine girebileceğini hayal bile edememişti. Eve televizyonun girdiği ilk akşam, kuramadığı hayalin gerçekliğini yaşamıştı.

Bizim yaşamımız da okullar açıkken okulda, kapanınca sokakta geçerdi. Bu nedenle Pilipis radyomuz kendi köşesinde, konuşmaya başlamak için akşamı bekleyen evimizin sekizinci kişisi olarak evi beklerdi. Konuşmaya başlayınca da susmayan bir aile bireyi. Müdahale edilemeyen, tabi olunmak zorunda olunan bir kişi. Ne yapacaksın? Ne de olsa evimizin biricik lüksü. O kadar ayrıcalığı oldu.

Radyomuzun uzun dalgası akşamları herkes toplandığında, saat 18.00’de yeniden açılırdı. 18.00-19.00 arası radyoda reklam ve skeç programı yayınlanırdı. En çok sevdiğimiz de, “Orhan Boran ve Yuki” kuşağıydı. Skeçlerin bazıları bizim çocuk duygularımıza dokunurdu, gülerdik. Ben anlayamadıklarımı, “Ne dedi, ne dedi?” diye abime sorardım. 19.00-20.00 saatleri arasında “ajans haberleri” yer alırdı. Burası babamıza aitti. Saat yirmiden sonra müzik programı başlardı. Burası bütün aileye aitti. Haftada bir gün saat 21.00’de “Liselerarası Bilgi Yarışması” yapılırdı. Gerçi abim ve ablam liseye gitmiyorlardı. Ama bu programı beklerlerdi. Yarışmacıların soruyu bilmesi durumunda sunucunun “Evvvet! Bravo!” diye bağırması hoşumuza giderdi. Annemizin beklediği müzik programlarıydı. O hep köşesinde oturur, oya yapar, kanaviçe işlerdi. İş yaparken de bildiği parçaları, söyleyen sanatçıyla birlikte mırıldanırdı.

Evimizde orta dalga genellikle cumartesi ve pazar günleri öğleden sonra açılırdı. Ömrümüz sokakta geçse de cumartesi ve pazar günleri maç saatlerinde abimle eve dönerdik. Çünkü 14.30’dan sonra maçlar başlardı. Büyük takımların maçları yayınlanırdı. Tuttuğumuz takımın maç yayını asla kaçırmadan dinlerdik. Radyonun içine girercesine. Maçları Orhan AYHAN anlatırdı. Pürüzsüz sesiyle bizim maçları önümüzde oynanıyormuş gibi hissetmemizi sağlardı. Pozisyonlarla birlikte heyecanlanan sesi, gol atılınca bağırışları... Kendimizi tribünlerde hissederdik. Ama İstanbul radyosunun sesi her zaman pürüzsüz

gelmezdi. Bazen kısılır, cızırtılı olur, hatta kesintiye uğrardı. Tam tuttuğumuz takım ataktayken, hatta on sekiz alanı içindeyken sesin kesilmesine gıcık olurduk. Oturduğumuz yerden fırlardık. Elimizi kolumuzu sallardık. O çocukluk yıllarında bizim takımın gollerini genellikle Küçük Ahmet atardı. Biz onu küçücük bir adam olarak hayal ettiğimizden golleri nasıl atabildiğini merak ederdik.

Bu radyomuzla en önemli anlarımızdan birini bir Mayıs günü yaşadık. Hangi gündü, şimdi anımsayamıyorum. Ben beş yaşımıydım. Sabah radyo yine açılmıştı. Her zaman olduğu gibi çorbalı kahvaltı ediyorduk. Ama “Bizim Eller” programı yoktu. Tok sesli bir adam konuşuyordu. Dinledikçe babamın renginin solduğunu, yüzünün asıldığını hayal meyal anımsıyorum. Elinden çorba kaşığını sofraya düşürdü. Meğer beş yaşında ömrümün ilk askeri darbesinin haberini dinliyormuşum. Belleğim güçlü olmadığından ayrıntılarını anımsamıyorum. Nereden bildirdim çocuk aklımla! O da benim için diğer haberler gibi bir haberdirdi işte. Sıradan olmadığı yıl sonra öğrenecektim.

Radyomuz, benim açımdan ortaokulun sonuna kadar yaşamımızın en ayrılmaz parçası olarak bizimleydi. Onsuz evimizin bir mezar sessizliğine bürüneceğini sesi çıkmadığında anlardık.

Kazandığım burslu bir liseyi okumak için Ankara’ya gittiğimde, kendimi hep dinlediğimiz uzun dalga istasyonuna yakınlaşmış hissetmedim. Çünkü sesini duyamadığın zaman radyo var olmaz. Radyoyla evimizdeki gibi bir ilişkimiz kalmamıştı. Ama kaldığımız yurttaki odamızda siyasal bilgilerde okuyan bir ağabey, küçücük radyosunu, sesini bizleri rahatsız etmeyecek kadar açarak dinlerdi. Genellikle haber dinler gibiydi. Öyle sanırdık. Sormazdık da. Biz tıfıl öğrenciler, üniversiteli bir büyüge... Olacak şey miydi? Ama lise yıllarım radyosuz yıllardı diyebilirim.

Bu yıllarda radyo deyince belleğimdeki kalan tek iz, lise ikinci sınıftayken, bir mart sabahı üniversiteli abinin radyosundan duyduğumuz tok sesli bir adamın söylediği türkü oldu. Bu kere bu abinin suratu darmadağın olmuştu. Apar topar giyindi ve odadan çıktı. Bir daha kendisini görmedik. O gün gazetelerin manşetlerine çıkan “Örfi İdare İlan Edildi” başlığını hiç anlayamadım. Ne demekti örfi idare? Üniversiteli abimizin kaybolmasıyla da bir ilişkisi olmalıydı. Ama neydi bu ilişki? Bunu da daha sonra anlayacaktım.

Ben lisede okurken İstanbul’da üniversitede olan abim, bu yıllarla ilgili yaşadığı bir olayı, aklım bu olaylara ermeye başladığında anlatmıştı. Martla başlayan örfi idare döneminde, aranan gençleri bulmak için emniyet, ailelerinden yardım istemeye karar vermiş. Arananların teslim olmalarını sağlamak için ailelerinin radyo üzerinden çocuklarına ileti göndermeleri istenmiş. Bu gençlerden birinin babası oğluna radyo üzerinden, “En yakın polis karakoluna teslim ol!” iletisi gönderecek yerde, heyecanlanıp, “Oğlum Kemal! En yakın PTT merkezine teslim ol!” iletisi göndermiş. Bunu duyan abim başta olmak üzere herkes gülüşmüştür herhalde.

Üniversiteyi okumak için gittiğimiz İstanbul’da barınma sorununu yine yurttan çözdük. Sekiz kişilik odalarımız vardı. Üniversitenin iki yılı sakın geçti. Ama sonra birden her şey değişmeye başladı. Dünya daha hızlı dönüyordu. İvmesi artmıştı. Üniversitede sınıf arkadaşlarım arasında bir ayrışma yaşıyordu. Yurtta klasik öğrencilik yaşamından başka süreçler gelişmeye başlamıştı. Bu koşullarda akşamın bir saatinde, bir radyonun başında toplaşan arkadaşlarımı anımsıyorum. Türkü dinlemiyorlardı. Yarışma programı dinlemiyorlardı. Radyo tiyatrosu dinlemiyorlardı. Bunları dinleselerdi, ses net gelirdi. Kulaklarını radyoya yapıştırmaları gerekmezdi. Bu ses, Ankara’dan falan değil, dünyanın öbür ucundan geliyordu.

Daha sonra öğrendim. Kısa dalgadan yayın yapan bir istasyonu dinliyorlarmış. Sesi hiçbir zaman net duyulmayan bir radyoyu. Bir yayını. Nefeslerini tutarak dinlenen bu yayından sonra bir tartışma başlıyordu aralarında. Başlarında davetsiz konuğu olduğum, daha doğrusu zorunlu dinleyicisi olduğum bu yayının ve ardından başlayan tartışmaların, bir süre sonra paylaşımcısı olacaktım. O zaman anladım kısa dalga yayınının ne olduğunu.

Kendi aradığım zamanları yaşamaya başladım. Kısa dalga istasyonu aramak, uzun ve orta dalgada istasyon aramaktan farklıydı. O dalgalarda istasyonların yayın yaptığı frekanslar belliydi. Değişmezdi. O yıllar çok fazla yayın olmadığından, orta ve uzun dalgalarda her frekans işgal edilmiş değildi. Aradığın frekansa yaklaşıncı ve ses sinyalleri gelince düğmeyi çok yavaş çevirmek gerekiyordu. Bir iki sağ-sol yapınca da yayın bulunuyordu. Kısa dalga öyle miydi ya! Radyonun çok kısa dalga

frekansı her gün değişiyordu. Fakat bu aramak, başka aramaktı. Bir beyin ameliyatı yapar gibi. Acele etmeden, sakın sakın... Ellerin titrememesi gerekiyordu. Ruhumuzu ve beynimizi titretecek o sese ulaşmanın hazzını bu satırları yazarken bir kez daha yaşadım, desem yalan olmaz. Düğmenin yavaş, çok yavaş çevrilmesi gerekirdi. Bir sinyal alındığında, operasyonun en kritik aşaması başlardı. Düğme, milimetrenin onda biri kadar hareket ettirilirdi. Birinci onda birde olmadıysa, bir onda bir daha. Sese yaklaşıldığında hareket aralığı milimin yirmide birine çıkardı. Ta ki o asla net olmayan ses, hiç olmazsa duyulana kadar. Yakalanınca hareketsizlik ve sessizlik başlardı. Beden felce uğrar, nefesler tutulur, zihin açılır, kulaklar dikilir, yayının sonuna kadar dış dünyayla ilişki kesilirdi.

Dinlemesi yasak olan bu radyodan gelen iletilerin bazıları açıktı. Ama bazılarının şifrelerini ancak bir-iki dinleyen çözebilirdi. Bu yasak yayını dinlemek, yasak çiğnemenin keyfini sürmekle de örtüşür, haz katmerlenirdi.

Radyo, benim için bir eğlence kutusu olmaktan çıkmıştı. Yarınıma, geleceğime ışık tutar olmuştı. Anlamı değişmişti. Ama sihri sürüyordu. Benim için yine sihirli bir kutuydu. Bir dünya ülkesinden gelen o sesin nasıl ulaştığını öğrenmeye çalışmadım. Bu da açıklayamadığım bir konu oluversindi. Neyim eksilirdi ki? Önemli olan bu sesin bana dokunmasıydı artık. Dokunuyordu.

Bu yayınları dinlemek, yaklaştığını asla bilmediğimiz, bir başka darbeye kadar sürdü. Bu kez bir eylül sabahı o tok ses duyuldu. Yılın en güzel aylarından olan eylülün adına koca bir gölge düşüren o gece yarısı. Artık televizyon da vardı her yerde. Radyoda, televizyonlarda önce o tok ses duyuldu. Bu sesin anlamını artık kavrayabiliyordum. Ve etkilerini bütün geleceğimize yayan bir dönem başlamıştı. İzleri kolay silinemeyecek bir dönem. Umutları örseleye örseleye yerleşen bir karanlıklar zinciri.

Sonra mı? Uzun ve orta dalga yayınlardaki devlet tekelsizliği tartışılmaya başlanınca, 1995 yılından sonra efem egemenliği dönemi başladı. Uzun dalga, orta dalga unutuldu gitti...

Şimdi elim düğmedeyken gezindiğim frekanslar efem bandında yer alıyor. Her frekansın üzerinde egemenlik savaşları sürüyor. Bazı radyo

istasyonları verici güçleriyle bu egemenliklerini pekiştirmiş olsalar da bazı frekanslarda çatışmalar sürüyor.

İyi mi oldu? Bilmiyorum ki? Kendi kendime bu soruya ağız dolusu “Evet” diyemiyorum.

Efem egemenliğinin başlamasından birkaç yıl sonra doğduğum kasabaya gittik. Artık üniversiteyi bitirmiş, iş güç sahibi olmuştuk. Kasabanın merkezindeki “şehir bahçesi”nde çay içmek için bir masaya oturduk. Arnavut Ahmet abi işletirdi. Sert bir insandı. Yüzü pek gülmezdi. İşini yapar, pek muhabbete girmezdi. Bize nedense sempati duyardı. Babamdan dolayı mıydı acaba?

“Merhaba Gençler, hoş geldiniz!” dedi. Tokalaştık. Çay içmek istediğimizi söyledik. Çayları getirdiğinde, hiç yapmadığı bir şey yaptı ve konuşmaya başladı.

“Sizden bir ricam olacak,” dedi.

“Hay hay” dedik.

“Bu Malak Ali var ya!”

“Evet” dedik. Tanırız hepimiz.

“Radyodan bir istekte bulunmuş. Geçen gün ‘Arnavut Ahmet abi için, Tarkan’dan Kıl Oldum Abi parçasını çalıyoruz’ diye anons ettiler. Bütün bahçe dinledi. O gün servise çıkamadım. Benim de şimdi onun için bir parça istemem lazım. Hadi gençler, daha kuvvetli bir parça buluverin bana,” dedi.

“Düşünelim” dedik.

Arnavut Ahmet abi bizden uzaklaşınca, ellerimizle ağızlarımızı kapatıp güldük. İstek parça çok yakışmış, cuk oturmuştu.

Böyleydi. Efem kanalları artık yalnızca İstanbul’da, Ankara’da değil, her yerde egemenliklerini kurmuştu. Yakın çevresinin hemen eriştiği, konuşanın biraz sonra kentin sokaklarına iniverdiği radyolar olmuşlardı. Sihir bozulmuştu. Gizem dağılmıştı. Buna canım sıkılmadı değil.

Ben içimden bunları geçirirken, masadaki çocukluk arkadaşlarımızdan biri “Ben de size bir şey anlatayım,” diye söze girdi. Gülmemizi kesip dinlemeye başladı.

“Komşu kasabada bir kadın sabah radyoyu açmış. Hem ev işlerini yapıyor hem radyo dinliyormuş. Birden kocasıyla çok sevdikleri bir sanat müziği parçası çalmaya başlamış. Düğmeyi çevirip kapamış radyoyu. Akşam eşi işten eve gelmiş. Kadın, ‘Sabah iş yaparken radyoda bizim parçamız çalıyordu. Senle birlikte dinlemek için radyoyu kapatmıştım. Açayım da birlikte dinleyelim’ demiş. Radyoyu açmış. Klasik müzik çalıyormuş. Ama demiş kadın... Adam tebessüm etmiş.”

Kafalarımızı sallayıp gülüştük. Birden efem egemenliği örnekleri üzerinden bir sohbet yerleşmişti masaya.

Akşam eve döndüğümüzde, adını doğru okumayı öğrenmiş olsam da halen Pilipis dediğim radyonun başına gittim. Artık bir bibloya dönüşmüş, evin de tek teknolojik lüksü olmaktan çıkmış radyomuzun yanına. Düğmesini açtım kapadım. “Çıt” sesini kerelerce yeniden dinledim. Frekansları üzerinde gezindim diğer düğmeyle. Geldiği günden beri değişmeyen örtüsünü okşadım.

“Sen benim yaşam coşkumun tohumlayıcısı oldun” dedim, kısık bir sesle; “Çocukluğumda hayal kurmaya seninle başladım. Bende emeğin çok!”

Hiç sesi çıkmadı. Başını sallamakla yetindi.

Ben de başımı sallayarak kendime geldim. Ne kadar çok anı sığmış şu kısa süreye. Gözümün önünden geçen bu film şeritleri iyi geldi sanki bana. Kanal aradığım düğmeyi sola çevirdim.

Kapatış sesi.

Çıt.

Yazmaya Başlama Tarihi: 13.02.2019

Bitirme Tarihi: 23.03.2019

sabah seyri

Sabah kahvaltımı yapmış, bilgisayardan gazeteleri karıştırmıştım. Pardon, bilgisayardan gazete karıştırılmaz, okumuştum yani. Bir kahve yaptım kendime. Penceremden bahçeye bakıyor, günü planlamaya çalışıyordum. İçimden “Şu bahçede neler oluyor zaman zaman. Hepsi ayrı hikâye,” diye geçiriyordum bir yandan. Karşı evin duvarları görünmez olmuştu yine. İlkyazın ılıkılığı vişne ağacının özsularını da sarmış, o özsular da bahar taşkınları gibi ağacın gövdesinden dallarına dağılmışlardı. Baskıya dayanamayan dalların patlak veren yerlerinden yapraklar boy göstermiş ve ağaç yeşillenivermişti. Yeni yetme yapraklardan karşı duvarı göremiyordum.

Bahçenin miskin kedisi iki santim kadar uzamış çimlerin üzerinde dolanıyordu. Komşuların bıraktığı kapları kontrol ediyor, en hoşuna giden yiyecekleri arıyordu olasılıkla. Bir yandan kahvemi içerken, vişne ağacının beyaza büründüğü, büründüğü zaman kışı anımsatan, bir gelinlik giymiş genç kız gibi bahçeye dolduğu zamanın uzak olmadığını düşünüyordum.

Sakin bir sabahtı. Akşam hafif çiseleyen yağmurdan sonra yerlerin biraz ıslak olduğunu görebiliyordum. Yapraklar, ıslaklığın parlaklığıyla başka bir yeşile bürünmüştü. Sabah güneşinin taze ışıkları üzerlerine düştükçe, cıltlanmış ve kadife çekilmiş ayakkabı gibi parlıyordu. Daha içeride olanlar ise, kendilerine henüz güneş ışıklarının ulaşmaması nedeniyle mahmurluklarının keyfini sürüyor, tembelliğin tadını çıkarıyordu. Ben ağacın yaprakları arasında gezinirken, vişne ağacının alt dallarında bir hareket gözüme çarptı. “Bir saksağan herhalde ya da kumru, tünedikleri ağaçların altına bıraktığımız arabalarımızı klozet gibi kullanan” diye geçiriyordum içimden. Daha içimden geçirdiklerim sona ermeden kara

bir şey havalanmaya çalıştı, hız alamadığı için yer çekimini yenemeyen uçaklar gibi yere çakılıyordu. Kanatları debeleniyor, ama yükselecek yerde alçalıyordu.

İster istemez boynumu uzattım. Bir karga yavrusuna benziyordu. Yükselme çabası hızını kestiğinden çakılmasa da yere düştü. Yere düşer düşmez yine havalanmak için debelendi. Ayakları yerden kesildi ama havalanamadı. Kanatlarını açıp yükselmeye çalışıyor, daha körpe kasları, kanatlarının altındaki havayı yeterli güçte aşağıya doğru itemiyordu bir türlü. Çevresine bakıyordu. Gözlerini göremiyordum, ama kafasını hızlı hızlı sağa sola çevirmesinden tedirgin olduğu anlaşılıyordu. Zeminde kalmaması, havalanıp ağaca konması gerektiğini biliyordu, doğası gereği. Yavru da olsa, sabah güneşinin vurduğu kömür karası tüyleri parlıyordu. Ama ne işi vardı tek başına bu bahçede? Nasıl gelmişti bu bahçeye acaba? Her şeyi bırakmış, izliyordum.

Korktuğum başıma geldi ve az önce yan bahçe duvarını aşarak gözden kaybolan kedi çıktı ortaya. Normal zamanda yürüdüğünde sesi çıkmayan kedi, şimdi adımlarını daha bir sessizleştirmiş görünüyordu. Çırpınıp duran karga yavrusuna yaklaşıyordu ağır ağır. Daha doğrusu sinsice. Bazen durup bakıyor, gözlüyordu kargayı. Sonra iyice toprağa yapıştırıyordu karnını. Açıkça askerde öğrendiğimiz alçak sürünme yapıyor, durumu kontrol altına almaya çalışıyordu. Hiç acele etmiyordu. Varlığını yok etmeye çalışırcasına sürünüyordu.

Karga yavrusu uçuş denemelerini sürdürüyordu bu arada. Birkaç karış yükseliyor, yine düşüyordu. Sonra kalkıyor, sarsık birkaç adım atıyordu. Bir taraftan da bahçe ortasından, bahçe kenarına doğru gidiyordu kendince. Kedinin yaklaştığını sezdiğine ilişkin bir belirti yoktu hareketlerinde.

Ben de nefesimi tutmuş gibiydim, bana ne oluyorsa. Gözlerimi ayırmadan izliyordum. İlginç bir güne başlama sahnesiydi bu. Vişne derken, yaprakları derken, gelişen olaya bak!

Kedi tam yavruya yaklaşmış hamle yapacakken, işine giden biri geçti oradan. Bu bahçe aynı zamanda iki yolu bağlayan bir geçit gibi kullanılıyordu bilenlerce. Bahçeden geçen, her sabah bu saatlerde yüzünü gördüğüm birisiydi. Kedinin karga yavrusuna yaklaştığını görünce, onu “Piissst” diye kovaladı. Kedi dört ayaküstüne kalkıp biraz

cephe gerisine çekildi. Ama işine giden bu kadar uyarıyla yetinip yürümesini sürdürdü. Ne de olsa acelesi vardı. İş onu bekliyordu.

Bahçe yine karga yavrusuna ve kediye kaldı. Kedinin avına yaklaşma sahnesi yineleni. Karga yavrusunun yeniden havalanma, bir ağacın dalına konma çabaları sürerken, kediyle aralarındaki uzaklık giderek azalıyordu. Kedi, karga yavrusunun kendisine bir şey yapıp yapmayacağını kestirmeye çalışıyordu sanki. Çünkü arada bir yere tamamen yatarak duruyor, yavruya bakıyordu. Son hamleden önce iyice yere yapıştı, kendini küçülttü açıkça. Nerdeyse ayaklarının dirsekleri sırtının üzerine çıkıyordu. Kulaklarının dimdik olduğunu görüyordum. Demek ki bütün duyu organları tam tekmil görevdeydi. Boynunu iyice öne uzatmıştı. Ve koşmaya başladı, hızlanarak, adeta dörtnala koştu ve karga yavrusunun üzerine atladı.

Karga yavrusu bu saldırıyı savuşturmak için son bir çabayla havalanmaya uğraştı, ama kedi üzerindeydi. Yine de silkelendi, ondan kurtulmak için. Kedi incecik ensesinden yakalamıştı yavruyu. Kanatlarının çırpındığını görüyordum.

O sırada hiç beklenmedik bir olay oldu ve bir karga yukarıdan aşağıya pike yaparak kediyi gagalamaya çalıştı. Kedi avını ağzından bırakmadan patileriyle bu saldırıyı savuşturdu. Belli ki anaç karga, yavruyu kurtarmak istiyordu. Kedinin de avından vazgeçmeye hiç niyeti yoktu.

Olay bahçenin yan tarafına kaydığınan, camın iyice kenarına geçmiştim ben de. Benim açımdan bir doğal ayıklanmaydı önümde olup bitenler. Kedinin varlık koşulları ve yetileri bunlardı. Gerçi kedinin bunu açlıktan yapmadığını düşünüyordum. Çünkü yediğı önünde, yemediğı ardındaydı. Ancak onun genlerinde avlanmak vardı. Sinsiliğini ve çevikliğini kullanarak yapacaktı bunu. Üstelik bu avını en zayıf anında yakalamıştı. Avın uçmak-uçamamak arası bir gelişkinlikte olması kedinin işini kolaylaştırıyordu. Karga yavrusunun kaçma mücadelesiyle kedinin avlama stratejisi çarpışmış, kedi üstünlük sağlamıştı.

Ana karganın pikeleri karşısında kedi, avı ağzında, hızlı biçimde benim göremediğim bir alana doğru koştu. Ana karga da ağacın dalına kondu. Artık kediyi göremiyordum, ama kargayı görüyordum. Bir-iki kere daha aşağı inip sonra dala kondu. Çaresizliğı yansıyordu dışarıya. Elinden bir şey gelmediğı anlaşılıyordu. Neler olduğunu göremiyordum artık. Merak

ediyordum. Ama bu merakı yenmek için aşağı inmek gerekiyordu. Gitsem ne yapacaktım orada? İzleyecek miydim, müdahale mi edecektim? Dedim ya bu bir doğal ayıklanma olayıydı benim için.

Karga ağacın dalında hareketsiz duruyordu. Bir süre sonra görüş alanımdan o da çıktı. Ben de günüme döndüm, işime gücüme. Gün bitti, akşam bitti. Gece biraz sertçe bir rüzgâr esmişti. Bahar yağmurları zorluyordu belli ki. Uyumadan önce ağaç dallarının hışırtılarını duyuyordum. Sabah uyanınca durum netleşti. Bahçenin her tarafında simsiyah tüyler. Belli ki rüzgâr, avın yenildiği yere kadar inmiş, neredeyse oraya girmiş, kedinin kendine çektiği ziyafetten kalan tüy yığını havalandırmış, bahçenin her tarafına dağıtmıştı.

Kedi avcılığını göstermiş, avını yemişti. Yalnız mı yemişti, paylaşmış mıydı, o belirsizdi.

Sabahın yinelenen olayları. Yine kahvaltıdan sonra bilgisayarın başına oturdum. Bahçeye bakıyorum, karga yavrusunun siyah tüylerinin saçıldığı bahçeye. Doğal ayıklanma desem de içim burkulumuyor değildi. Eşit koşullarda olmayan bir mücadeleyi kedinin kazanmış olması pek içime sinmemişti. Karga yavrusunun yaşamda kalma mücadelesinin uzun sürememiş olması, kedinin işini kolaylaştırmıştı.

Ama birden dalda bir karga dikkatimi çekti. Dünkü ana karga olsa gerek. Kömür madeninden çıkmışçasına simsiyah olan bu tür kargalar birbirine benzediğinden bunu ayımsayamıyordum. Ama öyle olduğunu düşünüyordum.

Karga dalda kurşun ağırlığıyla duruyordu, bahçeye bakar gibi. Bugün evde kalacağımdan, acelem yoktu. Yine bahçe ve olay tutsak alacaktı beni anlaşılan. Karga bazen dalda hareketleniyor, sağa sola bakıyordu. Üzerinde bir gerilim olduğu hemen göze çarpıyordu. Bir süre sonra havalanınca, “Gidecek mi acaba?” diye düşündüm. Yok hayır, diğer ağacın dalına kondu.

Ama işlerim vardı. Çalışmam gerekiyordu. Bir saat uzaklaşıyordum pencereden. Verdiğim molada bakıyordum. Karga orada duruyordu. Ama kedi yoktu ortalıkta. Karganın ağaçlar arasındaki git-gelleri sürüyordu. Her baktığımda başka bir ağaçta görüyordum onu.

Öğleye doğru, bir ara karga bahçeye indi. Köpekler, kediler için bırakılan bazı kaplardan bir şeyleri gagaladı. Acıkmış, öğle molası vermişti belli ki. Ama bahçeden uzaklaşmıyordu, bekliyordu. Bir tek beyaz gözlerini seçebiliyordum, dikkatli bakınca. Onun dışında hem doğal, ama daha çok üzüntüden matem rengine bürünmüştü.

Akşama kadar kedi ortaya çıkmadı. Karga da bir yere gitmedi.

Bahçede mi geceledi, her olasılığa karşı, yoksa genelde uyuduğu bir ağaç ya da yuva var mıydı, bilemiyordum. Ama ertesi sabah kahvaltı yapmadan öncelikle bahçeye ve ağaçlara baktım. Karga oradaydı, dün bıraktığım dalda.

Bu kez kahvaltıyı çalışma masamda yapmaya başladım. Nedense? Sanki seyirlik bir durum varmış gibi... Birden gözüme ikinci bir karga çarptı, bir başka ağaçta. Bugün yalnız gelmemişi ana karga belli ki. İkisi de iki ayrı ağaçta konumlanmışlardı.

Kargaların zeki ve intikamcı kuşlar oldukları aklıma geldi. Bazen yürüdüğüm parkta, kıramadıkları cevizleri yukarıdan parke taşların üzerine bıraktıklarına, parçalanan cevizlerin içlerini yediklerine defalarca tanıklık etmişim. Kargaların, sürülerindeki ölümlerden de ders çıkardıklarını okumuştum bir yerlerde. Sanki olacaklar içime doğmuş gibi, beklemeye başladım. İşin sonunu merak eder olmuştum.

Öğleye doğru, kedi yine bahçede görüldü. Doğal yürüyordu, geçmişini unutmuş, bugüne sıfırdan başlamış gibi. Kaplara bakıyor, bir şeyler yiyordu. Ama iştahla değil, öylesine, nasıl olsa her gün buluyordu bunları. Dallara baktım, kargalar bekliyordu. Bahçede bu üçü dışında bir canlı yoktu.

Kargalardan biri kedinin yanına indi ve onu taciz etmeye başladı. Kedi ilgisiz gibiydi. Oyun diye mi görüyordu acaba? Ama karga onun kuyruğunu gagalayınca geri döndü. O arada karga hemen havalandı, istim üzerindeydi belli ki. Kedi yavaş adımlarla yürüyordu. Belki de tehlikenin farkında değildi. Karga da peşinde, pıt pıt adımlarla onu izliyordu. Diğer karga ise dalda bekliyordu. Yerdeki karga bazen havalanıp kedinin sırtını gagalıyor, sonra bir müdahale fırsatı vermeden hemen yükseliyordu. Kedi, “Manyak mısın?” dercesine bakıyordu ona.

Bir oyun oynanıyordu. Taciz oyunu mu? İntikam oyunu mu? Şu an belli değildi. Görünen, yerdeki bir kedinin bir karga tarafından sürekli taciz edildiği, kedinin de ona kediliğini gösteremediğiydi. Kedi bu oyundan sıkılmış gibi adımlarını az da olsa hızlandırdı. Karga bu kez hem gaklayarak hem de daha hızlı hareket ederek önüne geçti. Sanki “Hiçbir yere gidemezsin” diyor ve engelliyordu gidişini. Ama artık daha yüksek sesle gaklamaya da başlamıştı. Kedi ne yapacağını şaşırmış durumda öyle duralıyor, sonra kendine ait bu bahçede yürüyüşünü yavaş adımlarla sürdürüyordu. Sanki bir tehlike algılamıyordu. Aslında oynamayı seven bir kedinin bir başka canlıyla isteksiz ilişkisi gibiydi görünen.

Ama durumun hiç de öyle olmadığı anlaşıldı. Daldaki karga büyük bir hışımla yerdeki kediye doğru pike yaptı. O hızla ve sert biçimde kedinin kafasına nişanladığı gagasını boynuna isabet ettirebildi. Anında havalandı. Kedi neye uğradığını şaşırmıştı. Sendeledi birazcık. Durumun ciddiyetini anlayarak sırtını kamburlaştırdı. Bu korkuyla biraz daha dikkat kesildi. Şimdi hareketlerinde bir tedirginlik vardı.

Bu arada yerdeki karga kediyi marke ediyor, adeta oyalıyordu. Kaçmasını engellemeye çalışıyordu. Daldaki karga bir kez daha hareketlendi, bir pike daha yaptı ve bu kez tam isabetle kedinin kafasına sert bir gaga vurdu. Bu sert darbeyle sendeleyeni kedi yere devrildi. Bu kez yerdeki karga hafif yükselmelerle güç alıp kedinin gövdesine darbeler vurmaya başladı. Kedi kendini toparlayıp ayağa kalktı. Yine sırtını kamburlaştırdı. Sersemlediği ve bu nedenle düzgün yürüyemediği görülüyordu.

Kafasına sert bir darbe daha aldı. Patileriyle saldırıları püskürtmeye çalışsa da bu kez ikili bir ateşin altına girmişti. Durumu hiç de iyi değildi. O kadar çok gaga darbesi almıştı ki, kendini bırakmış biçimde yere uzandı. Patileri hareket etmiyordu artık.

Onun hareket etmediğini gören iki karga, dala konup beklemeye başladı. Bir süre beklediler, hareketsiz. Ama gözleri kedinin üzerindeydi. Kedideki hareketsizliğin sürmesi üzerine iki karga havalanıp gaklayarak uçup gittiler.

O arada çıkan hafif rüzgâr, bahçedeki siyah tüyleri havalandırmıştı. Birkaç tanesinin kedinin hareketsiz bedeninin üzerine ve çevresine düştüğünü görüyordum.

Bir süre sonra karşı evin kapıcısı bahçeye indi. Gezinirken kediyi hareketsiz biçimde gördü. Bir iki dürttü. Başını kaldırmaya çalıştı. Hiçbir hareket yoktu. Kediyi avuçlarına aldı. Boynu sarkmış, kuyruğu hareketsiz kediyi telaşla götürdü.

Sonra öğrendim. Yakındaki veterinere götürmüş. Veterinerse kediyi kurtaramamış.

Bitirme Tarihi: 10.01.2018

sonu gelmeyen

Çocukluğunda “Kürt Ahmet” derlerdi ona.

“Neden?” diye sordu annesine, aklı ermeye başlayınca. Kürt’ün ne olduğunu bilmiyordu.

“Kürtlerin kaşları bitişik olurmuş. O yüzden,” dedi annesi.

Hemen aynaya koştu. Dikkatli biçimde bakmaya gerek yoktu, belliydi. Kaşları bitişikti. O nedenle salt Ahmet olamamış, Kürt Ahmet olmuştu.

Aslında büyüdükçe onu Kürt Ahmet yapan izler yok oldu. Kaşları birbirinden ayrıldı. Ama Kürt Ahmet’lik kaldı üzerinde. Yine kendi olmadı.

Altı yaşındaydı. Bir gün bakkala gönderdi annesi. Girdi bakkala ve “Göt Memet amca, annem...” der demez, adam patladı, “Senin Göt Memedine de, amcana da...” Baktı Göt Memet Amca tezgâhın arkasında hareketleniyor, hemen geri döndü ve koşarak çıktı bakkaldan. Neden bu kadar büyük bir tepki vermişti Göt Memet amca? Ona herkesin ondan söz ettiği biçimde hitap etmişti oysa...

Şimdi o Göt Memet değilse kimdi? Bildi bileli herkesin söylediği adını o söyleyince neden bu sert tepkiyi vermiş, hatta üzerine yürümüşü? Kızgınlığı adının takısına mıydı? Ona mıydı? O gün canı mı sikkındı?

Bu ve benzeri tepkiler anlaşılamıyor çoğu kere. Anlaşılamadığı zaman da gerçek kimlikler çıkmıyor ortaya. Kişinin olmak istediği bir şey varken, kendisine giydirilen, ama asla benimsemediği kimliği yok edememiş olması germez mi insanı! “Onun altında ezilme” mi demeli, yoksa taşımak istemediği bir yükü taşımak zorunda olmanın kırılganlığı

mı? Aslında o ne olmak, neyle anılmak istiyordu acaba? O ortaya koydu da insanlar onun olmak istediğini diğeriyle örtmek mi istediler yoksa?

Bunları da düşününce, “Demek ki ben de böyle bir sarmaldayım,” diye geçiriyordu aklından. O nedenle zorlanıyordu, “kim olduğu”na ilişkin sorular karşısında. Kolayca, dolanmadan, hemencecik yanıtlayabilmenin keyfini süremiyordu bir türlü. Soru karşısında, başparmağıyla işaret parmağının arasına serdiği alt dudağı hareket edemezken, sıkıştırılmışken, düzgün bir anlatım çıkamıyordu dudaklarının arasından. Mırıldanıp duruyordu. Kendini bile inandıramadığı bir iç haykırıyla eveleyip geveliyordu. Sorulan soruya verdiği yanıt, inandırıcı olamıyordu bir türlü.

Bir iki sivil toplum kuruluşunda başkanlık yaptığı için “başkan” diyenler var da... O da geçmişin anısı, bugünün gerçeği değil ki! Bu da garip geliyor ona. Yaşamın bir anında taşıdığı unvan mezara kadar çıkarılamayan bir giysiye dönüşüyor. Çıkarılmak istense de zor. O unvanın anlamı bugün sıfır. Çünkü o, o görevi yaptığı zamanki konumundan o kadar farklı bir noktada ki!

O nedenle soru basit, bugün o kimdi? Ama yanıt soru kadar basit olamıyor bir türlü. Bunu açık ve net biçimde tanımlayamıyor... Bugün dediği de yirmi yaş değil, yetmiş yaşında.

Çocukluğunda bir gün mahalle kahvesine gitmişti, babasını bulmak için. Zagor’un yeni sayısı için para isteyecekti. Masada beş kişi oturuyordu. Dördü kareyi kurmuştu. Sabahın ilk karesi Cücük Ali, Gıvırcık Kemal, Beton Ahmet, Çakal Sami’den oluşmuştu. Babası yoktu. Masaya gitse, bunlardan birine babasını soracak olsa nasıl hitap edecekti? “Çakal Sami Amca” diye başlasa örneğin.

Bunlar ona göre yaşlı insanlardı. O nedenle bu kimliklerini ne zaman kazandıklarını bilemezdi. Ama bu kimliklerini tabutlarının üzerine yazılacak künyelerine kadar götürme yazgısını taşıyorlardı sanki. Parmaklarıyla tutup sıyırıp çıkaramayacakları bir kılıf gibiydi bu. Bazen mutlu, bazen tepkili, o kılıfın altından çıkabilen duygularıyla yaşamayı sürdürüyorlardı. Belki kendilerince bir açıklamaları vardı. Ama Kürt Ahmet’in yoktu.

Yok! Çünkü bugünkü durumu çoktan kesintiye uğramış, donmuş, sonsuzlaşmış olabilirdi. Hiçliğinden söz ediyordu. Sonsuzlaşacağını söylediği durum o. Çocukluğunda bir gün bir gelin alma otobüsünün arkasına asılmıştı. On kilometre ötedeki bir kasabaya gidecekti. Otobüs hareket etti. Mahalleden çıktı. Şose yolda hızlanmaya başladı. Arkasında toz duman bırakarak gidiyordu. Ve o, sıkı biçimde tutunduğu arabanın üstüne yük çıkarmada kullanılan merdivenleri bıraktı. Yere düşmeden önceki saniyeleri anımsamıyordu. Yere düştükten sonrakileri de... Gözlerini kaç saat sonra açtığını da...

Ama sonradan düşündüğünde bu kendini atışa bir anlam veremedi. O nedenle belki de kendini arayışı, o anda, kendini havada bulduğu anda bitmiş olacaktı.

Ama bitmedi. Ne demeliydi şimdi? “Ben ölümsüzüm,” diyecek durumu yoktu. “Rastlantı, ölmedi, ucuz atlattı,” denebilir. Bu bir açıklama olabilir.

Ama bunların hiçbirisi onun kim olduğunu açıklamıyor. Kasabanın yaşlılarına sorulsa o hep Kürt Ahmet’ti. Diyelim ki öyle. O zaman Kürt Ahmet kim? Az önceki olaya dönülürse, yani otobüsten kendini atan çocuk, korkusuz biri mi? Vurdumduymaz mı? Maceraperest mi? Salak mı? Kim o?

İşte yanıtını veremediği soruların bir kısmı da bunlardı.

Bu Kürt Ahmet kılıfı, doğduğu yeri terk edene kadar üzerindeydi onun.

İşin kötüsü, aslında doğduğu yerden ayrılmak, kendini bütünüyle yitirmesine neden oldu. Bulamayacağı, erişemeyeceği kadar derinlerdeydi kendisi. Ne idiyse? Bilmiyordu ki! Çünkü erişemiyordu. Erişmenin bütün fırsatları ortadan kalkmıştı. O fırsatlar eline hiç geçmiş miydi ki? Yok, yok! Onların avucunda olduğunu hiç duymamıştı.

Aslına bakılırsa kaçan fırsatlar da değildi, anlardı. Her bir an bir fırsat içermiyordu çünkü. O anlar birikti arkasında. Bazıları yanmış fotoğraf filmleri gibi bomboş. Bir kayıt izi, bir umut izi görünmüyor. Güneşe tutup baktığında da bulabildiği bir iz çıkmıyor karşısına. O, film ve arkasında ışınları gözüne kırılmadan, süzülmeden giren güneş...

Bunları söylerken, okurlar, onun yaşamının boşa geçmiş olduğunu düşünmeye başlayacaklar. Asla! Üstelik tam tersi. Başını kaşıyacak zamanı olmadan yaşamıştı.

Ama bu dolulukta, kim olduğunu bilmeden yaptı her şeyi.

Ya da belki içinde bir yerde, onun varlığını duyumsamadığı biri, onu yönetiyordu. Sessizce talimatlar veriyordu ona. O, belki de yalnızca uygulayıcıydı. Bu nedenle yaptıklarını neden yaptığını bilemiyordu. Belki de o “Yap!” diyordu ve yapıyordu. O “Yap!” demediği sürece bir şey yapmıyordu.

Aslına bakılırsa, o onları yaparken, çevresinin ona biraz da hayranlıkla baktığını görmüyor değildi. Ama bu da onu şaşırtıyordu? Çünkü o onları sıradan işlermiş gibi yapıyordu. Ona verilen görevleri yerine getiriyordu bir bakıma. İyi yerine getirdiğinde mutlu oluyordu. Yani hiç olmazsa mutluluğu, o derinlerdeki her kimse, o vermiyordu ona. Sanki görevi o veriyordu da mutluluğu kendisi çıkarıyordu.

Yaptıklarına öyle büyük anlamlar yüklemeyen, o yapmasa başkalarının yapacağı işler diye çabalıyordu. Yine de haksızlık etmemek gerekir. Bunlardan bazılarını o yapmasa, onlar yapılmıyordu. Yapılsa da onun yaptığı kadar iyi olmuyordu. Fakat yine de bu, onun kendini tanımlaması için ona ipucu vermiyordu. Bu işi öyle değil de böyle yapabilen o, bunun sonunda kim olduğunu keşfediyor değildi.

Ayrıca yaptıkları bir işe de yaramıyordu. Yani o kendisini parçalarcasına çabalıyordu. Geceleri rüyalarına giriyordu. Günlük programlarını ona göre yapıyordu. Çünkü bu sistematik ve yoğun çabaları göstermediği zaman, içinden dürtülüyordu. Ama onca heyecanla çabaladığı ve bir yere vardığı şeyler orada kalıyordu. Hani şöyle bir geçmişe baksa, bir yerlere takılmış, ilerlememiş o kadar çok şey var ki?

Bazen bunları düşününce koyunlar gelirdi aklına. “Koyun gibisin,” diye sinir olunan hayvanlar. Ama o da, o... Bir koyun suya atlamadan hiçbirini atlamaz. Biri atlayınca da hepsi atlar. Bunda ne var? Kendi soyuna güven var aslında. Ama onun girmek istediği konu bu değil. Koyun sürüsü tel örgüden geçerken, postlarından bir tutam kılı takılır tel örgülere. Sürü geçtiği zaman teller bembeyaz olur. Bunun gibi, onun da postundan çok şey takıldı tel örgülere ve oralarda duruyorlar halen.

Şimdi denilecektir ki, uygarlık tarihinde bunun daha büyük örnekleri var. İyi de ne yapsaydı bu örnekler var diye? O yaparken “Büyük olayım,” diye yapmıyor ki! Ya da kendini onlarla karşılaştırmıyor ya da kıyaslamıyor ki! Buna gerek de duymuyordu, gereksinme de. O, yaptıklarını “Görev” diye yapıyordu. Kim veriyorsa bu görevi ona? Ortada öğretmen yok, amir yok, biri yok.

Zaten sorunlardan biri de o görevi ona kimin verdiği? Ona görevi veren onu belirliyordu çünkü. Onun belirlemelerine göre davranıyordu. Onu tanıyanlar da o davranışlara göre not veriyorlardı ona. O zaman o görev talimatçısıyla nasıl iletişime geçebilecekti acaba? Onun yapamadığını o yapar da kim olduğunu yüzüne açıklar belki. “Ben, senin şu olman için bunları yaptırıyorum,” dese de kurtulsa bu sıkıntıdan. Ama sorun o ki, bugüne kadar ona yüzünü hiç göstermedi.

Belki “Nanik!” yapar da çıkar kulaklarından falan diye saatlerce aynaya bakmışlığı bile vardı.

Dışarıdan bakanlar onu genellikle normal bir insan gibi görüyordu. Aslında o da kendini sıradan bir insan gibi görüyordu. Bir üstünlüğü, hele hele olağanüstülüğü yoktu. O nedenle aynalarda kendini ararken, sonradan kendisine de garip gelen hareketler yapıyordu. Bunda neden bir gariplik aransaydı ki? O da insandı sonuçta, ne yapaydı ki?

Bu normal insan görünme de bir yüküdür aslında. Ezer insanı zaman zaman, presler. Osuramazsın, sümküremezsın, “Gak Gak” diye kahkaha atamazsın. Normal gülersin. “Ha ha ha” diye. Kahkaha deyince de aklına Garip geldi. Bir ahbabları ısrar etti, götürdü onları meyhanesine. “Adam çok ilginç, yazıldığı gibi gülüyor,” diye de koşulladı sanki. Salaş bir meyhane. Garip, altmışlı yaşlardaydı. Sürekli tütün çiğner gibi hareketli yanakları yanında geldi. Masaya yağlı kâğıt serdi, örtü olarak. Kendi standart ön mezelerini koydu, zeytin, peynir, mevsimlik sebzeler, fava. Gelenlerin isteyip istemediklerini sormadan. Sonra kafasını kaldırıp, masanın ortasına bakıp, “Kaç kilo içeceksiniz?” diye yanıtlanması zor bir soru sordu. Birbirlerine baktılar, miktarı söylediler. Başlangıç hacmi diyelim. Bunlar olağan şeylerdi. Onlar, olağan olmayanı yaşamak istiyorlardı. Çünkü kendilerini, yazıldığı gibi gülmeye koşullamışlardı. Birlikte gittikleri dostları muzipti, takılıyordu. Ama Garip oralı değildi. İşini yapıyordu. Derken, öyle bir espri yaptı ki arkadaşları, adam

dayanamadı ve gülmeye başladı: “Ha ha ha ha haaaa!” Aynen böyle, yazıldığı gibi. Kaydet, ses kaydını elektronik ortamda metne dönüştür, bu çıkar. Dondular kaldılar ve hepsi de gülmeye başladı. Herkes kendisi gibi güldü, Garip gibi değil.

Yani gülme bile ele veriyor insanı. “O adam öyle güler,” denildiği zaman bir kimlik oluyor o. Oysa onun ki bir öyle, bir böyle. Bu gülmeden de bir kimlik çıkmıyor.

Bazen de hiçbir şey ipucu vermiyor...

Fırsatları oldu yaşamda, yurtdışına çıkmak için.

Bir keresinde Almanya’ya gitmişti. Almanya’ya ayak basmasının birinci haftasında, görev yaptığı kurumun yetkilileriyle yüz kilometre ötede bir yere gittiler inceleme için. Olaylar öyle gelişti. İnceleme öncesi “briefing” aldılar ekip olarak. “Ekip” dediğin, o misafir sanatçı... Briefing sonrası kahve içecekleri yerde yerel schnaps ikram ettiler. Elma mıydı, armut muydu? Neyse. Sonra yerinde, yani arazide inceleme yaptılar. Öğle zamanı gelmişti. Yemeğe geçtiler. Bira içtiler galiba. Israr, beyaz şarap... Yıllar geçmiş. Şimdi anımsamak kolay değil. Sonra inceleme yapmayı sürdürdüler. İncelemeler bitince, bir yorgunluk molası verdiler. Orada da biralar, şaraplar havada uçtu.

Dönecekler artık. Minibüste beş kişiler, şoför dahil. O, bir saatlik yol boyunca minibüste yalnız kendisinin konuştuğunu hayal meyal anımsıyordu.

Oraya giderkenki o kim, dönerkenki o kim?

Nerde öğrenmişti ki o kadar yabancı dili? Öğrenmediğini bilen o, konuşan da... İçindeki birikim neydi, taşmayı bekleyen? Bu ânı mı beklemişti yıllar yılı?

Hangisi oydu?

Bir bilse, bu soruların yanıtlarını...

Nereye gitse, orada aradı kendini? Bulduğu yerde kalır mıydı acaba?

Bulduğunu sanıp da daha sonra, kalmadığına sitem etmedi değil. Ne sitemi? Pişman olmadığı, diyelim...

Bunun çok örneği var da bir tanesi şu... Bir gençlik kampında bir konuşma yapmasını istediler ondan. İyi hazırlanmıştı. Yiğidi öldür hakkını yeme derler ya, iyi hazırlanırdı. Oldum olası ciddiye alırdı böylesi görevleri. Geçerken uğramış da kendisine konuşma fırsatı verilmiş gibi yapamazdı. “Şu an aklıma bir şey geldi,” diye söze girdiğini duyan, gören olmamıştır. Söyleyecekleri üzerinde epey düşünmüş olmalıydı, falan. Bu kampta da kendince iyi olduğunu düşündüğü bir konuşma yaptı. Hele hele konu gelecek olunca... Bu oturum bitti. Dinleyenlerden bir kadın tanıdığı yanına geldi. Tebessüm ediyordu. “Tebrik ederim, çok güzeldi konuşmanız, her zaman olduğu gibi. Ama bir sorun var,” dedi ve sustu. O da merak etti, “Nedir?” dedi. “Oğlumla birlikte dinledik sizi,” gösterdi oğlunu, beş-altı yaşlarında, “Siz konuşurken bana, ‘Anne, bu amca neden kızdı?’” diye sordu.

Kalakalmıştı. Kadın tebessüm ederken, o ne yapacağını, nasıl bir tepki vereceğini şaşırılmıştı.

O, heyecanlı olduğunu sanırken, çocuk kızgın olduğunu düşünüyordu. O heyecansız konuşamazken, o heyecanından ve tabii ki görev duygusunun baskısından her konuşmasında bir-iki kilo verirken, çocuk içindeki öfkeleri dillendirdiğini sanıyordu. “Çocuk yanlış algılamış,” demenin anlamı var mıydı? O böyle algılamıştı.

Sorun hangisinin doğru olduğuydu? Kendisinin sandığı o mu, çocuğun sandığı o mu?

Kafasına bu soru takılsa da gülüşmüşlerdi Hande’yle. Konuyu değiştirdiler. Ama onun aklında hep çocuğun sorusu kıpırdaşıp duruyordu. İşte yine kim olduğu birbirine karışmıştı. Yine net bir durum çıkmıyordu ortaya. Yine kendini tanımlamıyordu. İşin kötüsü çocuk düzlemine yaygınlaşmıştı bu durum.

Eğer örtüşseydi, çocukla kendini bulmuş olacak mıydı? Bulduğunu sanırken, yitiriveriyordu çünkü.

Yukarıda sözünü ettiği ve biraz uzun kaldığı yurtdışı olayının daha birinci haftasında annesinin rahatsızlığı nedeniyle geri dönmek zorunda kalmıştı. İki günlük yorucu bir yolculuktan sonra annesine ulaşmıştı. Gördü, iyiydi... Rahatlamıştı... Aylardan aralıktı. Serindi onların oralar. Ev kalorifersiz, bütün odalar ısıtılamıyor. Akşam yattı. Annesi gece

gelmiş. “Üşüyüp üşümediğini?”, sonra da “Bir battaniye daha isteyip istemediğini?” sormuş. O da “Noch einmal,” demiş, “bir kez daha” ile “bir tane daha” arasında ayırım yapacak durumda değilmiş... Annesi de “noch einmal”ı “normal” anlayıp battaniye örtmemiş. Sabah kalkıp soba yanan odaya girdiğinde, “Gece çok üşüdüğünü,” söyleyince anlatmıştı annesi. Gülüşmüşlerdi sobanın başında ısınırken.

Yine karışıyordu işler. Rüyadaki o, gerçekte olduğu gerçeklikle karışmıştı. Yorgunluk nedeniyle denebilecekse de kısa süre kalmasına karşın demek ki içine yerleşmiş olan Almanya, en azından dilinin yerleştiği o, kendi gerçekliğini öncelemişti. O Almanya’daki mi, buradaki mi olacaktı?

Yani ona bakınca, bu olaylar da birikince, “Sen kimsin?” sorusunun yanıtını vermesi daha da zorlaşıyordu onun için.

Bu zorluk geleceğe yönelik kararlarda daha da sıkıntıya sokuyordu onu. Yani o gelecekte ne yaparsa mutlu olacaktı? Değil mi yani? İnsan bunu bilmek istemez miydi? Yaşamının anlamını nerede doğru bulacaktı? Kim olduğunu bilse, bu sorularla ilintili olarak daha kolay karar verebilecekti. Belli olacaktı yol haritası. O yolda yürüyünce akılsal ve duygusal tatminleri örtüşecek ve arkaya bakmadan yürümeyi sürdürecekti. Kolaylaşacaktı yaşamı.

Oysa şimdi kendini arkasında aramayı sürdürüyordu. “Arkada bıraktıklarımın hangisi ben olabilirim acaba?” diye bakıp bakıp soruyordu kendi kendine. İyi güzel de onlardan hiçbiri kendisi değilse, o zaman o kimdi?

Bunlar kafasında dolanıp dururken, yetmiş yaşına kadar gelmişti... Gelmişti de kendisiyle konuşmaları bugün de sürüyordu.

Aslına bakılırsa, bu yaşa kadar bu sorunun yanıtının verilmemiş olması, yaşamına başka bir devingenlik kazandırmıyor da değildi.

Aramak...

Bunun uzun bir yolculuk olduğunu bilerek aramak... Yolculuğun önemli bir bölümünü arkasında bırakmış olsa da ne kadar yol kaldığını bilmeden yürümeyi sürdürmek. Hep yeni yaşam deneyleri yaparak bu yolculuğun heyecanını sürmek. Kırılarak, üzülerek, gerilerek, gevşeyerek.

Artık bu yolculuğu, sürprizleri olan bir inişler çıkışlar bütünü olarak görüyordu. Kalbinin önüne düşüverecekmiş gibi attığı bir anda olmayacak bir şeyle karşılaşma olasılıklarıydı beklediği. Ama bu olasılıklar kentte önüne ayı çıkması gibi olmayacak şeyler değildi. Gerçi o da olabilirdi de. En hafifinden ayağının burkulması, dağın yamacından birilerinin kucağında inmek. Ya da kucaklarında olmasa da koltuğundan tutulmuş olarak. Sürpriz denilen şey neydi ki, hiç olmadık zamanda karşınıza çıkıveren bir durum. Gözleri fırlatan, boğazda düğümlenme yaratan, sesin çıkamadığı bir hayret ânı. Her zaman sevindirici, havaya zıplatici olmayan, bazen de donulup kalınan... Hani bir lunaparkta korku tüneline girdiyseniz, sürprizler çıkacağını bile bile, onların gerçek olmadığını bile bile korkarsınız ya. Bu sözü edilenler öyle değil. Bir şey olabileceğini düşünseniz de ne olacağını bilemediğimiz olaylar yaşanır yaşamda. Esas sürprizler. Yıllardır görmediğiniz bir arkadaşınızla dalgın dalgın yürürken karşılaşmak gibi. Ya da deniz kenarında yürürken, sinsi bir dalganın sizi ıslatması gibi.

Bu beklenmedik olaylar az mı insanların yaşamında?

Bu konuda onu eğiten en ilginç yaşam deneylerinden birini bir maratoncu dostuyla yaşamıştı. Koşacağı günden bir gün önce, heyecanlıydı. İyi hazırlanmıştı. Ertesi gün yarışa giderken uğurladı onu. “Finişte seni bekleyeceğim,” dedi. Ne kadar sürerdi bir maraton? Kırk iki kilometre yüz doksan beş metre ortalama bir koşucu için iki saat yirmi dakika sürüyordu. Oradaki atmosferi de yaşamak için yarım saat önce gitti finiş noktasına. Bayram yeri gibiydi. Arkadaşı normal sürede gelemedi. Olurdu böyle şeyler. Beş, on, on beş dakika... Gelmiyordu bir türlü. “Bıraktı herhalde yarışı,” diye düşündü. Bir saate yaklaşmıştı gecikmesi. Ama görünmüştü. Aksayarak, koşarak denilemeyecek bir tempoya geliyordu. Finişi geçti ve kendini çimenlerin üzerine bıraktı. Bedeninde terleyecek sıvı kalmamıştı. Toprağa bakıyordu ve nefesi daha koşunun uzantısı gibi sık aralıklıydı. “Ne oldu?” diye soracak ânı kolluyordu. Eliyle sırtını sıvazladı. Sırılsıklam atleti soğumuştur çoktan. Sonra koşucu onun yüzüne bakmadan anlattı. Belli ki koşu sıkıntılı ve acılı geçmişti. Üç kez kramp girmişti. Her kramp sonrasında koşmak istemişti, koşmuştu. Üzüntülüydü, ama mutsuz değildi. Hedefi göğüslemek istemişti, göğüslemişti. Biraz normalleşince, gözlerinin içine bakarak, “Önemli olan finiş çizgisini geçmekti,” dedi.

Önemli olan finiş çizgisini geçmekti.

Koşmanın ödülü buydu. Çoktan göğüslenmiş ve kopmuş olan ip çizgisinde, ipin halen orda gerili olduğunu düşünerek göğsünü uzatmak ve geçmek.

Yaşamın ödülleri bazen fark edemiyordu. Ödüllerin bazen fark edemeyeceği küçüklükte olması aslında onun hazzını küçültmüyordu. Önemli olan o duyguyu yaşamaktı. Önemli olanın kaçınıcı olduğun değil, o ipi kaçınıcı olarak göğüslediğin de değil, o finışı geçmek olduğu unutulduğunda, yapılan iş de gerçek anlamını yitiriyordu.

Belki onun da yaptıklarında gözünden kaçırdığı o ufacık hak edilmişlikler, gerçek olanı görmeyi perdeliyordu. Onları hissetmemek mi, ille başka anlamlar aramaya yöneltiyordu yoksa?

Acaba o hep önlerde göğüsleme baskısıyla yaşadığından mı göremiyordu kim olduğunu? Bir neden de bu olabilir miydi?

Az değil, yetmiş yıllık bir maratondur onun yaşamı da. Aralarda bedeninin ve duygularının değişik yerlerine sayısız kramp girmiş olsa da aslında baktığında bomboş bir geçmiş de yoktu. Bazen kendisine bu konuda haksızlık yaptığını göremezdi. Hırpalardı kendini. Ama bu kadar tırnaklanacak bir geçmişi yoktu onun.

Önemli olan, başlangıçtaki tabula rasa'ya bir şeyler çizmiş olmak değil miydi? Bazıları mutlulukla yazılan, bazıları korkuyla ya da ne bileyim başka başka duygularla çizilen çizgiler. Gerçekçi olmak gerekirse, tabular rasa, doğduğunda eline verildiği gibi boş değildi.

Bir keresinde bir buzulun üzerinde yürüyüşe çıkmışlardı. Dört saat süren bir yolculuktu. Rehberleri olsa da o rehber yürünecek yolu adım adım bilse de hepsi için bir bilinmezdi o yürüyüş. O, oldum olası soğuğu sevmezdi. Dayanaksız bir bedene sahip olduğunu düşünürdü. Bir keresinde Türkiye'ye gelen bir yabancıya şubat ayında Ankara Kalesi'ni gezdirme görevini vermişlerdi. Kalenin burcuna çıktıklarında fark etti. O sarılmış sarmalanmışken, yabancı konukları ceket-gömlek...

“Üşümüyor musun?” dedi.

“Hayır,” dedi.

“Paltonu alsaydın hiç olmazsa,” dedi.

“Benim paltom hiç olmadı,” diye yanıtladı.

Ve bütün abukluğuyla, “İç çamaşırında mı yok, yoksa?” diye sordu.

Öyle rahattı ki yabancı, “Evet, yok,” dedi.

Sürdürdü abukluğunu, “Bakabilir miyim?”

“Bak,” dedi o da, rahat.

Gömleğinin bir düğmesini açtı, baktı. Konuğun içinde iç çamaşırı yoktu. Sonra anlattı hikâyesini. İkinci Dünya Savaşı sırasında Naziler köylerini bastıklarında annesi onu yeni doğurmuşmuş. Samanlıkta günlerce saklanmak zorunda kalmışlar, üzerine örtecek bir şeyleri olmadan. Annesi hep kendi göğsüne bastırarak ısıtmış onu. “Öyle alışmış benim bedenim direnmeye,” diye doğal biçimde açıkladı. Bir özenmişti ki, bir kıskanmıştı ki öyle olamadığına.

Ama buzulun üzerine giderken giyinmişti. İnsan orada üşümüyordu. Ama korku gölgene dönüşüyordu. Buzulun jilet gibi bir zemini vardı. Düştüğünüz an sıyracak sizi, derinizi tutsak alacak. Yürüyüşçüler ayakkabılarının altına dişli metal tabanlıklar takmış olsalar da düşmek korkusu içinde duruyordu hep. Buzulun kalınlığı yüz elli metreydi. Yarıkları atlamak var ya... Rehber ekipteki herkesi birbirine bağlasa da her atlayanın kendisini yarığa düşmüş olarak düşündüğü gözlerine yansıyor. Yarıқта, hiçbir yere çarpmadan kayıp gitmek. Belki bir yere takılmak ve asılı kalmak. Kısa süre içinde donmak ve bozulmadan kalmak orda, yıllar sonra derin dondurucudan çıkmış gibi buzulun ağzından çıkmak. Onun da içi ürperiyor, daha yarığa düşmeden donuyor bedeni, düşünceleri. Mola verdiklerinde rehber düşme öyküleri anlatıyor. Düşüp de yıllar sonra hiç bozulmadan, çürümeden buzulun ağzından çıkanların öykülerini. Korkuları büyüyor. Bembeyaz, hiç bozulmamış kütlenin üzerinde daha bir kararıyor yürüyüşçüler. Birçoğu bunları baştan düşünmüş olsa da “Ben vazgeçtim,” demeden o korkuyu yaşamak istiyor. Dört saatin sonunda o korkuyla yüzleşmiş, terlemiş, terleri soğumuş olsa da haz duygusunun sıcaklığıyla iniyorlar buzulun üzerinden. Buzulun ağzından akan suyla yüzlerini yıkayıp kendilerine geliyorlar.

Diyeceksiniz ki “Ne alakası var şimdi bunun konumuzla?” Olmaz olur mu? O yolculuk onun kendisini aramalarının bir biçimiydi. İnsan kendisini hep gül bahçelerinde, çimenlerin üzerinde, Akdeniz kumsallarında aramıyor. Karadeniz’in dalgaları arasında denize girmek de o buzulun üzerindeki yolculuk da o arayışların bir parçası.

Hatta uykular, rüyalar... Bir gün bir rüya gördü. Evlerinin bahçesinde bir bostan kuyusu var. Bahçede gezinirken, kuyunun başına geliyor. Başını eğmiş bakarken kapkara boşluğundan irkiliyor. Annesine bildirmeden, kuyuyu doldurmaya karar veriyor. Çevrede bulduğu taşları atıyor kuyuya. Suya düştüklerinde çıkardıkları “Dılönk” sesi yankılanarak geliyor yukarıya. Deliler gibi taş topluyor ve atıyor. Öyle hızlı çalışıyor ki, artık ses ilk andakinden daha az geliyor. Yakın çevrede taşlar bitince, nehrin kenarına koşuyor. Kucak dolusu taşı eteğinden döküp, yeniden koşuyor toplamaya. Kan ter içinde. İçindeki korkuyu yenmenin yolu, kuyuyu doldurmak. Artık su sesi daha da azalmış. Bunun üzerine hızını artırıyor. Bir gören olmadan bu işi tamamlamak istiyor. Gözleri sürekli çevreyi kolaçan ediyor. Bir el arabası buluyor bahçede, onunla taşıyor taşları. Eve yakın yerdeki taşlar bitiyor. Her keresinde biraz daha uzaklaşarak taşımayı sürdürüyor. Tam taşların dolduğu yeri görür gibi oluyor. Hızlı nefes atışlarıyla, yüreği göğüs kafesini parçalayıp fırlayacakmış gibi uyanıyor.

Kalkıyor, su içiyor. Nefesini normalleştiriyor. Oturup biraz sokağı seyreliyor.

Yoksa onun yaşamı da içindeki boşluğu doldurma mücadelesi mi aslında? Dolmayan boşluk... Ama o daha taşların doldurarak geldiği yeri göremedim ki! Bu ne mene bir boşlukmuş böyle?

“Bu öyküyü niye yazdığını” düşünüyor, camdan dışarı bakarken.

“Yazmak da konuşmanın bir yolu, öyle görüyorum,” diyor kendi kendine.

Sonra Samuel Beckett’in bir sözü geliyor usuna: “*Yaşantımda hiçbir zaman bir yere varmak için yola çıkmayıp, yalnızca yolda olmama karşı.*”

Onun için mi söylemiş acaba?

Sonra bana kadar ulaşan şu mırıldanmaları duyuluyor:

“İçimi dökmek istedim. Bir arayış öyküsü olduğunu fark ettiğim yaşamımda arayışlarımın bitmemesi gerektiğini yazmak iyi geldi bana. Bir Anadolu türküsünde, ‘Mektup ile konuşalım biz,’ diye bir mısra vardır. Gerçi telefonun, hele hele cep telefonunun olmadığı zamanlar tek yolun mektupla konuşmak olması, içi yanmış âşğın haykırışı olabilir. Önemli olan konuşmayı sürdürmek olmalı. Konuşacak birisine bir yolla ulaşmak... Aşksa aşkı konuşmak, hüzünse hüznü, mutluluksa mutluluğu...

İnanmayacaksınız ama, eğer bu öyküyü, bir arama öyküsünü bu satırlara kadar okuduysanız, benim rahatladığımı da göreceksiniz.

“Arama öyküsü olur mu canım?” demeyin. Valla neden olmasın? O da benim anlatacağım bir şey olduktan sonra... Çünkü halen arıyorum...

Ama ben rahatladım. Siz fark etmediniz mi yoksa?

Kürt Ahmet, bugün de bazen aynaya bakıyor. Çocukluğunda kapkara olan bitişik kaşlarının yerinde seyrelmiş beyazlamış kaşları olsa da gözleri aynı ateşle yanıyor.

“Bugün neyi arıyorum?” diye soran bakışlar... Ya da “Dünkü arayışlarımın hangi noktasındayım?” diye soran duyular...

Buzulun üzerinde yürümeye de bir dağ yamacını tırmanmaya da bir ormanda pusulasız yol aramaya da kuyuyu doldurmaya da hazır bir arzu.

İçimde rahat durmayan, halen heyecanla çarpan bir yürek, kalp krizi korkusuyla atmayan.

O zaman diyorum ki kendi kendime, “Moralini bozma... Sen aramalarını sürdür... Belki de sen hiçbir özelliğinin ön plana çıkmadığı bir bütünsün... İçindeki boşluğu doldurmaya ara verme...”

Ne yapsa acaba? Böyle mi düşünse? Siz ne dersiniz? Onun içindeki kim, her kimse, kim olarak mı kalmalı? O, kim onu nasıl anlıyorsa öyle mi olmalı? İlle de bir kalıba sığdırmasa mı kendisini? Bir kalıba dökmese mi? Bir satırlık bir tanım aramasa mı kendisi için?

Böyle düşünmek bir teselli mi yoksa?

Diyelim ki teselli olsun canım...

Bitirme Tarihi: 11.04.2018

suskunluk

Gerektiğinde sıvışacak hiçbir aralık kalmamıştı. Artık burada, bu sınırlar arasında yaşamaya mahkûmdum. Mahkûmduk. Üç seçeneğim var mıydı? Sanki iki seçenek arasında yeğleme yapmak zorundaydım. Ya kabul edecektim, yani uzlaşacaktım ya da reddedecektim.

Neyi mi?

Hiç beklemediğim, beklemediğimiz, beklenmeyen anda karşımızda bulduğumuz bu duvarı.

Duvar dediğim, bana çizilen kısıtlamalardan söz ediyorum.

Bunu reddetmek mi?

Reddetmek, sınırlara, yani duvara isyan gibiydi. Duvar dediğin başta belirsizdi. Giderek kendini göstermeye başladı. Ama bir türlü bitmedi. Sürekli değişiyor. Yüksekliği de kalınlığı da.

Aslında ben düşünürken, o yükseliyordu. Her sabah kalktığımda boyun kaslarımı zorlayan bu duvara isyan etme gücüm var mıydı? Hiç denemediğimden, ölçmemiştim. Bedenime sormamıştım. Aklıma sormamıştım. Daha da önemlisi ruhuma sormamıştım. Reddetmenin sonuçlarına katlanmaları olanaklı mıydı?

Bu da bir sınırdı sanki.

Böyleyse yine karşıma çıkıyordu baş belası. Sınırları aşma konusu. Sınır dediğim, orda sürekli yükselen duvar. Oysa orayı kabullenince, hani duvar yükselmeden önceki durumdan söz ediyorum, o sınırlar içinde gidip gelmelere alışınca, sanki huzur gerçekleşiyordu. Bunu bozmayınca da bozmadığın sürece huzurlu yaşıyordun. Dıştan görünüşü bilemem,

ama iteki sanı böyleydi. En azından. Başkaları şunu sorgulayabilirdi, dışa kapanınca yaşanan şey huzur muydu? Ama zaten sınırların iini kabullenince bu sorgulamaların ona ulaşması olanaksızdı. rdğn sandığın duvarların geçirgenliği koruma kalkanlarını tehdit etse de huzur muydu yaşananlar? Çizdiğin sınırlar içinde birbirini yineleyen davranışların mıydı, huzurun kaynağı?

Ama deniz dalgalanmıyordu işte. Daha ne istenebilirdi ki? Dışarıda kuduran denizler, senin sınırında uysallaşıyordu. Ya da sen o kabarmaları duyumsamıyordun. Bazen sınırların dövülmesi de umurunda değildi.

İçerdekiler ne miydi?

Her gzlğe göre değişir kuşkusuz.

Birine göre, örneğin, alışkanlıkların yarattığı uyumlu yaşam aldatmacaları... Kendini kaptırdığın... Birini terk ettiğinde bozulduğunu gördüğün denge durumu... Bütün dengeleri bozmanın seni korkuttuğu boyutlar...

Sahi ne vardı ki sanki, böyle giderken, farkında olarak ya da olmayarak, sorunları halının altına iterek, her gün üzerlerinde tepinerek yaşayıp giderken, kendi zamanlarını tüketirken o sınırlara kafayı takacak!

şimdi... Bu zamanda... Hiç de hesaplamadığın bir anda...

Ben, yani bu öykünün ana karakteri, acayip düzenli olmasam da düzeni seven kişi... Hani her şeyin düzenli olmasını sevmesem de istediğim şeylerin düzeninin bozulmasına katlanamayan kişi... Yoksa bu dokundurmadığım şeyler kaamaklar mı? Bunu açıkçası bilmiyorum. Kendimi tanısam, bilirdim, kuşkusuz. Ama daha o kadar olgunlaşamadım. aba harcıyorum. Yaşamak oluşmak diyorlar ya, sanki o nitelemeyi seviyorum. Kim miyim? Tanıdığım kadarıyla, temkinliyim, ama abartıcı değilim. nemsiyorum, ama tabi olmak istemiyorum. Görüyorum, o nedenle vurdumduymaz değilim. Ama beni boğacak bu davar üzerinden yaratılan siste yolumu, hele hele kendimi yitirmek de istemiyorum.

şu çok net, herkes gibi ben de bu duruma hazırlıksız yakalandım.

Öykünün ikinci ana karakteri olamaz. Ben varken. Ama eş baş karakter diyeyim hadi. Onu azımsamamak için. Kalbini ve coşkusunu kırmamak

için. O da kendince acayip titiz. Ama kendince. İstiyor ki başta baş ana karakter, yani ben olmak üzere, herkes onun gibi düşünsün, onun algılarını ve çıkarsamalarını benimsesin. O sonuçlara uygun davranışlarını üzerine giydirisin. Aynılaştın onunla. O gibi yaşasın. Yaşayamasa bile yaşamaya özensin. Ama bunu bir türlü de beceremesin. O da eş baş karaktere homurdanma avantajı sağlasın. Arada bir kazanımları olsun kuşkusuz. Onların hazzı onun çoğaltma arzusunu kabartsa da çoğalmadaki hız şevkini kırsa da o ısrar etsin bu süreçte. Daha doğrusu kendisinde.

Öykü aslında burada küt diye bitiyor. Son. Finito. End.

Öykü bitiyor ama yaşam böyle hart diye bitmiyor ki, kalp krizi geçirmediğiniz sürece.

Bitmedi işte. Bu iki karakter de aynı kuyuya düşüverdi.

O zaman takılan maskeler ne olacak? Tükenen dezenfektanlar? Eskiyen kapı kolları? Alınan kolilerce sabunlar? Sipariş edilen kolonyalar.

Neyse tüketim fişlerinin öyküsünü yazacak değilim şimdi...

Ama öykü de bu.

Bütçe değişti. Daha doğrusu bütçenin ana kalemleri değişti.

Daha da kötüsü, aslında, yaşamın temel parametreleri değişti.

Değişti demek çok iddialı aslında. Yaşamın alışıldık parametreleri beklemeye alındı. Bekleme salonuna alındı. Çıkış kapısı kapanınca, onlar giriş kapısından çıkıp yine sokakları işgal edecekler. Öyle görünüyor. O salonda kalsa kalsa değişim denilen şey kalır. O yine çıkamaz dışarıya.

Fakat verili koşullarda, zaten daralmış olan alan daha da daraldı.

Maske yokken almakta zorlandığım nefesi maskeli nasıl alacaktım?

Valla ben zor almaya başladım. Bir de eş baş karakterin ana karakter olma çabaları.

Yani oyunu yazmayı da zorlaştırıyor bu.

Ama koşullar bunu dayattı şimdi. Denemeler yapıyoruz sahnelerimizde.

Aslına bakılırsa bu maske var ya bu maske, ana karakteri, yani beni daha da bozdu.

Neden mi?

Hiç ummadığım bir anda karşıma çıkıveren bu zorunluluk, sınırlarıma dayanmıştı. Düzenimi zorluyordu.

Eş baş karakteri ise bozmadı. Onun düzenini daha da pekiştirdi. Ona iyi geldi sanki. Çünkü onu haklı göstermeye uygun gelişmeler başladı. Sanki istediği fırsat eline geçiverdi. O şimdi kendini dilediği gibi çoğaltmaya çalışırken, karşı çıkılması zor bir avantaj yakaladı.

İki karakter, çatışmadan paylaştıklarını düşündükleri eş baş karakterlik konusunda temkinli bir suskunluğa girmişlerdi.

O suskunluk var ya ilaç gibi bir denge kuruyordu.

Durumu nasıl ilerleteceklerini bilemediklerinden, bu suskunluk da sürüyordu.

Bunca açıklamadan sonra şimdi öyküme başlayabilirim artık...

Bu suskunluk bugün de sürüyor... Bu suskunluk sürüyor bugün de. Bugün de sürüyor bu suskunluk. Suskun bu ya, bugün de sürüyor. Suskunluk. Bugün. Sürüyor. De. Bu.

Yazmaya Başlama Tarihi: 23.07.2020

Bitirme Tarihi: 19.11.2021

veda buluşmaları güncesi

1

Seksen yedinci yaşında tablo değişmiş, sorunlar ağırlaşmaya başlamıştı. Sorunlar derken, davranışlarında, ifadelerinde, anlatımlarında alışık olmadığımız bozulmalar... Bugünün ve geleceğin yok olması... Geçmişin, bugün gibi yeniden yaşanması... Artık doktora kolay götürülemez durumdaydı; çünkü omurgası bedenini taşıyamıyordu. Üç çocuğu, bir nöroloji uzmanına gittik. Son üç yıldır yanında kaldığı ablamız, altı aydır yaşananları ayrıntılı olarak anlatmaya başladı. Kaptırmış gidiyordu. Altmışının üzerinde olduğu anlaşılan, uzun saçlarını arkadan bağlamış olan doktor, ablamın sözünü kesti. “Anlaşıldı,” dedi, “Yaşlanmaya bağlı demans durumu...” Birbirimize baktık. Sonra doktora dönüp, “Yani?” dedik. Soru değil de sorular gibi... “Bu gayet doğal. Yaşlılığa bağlı sorunlar.” dedi ve sürdürdü, “Parasını koyduğu yeri unuttur, ‘çaldınız,’ der” dedi... “İsimleri unuttur,” dedi... “Olayları karıştırır,” dedi... “Hep geçmişini anlatır,” dedi...” Susmuştuk. Ablam doktorun dediklerini doğrularcasına başını aşağı yukarı sallıyordu.

Tanı konulmuştu.

Sürdürdü doktor.

“Daha kötüye gidecek. Hazırlıklı olun!”

O kadar doğal söylüyordu ki! Bunu, mesleğine ilk atıldığında bu kadar doğal söyleyebildiğini hiç sanmıyorum. Biraz zorlanmıştı mutlaka. Ama yüzlerce açıklamadan sonra, aynı zorlanmayı taşımak olanaklı da değil,

doğru da olmamalı... O nedenle doğal olarak ve dolandırmadan söyleyiverdi söyleyeceklerini.

2

Üçümüz de biraz dağılmış olarak çıktık, doktorun yanından. Annemize giydirememiştik. O kadına... Bizi doğurduktan sonraki bölümlerini yaşadığımız, öncesini kendisinden dinlediğimiz annemize... Başkasının gerçekliğine inanmayacağı bir yaşamın sahibi, efsanemize... Yaşamının inanılması zor bazı olaylarını gerçeküstü sandığımız, o Anadolu gelinine... O zekâ küpü kadına... Hiç okula gitmemiş olmasına karşın, bize okumayı yazmayı öğreten öğretmenimize... Sonrasında mı? Yaşam öğretmenimize... Daha sonrasında mı? Yaşam koçumuza... Sebze pazarında kendi satışlarının yanı sıra bütün komşularının hesaplarını da kafadan yapıveren o zekâ küpüne... Eve, bahçeye, ahıra her şeye zaman bulabilmiş bu yaşam emekçisine... Bir güne onca işi nasıl sığdırabildiğini şaşarak dinlediğimiz bu sıra dışı insana... Yine de bizi asla ihmal etmemiş olan bir anneye... Sevgisiyle yüreklerimizi doldurmuş, ısıtmış, sıcak kalmalarını sağlamış, bizi hep bir arada tutmuş çimentomuza...

Yakıştıramamıştık.

Ayaklarımız birbirine dolanarak odadan çıkıp merdivenleri korkuluklara tutunarak indik.

Hastaneden çıktığımızda bizi bekleme de taze hava iyi gelmişti bize.

3

Ama yaşananları tıp bilimi tanımlıyor ve tanılıyordu. Yapacak bir şey yoktu. Bilime inanan insanlar olarak, hekimin söylediklerine inanmak, güvenmek ve ciddiye almak zorundaydık. Durumu bu noktada tutmak bile önemliydi. Ama tablonun giderek kötüleşecek olmasına da hazırlıklı olmak gerekiyordu. Hekimin yazdığı birkaç ilacı en yakındaki eczaneden alıp eve döndük.

4

Önce üzülererek baktık annemizin yüzüne. Asla acıyarak değil. Üzülererek. O, yaşamı boyunca hiçbir zaman acınacak durumlara düşmemişti. Ama yaşadığı olayların büyük bölümü ona acı vermişti. Üzüldü. Şimdiki tablo da bizi üzdü. Hem de çok. O nedenle ona, ağlamak üzere olan gözlerle baktık. Göz pınarlarımıza dolan yaşları göz kapaklarımızın içinde tutmaya çalışarak. O, bunun farkında olmadı. Olsaydı, var ya, bizden önce salardı göz yaşlarını... Doktora gittiğimizi bilmiyordu ki! Gittiğimizi bilse, ne dediğini sormayacaktı. Diyelim ki sordu. Doktorun dediklerini anlamayacaktı. O nedenle son zamanlardaki sessizliğiyle baktı bizlere... Üçümüzün neden ortadan kaybolup, neden birlikte odaya girdiğimizi de sorgulamadı. Yan odadan içeri girmişiz, bahçeden odaya gelmişiz gibi çevirdi başını. Artık daha az konuşan bakışlarıyla karşıladı bizi. Baktı yalnızca. Azıcık tebessüm etti. O da yetiyordu ya bize. Sonra biz gelmeden önce baktığı tarafa, camdan yana çevirdi başını. Kendi dünyasına daldı. Bizim arada bir girmeyi becerdiğimiz dünyasına... Belki de oradan gelecek birini bekleyişine geri döndü.

5

Biz yine de doktorun verdiği, yanımızda getirdiğimiz ilaçlardan umutlanmak istedik. Neden olmasındı? Belki! Tıp ilerlemişti ne de olsa. Hiçbirimiz bu ilaçları daha önce kullanacak durumlarla karşılaşmamıştık. Adlarını bildiğimiz ilaçlar değildi. Şimdi masanın üzerinde duruyorlardı. Onlara bakıyor ve içlerinde bir mucize barındırabileceklerine inanmak istiyorduk. O nedenle hemen olmasa da bir süre sonra tablo iyileşebilirdi de. Belki eski günlerine... Tamamen olmasa da... O cıvıl cıvıl olduğu anlara... Başını ensesine yaslayıp kahkaha attığı zamanlarına... Son aylarda sanki gittiği uzak bir ülkeden valizi bile olmadan geri dönen mutluluğunu kalıcı kılmalarına... Yine...

6

Onu tanıdığım kadarıyla, bir seçme hakkı olsaydı eğer, bir tek ilaç isterdi. Aslında anlıyorduk bunu. Günün on sekiz saatinde yine istediği gibi dolanabilmeyi... Bahçesini kerelerce adımlamayış. Eğilebilmeyi... Uzanabilmeyi... Sırtına çuval alabilmeyi... Dolu küfeleri kaldırabilmeyi... Yürüye bilmeyi... Toprağı belleye bilmeyi... O ilk bellenen toprağın kokusuyla ciğerlerini uyandırabilmeyi... Tüm bunları

istediği zaman ve istediği biçimde yapabilmeyi... Tek başına yapabilmeyi... Kimseye bağımlı olmadan... Kimseden yardım istemeden... Ama tüm bunları yapabilmesi için yürüyebilmesi gerekiyordu. O “yürümek” özlemi var ya... O, boşuna bir özlem değildi. Hani sorsam şimdi kendisine, “Ben yürürken ölmek isterim,” diyeceğinden o kadar eminim ki...

O nedenle, yalnızca onu yeniden yürütecek ilacı isterdi...

Ben kendi ağzından “özgürlük” sözcüğünün çıktığını duymadım. Televizyonlarda, sohbetlerde mutlaka duymuştur. Ama onun kendisi açısından anlamını ne düşünmüştür ne de kavramıştır. Böyle olsa da yürümek özleminin onun için aslında bir özgürlük özlemi olduğu o kadar açıktı ki... Kanımca artık röntgenlerde bile çıkmayan kemiklerinin olanaklı kılmadığı o yürümek hayali, onun biricik iç talebiydi... Bundan adım gibi emindim...

Onun isteyeceği en öncelikli şey, masanın üstündeki ilaçlar değil, o ilaç olurdu... Röntgen filmlerinde bütün kemikleri cam gibi değil, bembeyaz çıkacak kadar etkili olacak bir ilaç... Bütün eski kırıkları onararak, kaynak yapan, görüntüde bile yok eden bir ilaç... Ve kendisi için yapılan o asansöre gerek duymadan merdivenleri bir solukta inip çıkmasını sağlayacak ilaç... Asansör yapılıncaya kadar inmesi çıkması en karanlık işkencelerden daha ağır olan o merdivenleri düzleştiriverecek olan o ilaç...

Yüzde yüz eminim... Sorsaydı birisi, bir tek bunu isterdi.

O akli var ya o akli... Burada da görmesini sağlıyordu.

Ve bunun artık olanaklı olmadığını bildiğinden, küsmüştü yaşama...

Çünkü bunu kabullenmek istemiyordu. “Ben neden böyle oldum?” serzeniş, kabullenmediğini gösteriyordu. Biz bazen, bunu kabullense, daha mutlu olacağını düşünüyorduk. Kendi aramızda konuşuyorduk. Ama o bizim gibi düşünmüyordu. Aslında kabullenmemek onun yaşadıklarına karşı direnciydi.

7

Birkaç yıllık bir kopuştan sonra yazın ablamın evinden kendi evine dönmüştü. Onun için kendi evi önemliydi. Ama bahçesi de önemliydi. Eviyle nasıl mutluysa, bahçesiyle de bir o kadar mutluydu. Ama o merdivenler var ya, o merdivenler! Onun için Everest’e tırmanıp inmek gibi bir şeydi. Fakat biz kararımızı vermiş ve organizasyonumuzu yapmıştık. Dışarıdan bir asansör kurulacaktı. Merdiven kâbusu kalkacaktı ortadan. Çok sevdiğimiz bir dostumuzun oğlu bu işleri yapıyordu. Yerinde inceleme yaptı. Modeli önerdi. Onayladık. Siparişi verdi. Asansör iki kızının yanında olduğu bir zaman getirilmişti. Montaj gün boyu sürmüştü. Biz özellikle tembihledik. “Annemizin asansöre ilk binışı videoya alınsın ve bizlerle paylaşılsın,” istedik. Öğleden sonra ilk binış videosu bize ulaştı.

Çocuklar gibi şendi. Yüzü gülüyordu. Mutluydu.

Lanet olası merdivenler küskün biçimde orada duruyorlardı. Artık işkenceci rollerini oynayamayacaklardı.

Bir eliyle asansördeki walker’ına tutunmuş, öbür elini sallıyor ve “Heeyyy, Gidiyoz biz! Bay baaayy! Gidiyoz...” diyordu gülen yüzüyle.

Mutluluk bu olsa gerekti. Mutluluğun resmi de...

Bu bir gelenek oldu.

Ondan sonra asansöre binen herkes, o yaz “Heey!” çekti.

Artık istediği zaman bahçesine iniyordu. Walker’ıyla dolanıyordu. Yorulunca oturuyordu.

İstediği zaman, özellikle de uykusu gelince çıkıyordu yukarıya.

Onun için merdivenlerin varlığı sona ermişti.

Lanet merdivenlerin...

8

Yaşamda yalnızca kendi yüklerini taşımamıştı. Bizlerinkiler de içinde olmak üzere o kadar çok yükü taşımıştı ki! Hiç yakınmadan. Şikâyet etmeden. Bunun sonsuza dek gideceğine inanıyordu. Bazı yükleri artık taşıyamayacağı ortaya çıkınca, evinden ayrılmak zorunda kaldı. O zamanlar yanında bir bakıcının ona bakmasını istemiyordu. Bu nedenle

ablamız kendi evinde bakmaya başladı ona. Kızı, en büyük çocuğu. Nemelazım gül gibi bakıyordu annesine. Ama o “İlle de evim” diyordu. “Birimiz gitsek de evine gelse” diye yolumuzu gözlüyordu. Kendini, evinde mutlu hissediyordu. Onun dışında yanına gittiği kim olursa olsun, yük olduğunu düşünürdü. Oysa kendi yaşadıklarından sonra hiçbir çocuğuna yük olmamak, onun verdiği yaşamsal kararlardan biriydi. O nedenle yılda bir kez olsun yanımıza geldiğinin birinci günü, dönüş biletini aldırırdı bize. Tarihi belirleme hakkını bize vermeden...

Yıllar yılları kovalarken, ablamız da yorulmaya başlamıştı. O dönemlerde kerelerce yapmış olduğumuz öneriyi, kendisine evinde bir kadının yardımcı olması önerisini, her keresinde reddetmişti. Kendi gereksinmelerinin başkası tarafından karşılanmasını asla kabullenmiyordu. Durum öyle bir noktaya geldi ki, o noktada bu öneriyi bir kez daha yaptığımızda, sessiz kaldı. Bu, bir denemeye izin vermektir. Belki de bizi bugünlere getiren yeni bir sürecin habercisi...

Nasıl meraklıydık, kadın geldiğinde. Onun tatlı dili ve insancıl davranışları annemizin çok hoşuna gitti. Yardımcısını sevdi.

Hepimiz rahatlamıştık.

Artık haftanın beş günü yardımcısıyla birlikte yaşayacaktı. Cumartesi pazar günleri, çocukları olarak bizler yanında olacaktık. Aramızda bir rotasyon planı yaptık. İşletebildiğimiz kadar bu planı uygulayacaktık.

Yeni dönem başlamıştı.

9

Kardeşimle ilk nöbetimiz için ona gittik. Yanına, dizinin dibine. İki günümüzü onunla birlikte geçirecektik. İki tam günü. Kırk sekiz saat. Bir iç burukluğu yaşamıyor değildik.

Çünkü çok önceki buluşmalarımız coşkulu sohbetlerle geçerdi. Gülerdik bol bol. Geçmişe dönerdik. Belleği çok güçlü olduğundan, her şeyi anlattırırız ona. Bütün ayrıntılarına kadar. Her sorumuz bir ayrıntıyı daha gün yüzüne çıkarırdı. Sohbetler günlerimize sığamaz, gözümüz arkada, yaşadığımız kentlere geri dönerdik.

Ama şimdi?

O sohbetler yoktu.

O yıllarda hem iş yapıp hem sohbet ederdik. Her mevsimin kendine göre işleri olurdu. En işsiz dönem kış aylarıydı. Hayvanlarınız yoksa, rençberlik sezonu şubatla başlar ekimin sonunda biterdi. Ne zaman gitsek o ay yapılan işin ucundan tutardık. Boş zaman sohbetleri genellikle olmazdı. Ama ne sohbetler...

Fakat şimdi?

Kesintili konuşmalar... Araya giren içe dönmeleri... Suskunluk... Dalgınlık...

Sonra birdenbire o güne kadar hiç anlatmadığı bir anısını anlatmaya başlamalar.

Yaşadıkları sanki belleğine bir toplu iğneyle çizilmemiş, bir çiviyle kazınmıştı. Belleğinin o güne kadar karanlık kalmış odalarının ampulleri bir bir yanmaya başlamıştı bu yeni dönemde. Kim yakıyordu ampulleri, belli değildi. Kendileri mi yanıyordu, o mu dokunuyordu düğmeye? O gün hangi oda aydınlanmışsa orada gezdiriyordu bizi.

Şimdi de ellerimizden tuttu, daha önce hiç görmediğimiz bir odaya soktu bizi.

“Deli Şaziye... Bak şimdi aklıma geldi. Anam ölmüş. Anam benim. Herkes gibi ben de ağlıyorum.”

O günkü gibi ağlamaya başladı. Yanlış oldu. O günkü gibi ağlayamıyor artık. Kuru akan gözyaşlarını siliyor yine de.

Zar zor, “Ben annemi özlüyorum,” dedi, “Yüzü nur gibiydi, anacığımın.”

Kâğıt mendille burnunu sildi.

“Anam ölmüş, deli bana, neden ağladığımı soruyor... Neden ağlıyorsun gıız? diyor... İnsan anasının ölümüne ağlamazsa neye ağlar? Kaldı ki benim anam...”

O açıklamayı yapamadı... Yine boğazı düğümlendi. Yine göz pınarları dayanamadı bu özleme. Sıkıldılar kendini. Çıkan birkaç yarım damlacık süzülüyordu yanağına.

Uzatamadı sohbeti... İçine döndü. Anacığına dalıp gitti. Oradan çıkarmaya gerek var mıydı ki? Susup, o iç gezintisinden yüzüne yansıyan ip uçlarını bulmaya koyuldum. İzliyordum. Dikkatlice. Zayıf belleğime uyanık olması için komut vermişim. İç konuşmalarını duyabilseydim şu an... O sohbetinin ortağı olabilseydim. O kadar az ip ucu veriyordu ki dışarıya. Yapabileceğim bir şey yoktu, izlemekten başka. Umutla...

10

Sonraki buluşmalarımızda karşılaşmamızın ilk anlarındaki mutlulukları uzatmaya çalışsak da bir süre sonra o küskünlük giriveriyordu aramıza. O yaşama küskünlük, annemizi tutsak alıp bizden koparıyordu. Genellikle ayda bir kere, iki üç gün süren buluşmalarımızın büyük bölümü bu küskünlüğü kovalamakla geçiyordu.

Üzülüyorduk.

Ama yaşadığımız şey, çaresizlikti. Gerçeğin çaresizliği.

Tıbben başvurabileceğimiz bir yol yoktu. Hani derler ya, çare Çin’de olsa, annemizi götürecekler. Omuriliklerine kalsiyum mu enjekte edeceklerdi, yeni bir iskelet mi yerleştireceklerdi, yeni kemikler mi ekeceklerdi...

Ama çaresizdik. Bunu yaşıyorduk. Çaresizliği... Elden bir şey gelmeyişi... O, nasıl durumunu kabullenmiyorsa, biz de bu çaresizliği kabullenmekte epey zorluk çekmiştik. Bu kabullenme bize acı verse de daha kötü olmaması için yapabileceklerimize bakıyorduk. Bunun ilacı da galiba paylaşmaktı... Bu acı gerçekliği paylaşmak... Yalnızca paylaşmak... Ne yaşıyorsa, nasıl yaşıyorsa paylaşmak...

Galiba bunu, yani asıl olanın paylaşmak olduğunu yeni yeni anlıyorduk.

Yaşamımız birlikte deneyimlemelerle geçmişti. Nasıl paylaşılacağını da yaşayarak deneyimleyecektik.

11

Bir yıl içinde iki bayram ve bir geleneksel buluşmamız vardı, hepimizin buluşmayı hedeflediği. Hepimiz dediğim, çoluk çocuk, torun torba, ne varsa... Geleneksel buluşmamız, ağustos ayının ilk yarısında

gerçekleşen Fındık Toplama Buluşması'ydı. Bunlardan birinde, bütün çocukları yine dizinin dibinde buluşmuştuk.

Bize dönmesini sağlamaya çalışıyorduk. Dönünce de bizde tutmak için yaratıcılıklarımızı zorluyorduk.

Oysa o yine kendisine çekti bizi, “Babanız geldi geçen akşam,” diyerek.

“Tıp” oyunu başladı.

Hepimizin gözleri üzerinde.

“Beni çağırdı,” dedi, “Gadiryeye diye seslendi.”

Hepimiz birden, “Açsaydın kapıyı” dedik.

“Ben açmaya gidinceye kadar gitmişti galiba. Ben ağır yürüyebildiğim için, epey zaman geçti, kapıya varıncaya kadar. Kapıyı açtığımda yoktu...”

“Geliyorum, diye seslenseydin ya!”

“Yine gelsin,” dedi, “Ben buradayım nasıl olsa. Bir yere gidecek halim mi var benim!?”

“Ama biz öğrendik. Sen kapıyı açmayınca, Kavaklık’a içmeye gitmiş Kör Nihat’la, Cozura’yla... Geç gelmiş. Yine seslenmiş. Sen yine açmamışsın. O da bodrumda yatmış. Yatmış da donmuş...”

Gülmeye başladı. Yaşamın gerçekliğine dönünce, olduğuna inandığının olmamışlığını fark edip tebessüm etti.

Elini salladı, “Amaan” dercesine.

Çıkıverdi bu döngüden. Kendi döngüsüne giriverdi.

12

Bu hafta sonu nöbetlerinin dördüncüsünden döndükten sonra, evde oturmuş düşünürken, başka bir şey fark ettim. İlk üç nöbet, nöbet havasındaydı. Ama dördüncüsündeki duygularım farklıydı. Ben orada bir nöbetçi değildim. Annemizle buluşmaya, buluşmanın her anını içime çekmeye, sevgiye dönüştürmeye, eksik kalmış sevgi hücrelerimi doldurmaya gitmiş bir çocuğuydum. Evet, bu dördüncüsünde artık

“nöbetlerimiz” diye bir kavram yoktu. Benim için “buluşmalar”, daha ötesi “veda buluşmaları” dönemi başlamıştı. Gerek bu yeni tanının ilerleyişi gerekse annemizin hareketsizliği, bizim bu süreci tersine çevirecek tıbbi çözümsüzlükler konusundaki kabullerimiz, kalan buluşmalarımızı saymaya başlamamız gerektiğini düşündürdü bana. Bu süreci durduramayacağımıza, belki belki yavaşlatabileceğimize göre, aslında her buluşmayı, buluşabilmiş olmanın mutluluğuna teslim etmek gerekiyordu. Yani her buluşmayı nöbet havasından çıkarıp, ne kadar oluyorsa o kadar paylaşmaya dönüştürmek, keyfe dönüştürmek daha doğru olmalıydı. Bu sürecin sonu bizi o kaçınılmaz sona götürecekti. Ne kadar daha buluşabilirdik? Bu belli olmasa da her buluşmamız bu sayıyı küçültüyordu.

Bu nedenlerle geçmişin özlem mektupları gibi, şimdi o kaçınılmaz son öncesi vedalaşmaları güncelerime kaydetmeye karar vermiştim.

Daha dikkatli paylaşacaktım böylece. Hiçbir şeyi kaçırmamaya çalışacaktım. Daha sonraki yaşamımda onu gözümün önünde hep canlı tutacak anılar biriktirecektim.

Ayan beyan olmazdı da gizlice notlar alacaktım. Bunu kimseye söylemeden yapacaktım. Her “veda buluşması” kendi doğallığında yaşanacaktı böylece.

Şimdi en büyük dileğim, bu buluşmaların sayısının artmasıydı. Sayıları ne kadar artarsa o kadar mutlu olacağım buluşmalara dönüşmesiydi.

Bu kararımın üzerimdeki psikolojik gerginlik de yumuşadı birazcık. Bu kararımdan sonra veda buluşmalarının tadını çıkarmaya başlamıştım. Ne kadar süreceği belli olmayan buluşmalara koşarak gidiyordum. Üzülerek gitmiyordum yanına. Yüzüne üzülerek bakmıyordum. Tıbben yapacak bir şey olmadığına göre, olan durumunu kabullenmekten başka seçeneğimiz yoktu. Kötüleşse de daha kötü durumunu kabul edecektik. Böyle yaşanacaktı bu süreç. Her gittiğimizde bakışlarındaki perde kalınlaşsa da hiç önemli değildi.

Bakıyordu ya... Bizi tanıyordu da... Tanımayacağı günlerin olma olasılığını düşündükçe, bizi adımızla çağırmasının değeri o kadar büyüyordu ki. Bir fırsatını yaratıp adımızı söylemesini sağlamaya çalışıyordum.

Benim için kalıcı olacak şey kokusuydu. Alabiliyordum kokusunu. Annemizin kokusunu.

Ve nefes alıyordu ya... Halen “Yavrum” diyordu ya...

13

Genellikle cumartesi sabah erkenden çıkıp öğle saatlerinde varıyorduk yanına. Eskiden geleceğimizi söylediğimizde, biz İstanbul’dan çıktığımızda pencerenin önünde beklemeye başlamış. Şimdi söylemiyorlar artık geleceğimizi. Bu kez vardığımızda, ablam merdiven başındaydı. Kucaklaştık. “Seni bekliyor” dedi, küçük kardeşime. Beni de bekliyormuş da. Onu özel bekliyor. Bir özel talebi olacak belli ki... Odaya girdik. Yüzü güldü. Her zaman olduğu gibi. Önce bizi ısıtan bakışlarıyla karşıladı bizi. Sonra bizi sarmalayışın sesiyle; “Hoş geldiniz Yavrum!” Yüreği yerinden fırlayacakmış gibi çıkardı bu ses. Kucaklaştık. Yanaklarından öptük. Artık yaşamın bütün gerginliklerini atmış olan derisi pamuk gibiydi. Yanağımız değdiğinde o yumuşaklıkla ısıttı yanaklarımızı.

Oturduk karşısına.

Seyrettik birbirimizi...

Birkaç küçük laf attık birbirimize...

Bazıları karşılıksız...

Sonra ablamız “Bekliyordun. Geldiler işte. Ne isteyecektin ondan?” dedi. Bahçedeki serçe sesleri dışında bir ses yok duyduğumuz. Aslan bacaklı koltukta oturuyor. Önünde o koltukların takımı, ceviz ağacından yapılmış altmış yıllık bir yuvarlak sehpa... Belki otuz yıldır cilalanmamış... Üzerinde yarı dolu bir bardak. Birkaç kâğıt mendil.

Merakla beklemeye başladık. Ohooo, keyfi gelecekti de anlatacaktı da... Bekliyorduk. Yüzyıl sürdü. Göz kapaklarını kaldırdı yukarı. Sonunda dillendi. “Beni sırtına alacaksın,” dedi küçük kardeşime bakarak. Anlaşıldı... Güç isteyen bir istem bu... Güç isteyen şeyleri asla başkasından istemez. Onları Erdal karşılayabilir... Doğrudan kardeşimin gözlerinin taa içine bakıyor. “Köprüye götüreceksin...” Merak odayı doldurdu. Sessizlik içine çekti üçümüzü de. Demek köprüyü, ırmağı

özlemişti. Gidememek, yalnızca uzaktan görmek yetmemişti demek ki. Yakınına gitmek, sesini duymak, akıntısına kapılmak istiyordu. Öğrenecektik. “Su akan yerine kadar götüreceksin...” Bunu bir buyruk olarak söylüyordu. On Buyruk’un on birincisi ağırlığında bir buyruk. Yerine getirmeme seçeneği olmayan bir görev. “Orada hiç beklemeden, korkulukların üzerinden beni ırmağa atacaksın!” Şaşırdık. Şimşek benim beynimde çaktı. Ben yedi aylık gibi, acele edip “Neden?” deme gafletinde bulundum. “Yeter artık!” dedi, “Bitsin bu hayat!..” Ve kafasını bahçeye çevirdi.

Biz durur muyuz?

Şimdi su soğuktur... Baharı beklemekte yarar var... Hem uşağına yazık... Köprüye kadar tekerlekli sandalyeyle götürmek daha iyi... Hem tekerlekli sandalyeyle suya atmak da iyi olabilir... Belki gideceği yerlerde tekerlekli sandalyeyi kullanması gerekebilir...

Sarıyoruz durmadan...

Anlıyor...

Çıkıyor küskünlük döngüsünden...

Yaptığımız gırgırı anlıyor... Kahkaha atmıyor... Tebessüm ediyor... Talebinde ısrar etmiyor...

Yine suskunluk...

Ama bu kez bizim üzerimize hüznün çöküyor.

Kalın bir halatla bağlı olduğu yaşama giderek pamuk ipliğiyle bağlandığını görmeye katlanamıyoruz.

14

Uzun sürdü suskunluk. Onu suskunluğuyla baş başa bırakıp, demlenen çayla doldurduğumuz bardaklarımızı alıp merdiven başına çıktık. Ablam yaşananlardan örnekler vermeye başladı.

Neredeyse tümü geçmişiyile ilgiliydi.

Bugünle ve gelecekle ilgili hiçbir şey yok. Yaşamı geçmişte sürdürüyor.

Gelecek, yalnızca bir konuda önemliydi. Artık onun için gelecek, neden geciktiğine sinir olduğu “ölüm”dü.

O, geleceğini “mezarlık”ta sürdürmek istiyordu.

Mezara girerse, çoktandır özlemini çektiği büyük buluşma gerçekleşecekti.

Her şeyden önce annesiyle buluşacaktı.

Son zamanlarda öncelikleri değişmişti sanki.

Önce annesini ziyaret etmek istiyordu. Çok özlemişti onu.

“Evime gitmek istiyorum,” dedi bir keresinde. Aniden. Sonra durdu. Kafasını toplamaya çalıştı sanki. “Ama o öldü” dedi.

“Burası senin evin,” dedik.

“Yok! Burası değil, orası benim evim,” dedi.

“Tek başıma beni evde hiç bırakmazdı. Başıma bir şey gelmesinden çok korkardı.”

Ağlamaya başladı...

“O, beni yanından ayrılınca kadar hep korudu.”

Arttı ağlaması...

“Anaydı O!”

Çok sevgi dolu bir vurguydu. Neredeyse doksan yıldır eksilmemiş bir sevgi...

Sustu...

“Orası benim evim! Ama anam yok artık...”

Başka bir bağı vardı anasına. O nedenle gider gitmez hemen onunla buluşup, doyusıya özlem giderecekti.

Annesine doyduktan sonra, kendisi kırk altı yaşında ayrıldığı Kela’yla buluşacaktı. Erken terk etmesinden dolayı hep sitem etmiş olsa da, “Canı kötündeymiş” diye kızsı da, onu da özlemişti. Yanında taze kahve götürmeyi düşünüyordu. Severdi ona pişirdiği kahveyi. Orta içtiğini bilirdi.

Özlemi buydu.

Neden gelmiyordu ki ölüm? Neden gecikiyordu?

Bak, mahallede herkes ölüyordu... Kendinden küçüklerin hepsi ölüp gitmişti. Ne mutluydu onlara. Zamanları gelmişti ve gitmişlerdi. Onun zamanı neden gelmiyordu ki? Onun kapısını neden çalmıyordu ki ölüm?

Oysa artık kapısını bile kilitlemiyordu ölüme...

15

Ablam yanındayken bir pazar günü gözlerini açmış. Daha günaydın demeden, “Kilimler ne oldu?” demiş.

“Ne kilimleri?” demiş ablam da.

“Ben caminin oraya serilen kilimleri toplamayı unuttum.”

Her birimiz kendi deneyimlerimize göre yaşıyorduk ilişkimizi... Artık yeni bir dil ve yeni bir ilişki kurulmuştu. Ona karşı çıkmamanın, düzeltmeye çalışmanın, hele hele bunda ısrar etmenin hiçbir anlamı yoktu.

O nedenle, “Ben topladım onları anne” demiş ablam.

Sonra eklemiş, “İmam kızdı sana. Bana haber vermeden caminin duvarına asmasınlar böyle şeyleri,” dedi.

“Kızdı mı?” demiş, utanarak.

Bize göre caminin orada yaşanan yıllar altmış yıl geride kaldı...

Oysa onun içinde şimdi de yaşıyor o meydan... Mahallenin başları tülbentli, tülbentsiz genç kızları dibek taşının başına dizilmişler. Sokuları sırtlarına degecek kadar arkalarına götürüp, omuz üzerlerinden bütün güçleriyle vuruyorlar dibek taşının içindeki buğday tanelerine... Hiçbir soku diğerine değmeden... Doğuştan bir yetenekmişçesine doğal ve hoş bir ritimde inip kalkıyor sokular... Söyledikleri türküler, aralarda maniler eşlik ediyor onlara. Bütün mahalleliye ait, bilmeyenin yüz yıllık çınar ağacı sanacağı dut ağacının dallarında sığırcıklar ötüyor... Çocukların bazıları dallara oturmuş meydana seyreliyor. Bir kısmı da bilye oynuyor... Bazı bahçelerde çalışan kadınlar da eşlik ediyorlar meydanın coşkusuna... O da bu coşkunun bir parçası olarak kilimleri

yıkıyor yalakta. İşi bittiğinde onları asıp, kızlardan birinin elinden sokuyu alıyor ve katılıyor ritme... Biraz sonra yenecek karpuzu hak etmesi gerekiyor.

Sonra bir telaşla eve koşuyor, unuttuğu bir işi tamamlamak üzere. Hava kararıyor. Akşam yemeği yeniyor. Yatılıyor.

Altmış yıl sonra sabah kalktığında, serdiği kilimleri toplamayı unuttuğunu fark ediyor...

Ne mutlu ona ki en büyük çocuğu gibi bir kızı var. O, meydandan gelirken toplamış kilimleri...

Şimdi, altmış yıl sonra yatağından gönül huzuru içinde kalkabilir ve kahvaltıya oturabilir.

Huzur içinde başlıyor kahvaltısına...

16

Bir günceyi atlamışım meğer. Bir gittiğimizde akşam yemeğini yedik. Rakılarımızı koyduk. Televizyondaki bir tartışma programına bakıyoruz. Galiba saat 22 dolaylarında uyandı ve kalkma mücadelesine başladı. O zamana kadar otuz, hadi lafin gelişi söylediğim otuz olmasa da en az yirmi yıllık pamuklu yatakta yatıyordu. Yatağın ortası göçmüş. O çukurdan çıkmaya çalışıyordu. O ağır bedenini, kontrolü altına almaya çalışıyordu. Zorlanıyordu kalkmak için. Kardeşimle her şeyi bırakmış bu mücadeleyi seyrediyorduk. İçimiz gidiyordu. Kalkıp yardım etmeye yeltenmedik. Nasıl kalkacağını merak etmiştik ikimiz de. Sola yuvarladı kendini. Yatağın kenarını tutmak için uğraştı. Kiloları öylesine zorlaştırıyordu ki tabloyu. Tuttu... Çekmeye ve bedenini oturma pozisyonuna getirmeye uğraştı bir süre. Başardı bunu. Sonra soluklandı. Oturma durumundayken walker'ına uzandı bir eliyle. Öbür eliyle yatağı ittirerek destek verdi diğer eline. Ve kalktı ayağa. Belki on dakika sürdü kalkması. Tuvalete kalkmıştı. Sonra yattı.

Kardeşimle birbirimize baktık. Aynı şeyleri düşünüyorduk. Dağılmıştık. Darmadağın olmuştuk. Rakıları vurduk, ağlamamak için.

Sabah kahvaltıdan sonra ilk işimiz, daha sert bir yatak almak oldu. Bilmem kaç yıllık yatağı attık evden.

Bu veda buluşmasının sonunda, öpüşüp, koklaşıp, gözyaşlarının şırıltılarıyla hüzünlenip ayrıldıktan ve geri döndükten sonra ablama anlatmış.

Biz nefesimizi tutmuş onu, onun kalkma savaşını izlerken, meğer o da boş durmamış.

O da bize bakıyormuş meğer. Nasıl bakıyorsa?

Gözlerimizdeki hüznü, tüm ayrıntısına kadar anlatmış ablamıza.

17

Yaz geçmişti. Fındık toplamadan sonra ceviz toplamaya kadar birlikte olamamıştık. Öğleden önce cevizleri toplamayı bitirmenin rahatlığıyla bir şeyler atıştırmıştık. Öğleden sonra kardeşimin aldığı yeni tekerlekli sandalyeye bindirdik. Asansörle indik. Irmak kenarına set üstüne götürdük onu. Önce köprüye yakın bir yerde durduk. Suyun sesini dinledik. Biz. O hareketsiz ve konuşmasız duruyordu. Sonra bacaklarını battaniyelere daha sıkı sarıp kuzeye doğru ilerledik. Hava biraz serindi. Irmak kenarına yapılmış setin döşenmiş taşlarının sonuna gelmiştik. Bedenini de sardık battaniyelerle.

Poyraz biraz sertleşmişti. Bir de ılık çalarak esiyordu.

Biz ırmağa, çevreye bakıp sohbet ederken, söylemeye başladı.

Evet, kendi kendine söylemeye başladı. Şarkı söylemeye. Hiç beklemediğimiz bir durumdu. Şimdi şurada. Poyrazın altında. Üşürken.

Umuruna mıydı? Artık hiçbir şey umuruna değildi ki!

*Akşam oldu hüzünlendim ben yine.
Hasret kaldım gözlerinin rengine
Gel mehtabım, gel sevdiğim gel yine
Hasret kaldım gözlerinin rengine*

Battaniyenin altından çıkardığı elini de sallıyor. Tohum serpmeye çok alışkın olan eliyle, hüznünü serpiyor set üstüne, ırmağa, rüzgâra, poyraza...

Bazen rüzgârın sesini bastıramıyor. Tıkanıyor. Ama söylemekten vazgeçmiyor.

Ben ve kardeşim cep telefonlarımızı çıkardık. Geç kaldık. Beklemiyorduk da. Kayıt yapıyoruz.

Gözlerini kapatmış... Artık çok uzaklarda olduğu anlaşılan bir özlemi çağırıyor. Yanı başına gelivermesini istediği öylesine açık ki... Demek o kadar büyümüş boşluk. Sesini duyuramayacağı kadar genişlemiş. Ama onun içindeki özlem de büyümüş günden güne. Çarpıştırıyor özlemle boşluğu. Özlemi galip gelsin istiyor. Belki de poyrazı yardıma çağırıyor. Bu özlemini ilgili yerlere ulaştırması için.

Hasret kaldım gözlerinin rengine...

18

Kış öncesi gitmek istedik. Aralık başıydı yanılmıyorsam. Bundan sonra şubat sonuna kadar gidemezdik. Öğleden sonra uykusundan uyandı. Kilolarından dolayı günlük öğün ikiye indirilmişti. Ekmek azaltılmıştı. Akşam değil de ikindi yemeğini yiyecekti. Kalktı, her zamanki hızıyla. Koltuğuna oturdu. Derin bir nefes aldı.

“Dün akşam sabaha doğru uyandım,” dedi. Anlatmaya başladı. Yemeğe başlamıyordu. Önce bu taze bilgi aktarılmalıydı ki, sonra yemek yensindi.

“Bir tıkırtıya uyandım. Ara katta kiler vardı. Oradan geliyordu sesler.”

Anlaşıldı. Yetmiş-yetmiş beş yıl gerilerdeyiz.

O günler bugünlere, o akşam da dün akşama gelmişti.

“Ben oraya inmeye başlayınca merdivenlerden inen adımlar hızlandı. Pat pat vuruyorlardı ayaklarını. Ben dışarı baktım. Savur Sacit ile Kara Faik çuvalları yüklemişler götürüyorlar. Ne olduğunu anlamadım. Kilerin kapağı kapalı. Bizim merdivenle çıkıp kapağını açtığımız kiler bu. Kapağı kaldırdım, baktım. Her şeyimizi koyduğumuz bu kilerin değişik gözleri vardı. Bir gözünde de buğday olmalıydı. Ama boşalmış. İndim aşağı, baktım. Delmişler kileri. Herhalde burguyla. Oradan akan buğdayı çuvallara doldurup çalmışlar.

Babanızı uyandırdım. Kalkıp, bakıncaya kadar gitmişlerdi.

Koca kileri dolduran zahrayı çaldılar. O nedenle keyfim yok bugün...

Onlardan nasıl geri alırız onca buğdayı?”

Yemeğe bakıyordu. Ama yiyecek iştahı yoktu.

Çalınan zahraya yanıyordu.

Dün gece yapılan hırsızlığa takılmıştı.

19

Kardeşimle bir keresinde şubat sonunda gittik. Bahçede yapılacak işler vardı. Ağaçları budatacaztık. Ligüstrümlere takviye yapacaktık. Sınıra tel örgü işini organize etmeliydik. Bahçeyi bahara hazırlamalıydık. Saat öğlen 12 olmadan vardık. “Merhaba” deyip, sarılıp öptük. Çayımızı içtik. Her gittiğimizde masanın üzerinde taze bulduğumuz kurabiyelerden yedik.

Sonra “yarın ustaların geleceğinden” söz ettik. Ağaçların budanacağından. Yapılacak işleri anlattık.

Hiç oralı değildi. Derin bir umursamazlıkla bakıyordu. “Dinliyordu,” diyemiyorum. Bahçesine çakılacak çividen haberi olan kadın, yarın yapılacaklara ilgisizdi. Merdiven başında oturunca insanın kendisini ormandaymış gibi duyumsadığı ağaçların, fındıkların bir bölümü yolda kaldıklarından kesilmişti. Onlar için de üzülmemişti. “Amaaan” demişti. Bunlar artık onu neden ilgilendirsindi ki? Hayat gelmiş ve geçmişti. Canını önemsemeyen kadın, yaşamının dış parçalarının yok olmasına kafayı neden taksındı ki?

“Onca şey yaptıracağız. Hoşuna gitmedi mi?” dedik. Elini salladı... Yine “Amaaan!” sallayışı. Yani, geçti bunlar.

Sonra, “Ben şu yataktan yarım saatte kalkıyorum. Hayat mı bu?” dedi ve söylemeye başladı:

*“Aynaya baktım, saç beyaz olmuş
Neden benzim sararmış solmuş?
Ben böyle değildim, bana ne olmuş?
Ağla gözlerim, sızla gözlerim*

Sen bu halime, sen bu halime”

Durumunu en iyi böyle ifade etmişti.

Biz ne anlatıyorduk, o hangi duygular içindeydi.

Sürdürmedik yarın yapılacakları anlatmayı. Anlamı yoktu ki...

Yaşamı boyunca yük taşımıştı. Yaşamın bütün yüklerini. Hiçbir acısı o yükleri taşıma gücünü çelmeleyememişti. Şimdi bu durumuyla yaşama yük olduğunu düşünüyordu. Bunu kabullenemiyordu. Daha da kötüsü tersine ikna olmak istemiyordu. Bu durumdan kurtulmayı düşünüyordu.

Vurgulayarak, üstüne basa basa söylüyordu;

Ben böyle değildim, bana ne olmuş?

Böyle dese de kafayı takıyordu.

Yarın bahçede çalışıldı. Elektrikçiyle görüştük. Salı günü gelip gerekenleri yapacaktı.

Nitekim gelmiş.

Matkapla dış duvarları delip, kabloyu sabitliyor.

İçeride yatağında sesleri duyunca sormuş:

“Ne yapıyor dışarıda?”

“Elektrikçi geldi. Çalışıyor,” demiş yardımcı kadın.

Kendi kendine homurdanmış:

“Emir verip gidiyorlar. Ustaların başında durmak gerekmiyor mu? Kim duracak başlarında?”

20

Baş başa kalmıştık. O yatağındaydı. Ben aslan bacaklı koltuğa oturmuştum. Elinden tutmuş ona bakıyordum. O, tuttuğu elimi hem sıkıp hem de okşuyordu.

“Neden korkuyorum biliyor musun?” dedi.

Dikkat kesildim. Dinliyorum. Bedenimi tamamen döndüm. Hareketlerimi sıfırladım. Gözlerinin içine bakıyorum. “Bu evden kendi evimize taşınırken, kütüphanedeki kitapları nasıl taşıyacağız?” Hareketsizdim, donup kaldım. Hemen çevrim dışına çıkıp, tepki verdim. “Anne burası senin evin!” Bana baktı. “Burası benim evim değil. Burası fırıncı Ali’nin evi!” İnandırmak zordu. Israr etmem de doğru değildi. Konuyu değiştirmeye çalıştım.

Evinde kendisini yabancı duyumsaması, kalıcılaşıyor. Beyin haritasında evi silinmiş, özlediği bir mekâna dönüşmüş gibi. Bazen Fırıncı Mehmet’in, bazen Fırıncı Ali’nin evinde kiracı gibi duyumsuyor kendini. Ben öyle sanıyorum. Kütüphaneyi taşımak onun için bir sorun olduğuna göre, kiracı olduğunu düşündüğünü, sanıyorum. Hep kendi evine gitmek, taşınmak istiyor. Burayı kendi evi sansa, daha mı rahat edecek acaba? Ya da bu duyguya zaman zaman mı kapılıyor?

Gün içinde eskiden onun yatak odası olan odanın balkonundaki koltukta otururken buluyorum onu. Dışarıyı seyrediyor. “Burayı seviyorum,” diyor. “Yolda yürüyen insanları seyrediyorum. Bahçeyi. Dallardaki kuşlara bakıyorum. Arabalar ne kadar da çoğaldı. Vızır vızır. Burayı seviyorum.” Bunları duyunca, “burasını kendi evi olarak düşünmesi gerek,” diyorum. Ama bunu düşünen benim. O değil. O da artık eski o değil. Bu balkondan hem oturma odası hem mutfak hem de yatak odası olan odasına gittiğinde, beyin sinirleri kısa devre yapıyor demek ki. O aslan başlı koktuğunda otururken veya yatağına uzanmışken, evinin özlemine bürünüyor.

21

Veda buluşmalarının sayısı arttıkça en çok dikkatimizi çeken noktalardan biri, daha uzun uyumaları. Hareketlerin giderek azalması. Bir şeyler yemek için kalkıp aslan ayaklı koltuğuna oturduğunda, uyuyor hemen. Sık sık uyuyor. Birlikteliğimizin önemli bölümleri, onu uyurken seyretmekle geçiyor. Ama bir uyku bu kadar mı güzel olur! Beyaz saçlarını örten beyaz tülbendi tamamlıyor nur yüzünü. Elleri ağır hareket ediyor. Sırt üstü yatamıyor. Genellikle sol yanına dönük yatıyor. Belki merdivenlerde kayarak sakatladığı, daha doğrusu kırılan omurları bu pozisyonda acı vermiyor ona. Veya daha az acı veriyor. Aslında ağır değil

hep acı içinde olduğunu düşünüyorum. Her zaman, ama her zaman yaşadığı gerçek acıların belki onda birini yansıtmıştı bize. Acı eşiği çok yüksekti. Her acıya oflayıp puflayan biri olmadı hiçbir zaman. Bundan dolayı çektiği acının boyutlarını kestirebilmemiz olanaksız neredeyse. Yatarken hiç belli değil. Ama o yataktan kalkmak zorunda olduğu anlar var ya. Orada bile, acı artık katlanılmaz olduğunda “Ohh!” çekiyor. Bir insan, çektiği acıları karşısındakine taşıyamayı bu kadar mı iyi becerir?

22

Çok uzun sürdü uyuması. Aşırı kilosundan dolayı artık günde iki öğüne düşürülen yemeğinin ikincisinin saatini de geçtik artık. Uyanmıyor. Bizim için nefes alması yeterli olduğundan, uyandırmak gibi bir zorlamaya girmiyoruz hiçbir zaman. Yaşamı boyunca tavşan uykusunda yaşamıştı oysa. Öğrencilik yıllarımızda sabahın köründe otobüsten inip eve vardığımızda üç kere hiç çalmamışsınız kapının zilini. En fazla ikincide açardı kapıyı. Öyle uyurdu. Şimdi dışarıda top atılsa uyanacakmış gibi değil. Uyansa da “Acıktım” demiyor artık. Yemek istediği de yok. Önüne ne konulursa onu yiyor. Yaşamının hiçbir döneminde bizlerden bir şey istemedi. Şimdi de özel bir yemek istemiyor. “Canım şunu çekiyor” demesini dört gözle bekliyoruz oysa. Bunu demesini nasıl isterdik! Sanırım ne yapacağımızı şaşırmazdık. Fizan’da da olsa onu önüne getirirdik. Bu özleme o kadar uzağız ki! Bu istem yok artık. Yaşamak istemeyen biri, yemek ister mi?

23

Kalktığında öyle bir yerde oturuyordu ki, odanın kapısı açıldığında iki oda ötedeki duvara asılı olan kocasının çerçevelenmiş fotoğrafını görüyordu. Sitem ediyormuş meğer. Bir buluşmamızda bize de etti; “Hasta karısı yataktayken, beş çocuğu varken insan bir arayıp sormaz mı?” diye...

Sık sık sitem ediyordu. Kendisini kırk altı yaşında bırakıp gitmesine sitem ediyordu.

Ama ölçüyü kaçırdığında durumu toparlıyordu. “Allah yine de razı olsun! Kurda kuşa muhtaç etmedi beni. Üç aylık maaş bıraktı bana. Allah razı olsun!” diye duasını gönderiyordu.

İnancı, yüzüne yansıyan bir durulukta yaşamıştı hep. İyi bir dindardı. İnancının gerektirdiği ödevleri hiç aksatmamıştı.

O nedenle babamıza gönderdiği dualar da o durulukta dualardı.

24

Öyle oldu ki, bu veda buluşmaları, fiziksel buluşmaların ötesine geçti. Telefon üzerinden buluşuyorduk ara zamanlarda. Geçenlerde yine görüşmek istemiş. Rüya görmüştü. Etkisinden kurtulamamıştı. Abazalar evi basmış. Beni kaçırmışlar. Nereye götürdüklerini bilmiyor. Akşamdan beri benden haber alamadığından, başıma kötü şeyler gelmiş olabileceğini düşünmeye başlamış. Uyuyamamış da. O zamandan beri ağlıyormuş. Yardımcı kadın verdi telefonu. “Alo” dedim. “Alo,” dedi, “Sen misin?” “Başkası mı olacak?” dedim ben de. Hızlıca rüyayı anlattı. “Bak dedim. Bana bir şey yapamadılar. Sesimi duyuyorsun. Duyuyor musun?” diye sordum. “Duyuyorum,” dedi. “Sesimi duyuyorsan, bana bir şey olmamış demektir. Tamam mı?” dedim. “Rahatladım,” dedi. Sesi gevşemişti. Yumuşamıştı. İç geçirmiyordu. Burnunu da çekmiyordu.

“Bir isteğin var mı?” dedim.

“Ne isteğim olsun ki! Sesini duydum, yeter bana!” dedi.

Bir kere bir isteği olsaydı da mutlu olsaydık. İstemedi. Çocuklarından, gelinlerinden, damatlarından bir şey “istememe” kararı vardı. Ömrü boyunca uygulamıştı. Şimdi de bu ilke geçerliydi.

Tek isteği vardı, sesimizi duymak...

Bizim yaşamda olduğumuzdan emin olmak istiyordu. Onun kulaklarına yazılmış olan sesimizi istiyordu.

Duyunca, bütün diğer talepler anlamsızlaşıyordu.

Böyle bir şey var mıydı?

Ama O, öyle bir kadındı...

25

Bakıcısı, son zamanlarda yemek yemediğini, sürekli uyuduğunu söylüyor. Yemeğe tatlı dille kaldırmak istiyormuş. Ama “Yemek

istemiyorum. Aç kalıp ölmek istiyorum,” diyormuş. Onu ziyaret etmeyen ölümüne bir kapı daha aralamaya karar vermiş belli ki.

Sohbet sırasında bu konuya geldik. Bize de yineledi. Biz de “İşin kötüsü acından kimse ölmüyor” deyince, düşünmeye başladı. Bu yol da olmayacaktı. Demek ki başka bir yol denemesi gerekiyordu.

Bu dünyaya yük olmak onu rahatsız ediyordu. Yeterince yaşamıştı. Artık veda etmenin zamanı gelmişti ona göre.

O, yaşama bir şeyler verdiği sürece yaşadığını duyumsamış bir insandı. En az altmış yıl gece gündüz demeden çalışmış, iş yapmıştı. Kendisi için de yapmamıştı çoğunu.

Sahi yaşamda kendine ayırdığı zaman var mıydı ki?

Şimdi yapabildiği hiçbir iş kalmadığına göre, artık başkalarına yük oluyordu. Bunlar çocukları bile olsa, böyleydi.

O zaman uzatmanın ne anlamı vardı ki?

Yaşama, tadında veda etmek isteyen bir ısrarı vardı.

Ama genlerindeki isyan hücreleri direniyordu.

Teslim olmuyorlardı.

26

Çok sık ağlıyor. Yine “ölmek istediğinden” söz edince, kardeşim, “Ama o zaman biz gebedek (öksüz) kalırız,” deyince, onun en hassas yerine dokunmuş oldu. Hemen ağlamaya başladı.

Biz de sohbeti yakalamıştık. İşi gırgıra dökecek bir malzeme yakalamıştık. Bir kardeşim, bir ben, kucağına yatıp yatıp, “Anneee, bizi gebedek bırakmaaaa!” diyorduk.

Hem ağlıyor hem de tebessüm ediyordu. Başımızı okşamayı da ihmal etmiyordu.

Biz işin suyunu çıkarınca, “İyi ha! İyi ha!” deyip, bizi kucağına yatırmamaya başladı.

O, yaşamaktan mutlu değil gibi görünse de biz onun yaşıyor olmasından çok mutluyduk.

Bir şikâyetimiz de yoktu.

27

Bir fırsatını bulup, kasasını (cüzdanını) kontrol ettirirdi. Henüz nöroloji uzmanının dediği noktaya gelmediğimizin göstergesiydi bu kontroller. Çantasının içinde, kendi ördüğü bir patığın içinde saklardı cüzdanını. Yine kontrol talep ettiler kendileri. Emir yerine getirildi. İki yüz elli lirası kalmıştı.

“Yetmez,” dedi.

“Neye yetmez?”

Anlatmaya başladı.

Önceki gün bizim dört tane göyneğimizi yalağa yatırmış, akşamdan. Kirleri yumuşasın diye. Sabah kalkıp ilk iş olarak onları tokaçla vura vura yıkayacak. Sonra da yıkadığı gömleklerimizi kapının önüne asmış. Gece hem göynekleri hem de gömlekleri çalmışlar. Yeniden almak istiyormuş. Biz gelmeden ablamıza söylemiş. “Benim para getirip kasaya takviye yapmamı” emretmiş.

Güç isteyen işler kardeşimden isteniyor.

Paraya dayalı işler benden isteniyor.

Bunlar henüz karıştırılmıyor.

Emir yerine getirildi. Hazırlıklı gittiğimizden, kasaya takviyeyi yaptık. Rahatlamıştı. Kasasında para varsa, rahat; azalmışsa huzursuz olurdu.

Bakalım bir dahaki gidişimizde bizim göynekler ve gömlekler alınmış olacak mı?

28

Geçen yaz fındık toplamaya kimsecikler gelmedi. Yalnızca kardeşler olarak buluşabildik. Onlardan da üçünün eşleri vardı. O kadar. Genç kuşak yoktu. Kahvaltı yaptık. O yalnızca kahvaltı sırasında ve bir bardak

ay içer. Biz kahvaltı üstü keyfimizi sürdürmek için çaylarımızı tazeledik. Oturuyoruz. Hiçbir talebimiz yokken, söylemeye başladı.

Evet o parçayı söylüyordu yine.

*“Aynaya baktım sa beyaz olmuş
Neden rengim sararmış solmuş?
Ben böyle değildim, bana ne olmuş?
Ağla gözlerim, sızla gözlerim
Sen bu halime, sen bu halime”*

Hem zevkle dinliyoruz hem de bu isyanına zlyoruz. Sanki sahne sanatçısı gibi. Her satırda ilgili organlarını gösteriyor. Gözlerini, saçlarını, yüzünü...

“Ben böyle değildim, bana ne olmuş” kısmında sesini yükseltmeye, vurguları artırmaya alışıyor.

Sonra susuyor...

“Hadi, bugün fındık günü,” diye onu neşelendirmeye çalışıyoruz.

Sonra yola giden fındıklardan geriye kalan üç kökten fındık toplamaya başlıyoruz.

Bazı yazlar  gün sürdüğü olurdu fındık toplamanın. şimdi elimizde  ocak kaldı.

 saatte bitiriyoruz. Öğleden sonra merdiven başında fındıkları kabuklarından çıkartıyoruz. Bir yandan da sohbet ediyoruz.

Armutların zamanı geçmişti artık. Ulaşılamayan tek tük armutlar, dallarında sararmıştı. Kendileri dşeceklerdi artık.

şimdi sıra elmalardaydı. Doğanın sıra düzeni işliyordu. Nasıl bir düzen kurmuştu. Her mevsim sunduğu tatlar, renkler, kokular, besinler, güzellikler... Bunların bir bölümünü bahçemizde yaşayabiliyorduk. -dört günlüğüne geldiğimiz bu evde, başka hiçbir yere gitmeden bahçede oturuyorduk. Zaman geiveriyordu. şimdi o zamanların en güzel anlarından biriydi. Annemle baş başa oturuyorduk.

Sohbet olsun diye, “Kaç elma var ağaçta?” diye sordum. “Hangisinde?” dedi. Öyle ya! şu bahçede kaç ağaç olduğunu, onlardan kaçının elma

olduğunu, o ağaçların kaç yaşında olduğunu en iyi bilen oydu. Kendi elleriyle diktiği, büyüttüğü, gözü gibi kolladığı ağaçları... Ondan iyi bilecek değildim. “Şu yeşil elmalar” dedim, parmağımla göstererek. Korkuluğun üzerinden bakışlarını fırlatıp, “Bu sene çok oldu onda. Galiba ekşiler,” dedi. “Ağaçta kaç elma var?” diye, sorumu yineledim. Gözleri halen cin gibi. Soluksuz saymaya başladı. Renk de vermiyor. “Dokuz,” dedi. Kafamı çevirdim. Yaprakların aralarına gizlenenleri görmeye çalışarak saydım ve “On bir” dedim. “Öyle mi?” dedi. Ama gözleri elma ağacının üzerinde. Sustu. Konuşmuyor. Ağaca bakıyor. Bir eliyle korkuluğu tutmuş. Hareket yok. Bir süre sonra, “On iki,” dedi. Aramızda adı konulmamış bir iddia başlamıştı. Ben “on dört” dedim; o “On beş” dedi. Ben on dörtte kalmıştım. Bu nedenle dayanamayıp kalktım. Bahçeye indim. Tek tek ve iki kere saydım ağaçtaki elmaları. Yukarı çıktım, “On dokuz tane var,” dedim. “Ben en son on beşini saymıştım,” dedi. Yarışma sürüyordu. Ben kiminle yarışıyordum? “Şu fındık ağacında kaç fındık var?” diye sorsam, bilecek bir kadın vardı karşımda...

“Dört tanesini görememişim,” dedi. Tebessüm etti.

“Yapraklar,” dedi ve sustu.

Fındık ayıklamaya geri döndü.

29

Bir geri dönüşümüzde, tablonun ağırlaştığını gözlemledikçe, bir korku sardı beni. “Ya bir daha ki gidişimizde bizi de tanımazsa...” Masamdan kalktım. Evde gezinmeye başladım. “Kendimizi buna da hazırlamamız gerektiğini,” düşünsem de kabul edemiyordum...

Göz pınarlarım patladı patlayacak...

Hızlıca balkona kaçtım.

30

İlk olarak on dört yaşımızda ayrıldık yanından. Artık altmışlı yaşlardayız. Her ayrılışımızda gözlerinden yaşlar süzülür yanaklarına. Şimdi de sürdürüyor ağlamalarını. Gözyaşları eskisi kadar büyük olmasa da kurumuş bir dere yatağından akan su gibi süzülüyor yanaklarına. Bu

sahneyi fazla uzatmadan ayrılıyorz yanından. Hem daha fazla bu hüzün çemberinde kalmasın diye hem de bizim dayanma sınırlarımızı zorladığından.

Yanından biraz uzaklaşınca, her keresinde birbirimize soruyoruz: “Yapabileceğimiz başka ne olabilir?” Unuttuğumuz bir şey olsun istemiyoruz. Yapmamız gerekip de yapmadığımız bir şey kalmasını da... Bir durum değerlendirmesi yapıyoruz mutlaka.

Sonra gözyaşları yanımızda, uzaklaşıyoruz ondan kilometre sayacı gibi. Ama o hep arka koltukta oturuyor aslında. Haberimiz olmadan gelip oturmuş gibi. Nefesi enselerimizi ısıtıyor yol boyunca.

31

Doktora gittiğimizden bu yana iki buçuk yıl geçti aradan... Nasıl da geçti? Kendimiz açısından anlamadığımız gibi, veda buluşmaları açısından da anlamamıştım. Bazılarını buraya yazdığım o kadar çok notum var ki...

Sağlığı açısından iyiye gidiş tabii ki de olmadı... Daha çok süzüldü. Suskunlaştı. Ağırlaştı.

Annemiz şimdi doksan yaşında...

Biz öylesine mutluyuz ki bu yaşına ulaşmasından...

Bizi halen tanımasından...

Geçmiş anılarını anlatmasından... Bitmiyor ki o anılar... Bazılarını yinelese de yenileri çıkıyor o sonsuz bellek odalarından.

Her gidişimizde yinelediği, annesine özleminden söz etmesinden...

Bizi en çok güldüren şeylerden biri de arada bir “Kendisini çağırdığını” söylediği babamız... O da huysuzluk yapıp hep geceleri gelip, kapıyı çalıyormuş. Bir tek o duyuyor kapı çalmalarını...

Ölüme kızmaları bizi hüzünlendirse de tebessüm ediyor kızgınlığı... Öyle bir sitem ediyor ki ölüme, gülüyoruz bazen. “Sahi neden bu kadar gecikmişti ki? Hiç bizim eve uğramaz mıydı, ölüm?” Öyle ki, eski günlerine dönse, bir kâğıdı önüne çekip ölüme davet yazıp, “Sabah postaya verin!” diyecek... O derece yani.

Ama çok keyifli geçti bu veda buluşmaları, çok...

Öyle de süreceğe benziyor.

32

Ama ben yine de kendimi o habere alıştırmam... “Öldü” habi... Ellerim titriyor bunu yazarken. Parmaklarım yazmak istemiyor. Klavyeyi tuşlamak istemiyor... Yazamıyor olsam da zaman zaman bu düşünce tutsak alıyor beni. Şimdiye kadar, öyle ya da böyle yaşamı yazmışken, onunla buluşmalarımızı, yaşadıklarımızı, acısıyla tatlısıyla, şimdi, o habere alışmayı yazmak... Ama veda süreci içinde zaman zaman düşündüğüm durumlardan biri de bu. Acı, ama gerçek. Aklım düşündürüyor beni. Duygularım aklıma kızsaa, bazen küsse de akıl akıllığını yapıyor. O haberin bana ulaştığı an, hüznümün kara ve dipsiz bir kuyu gibi derin olacağından hiç kuşkuım yok. Ama darmadağın da olmayacağıım. Olmamaya çalışacağım. Öyle olmamı, olmamızı istemezdi.

Ölümünden korkmadan öleceğinden hiç kuşkuım yok. Azrail’e mutlu olma fırsatı vermeyeceğini, adım gibi biliyorum. Ölümünden, Azrail’den ya da her kim gelip canını alacaksa ondan korksaydı, o ânı bu kadar öne almayı, bunda ısrarcı olmayı istemezdi. Ve o an geldiğinde, kimseye fırsat vermeden, kendi canına veda edecekti. Sanki çoktan hazır o âna. Kendini çok ciddi hazırlamış. Onun aslında mutlu olacağı bir sonun haberinin beni dağıtmaması gerekir.

Diyorum da...

Yaşanmadan, yazıldığı gibi olunabilir mi?

33

Bizim gözümüzde çok güçlü bir kadındı. Tarımla yoğun uğraştığı yıllarda hep toprağın içinde, doğadaydı. Saatlerce... Tek başına çalışırdı... İki dönümlük bahçesinde kullanılmamış bir metrekare yer bırakmazdı. Ve nasıl bakımlıydı bahçesi... O sebzeler... Kendilerine sunulan sevginin ve emeğin karşılığını verirlerdi. Bahçesinde küskün sebze olmadı.

Onca doğanın içinde yaşayan annemizin iki korkusunu öğrendim. Oturuyorduk. Dışarısı akşam gibi olmuştu birden. Hava kararmıştı. Gök gürlemeye, şimşek çakmaya başladı. “Ayyy! Ayyy!” diyordu. “N’oldu?” dedim. “Oğlum, benim iki korkum var.” dedi.

“Birincisi, bu gök gürlemeleri. Hava kararıp, gök gürlemeye başlayınca perdeleri kapatırım. Yatağa girerim. Yorganı çekerim başıma kadar. Yüzümü duvara dönerim ki, şimşek ışıklarını görmeyeyim. Yağmur başlayınca kadar kalırım öyle. Yağmur demek, gökte kavgâ bitti demektir...”

İlgiyle dinliyordum. Ama ömrü doğayla ilişki içinde geçmiş, toprağıyla, börtü böceğıyle, havasıyla suyuyla dost olarak yaşamış bir kadının bir doğa olayından korkmasına ve bunu ömrü boyunca içinde taşımasına şaşırmadım değil.

Ben şaşkınlığııı içimde tutuyor, konuşmasını kesintisiz sürdürmesini bekliyordum. Ara verirdi. Susardı. Ama anlatırdı nasıl olsa.

Ama ben acele ettim.

“İkinci korkun?” dedim.

Gözlerimin içine baktı, “Anlatsam mı?” dercesine...

“Ben ölmekten korkmuyorum da...”

Sustu... Söylemeye utanır gibi... Sanki. Çocuksu bir utangaçlık var yüzünde.

Ya da yıllarca içinde tuttuğı bir sırrını açıklamak isteyip istememenin kararsızlığı mı demeli...

Tam anlayamadım.

Bekleyerek anlayacaktım.

“Ben gömülürken meğır ölmemişsem... Gömüldükten sonra, mezarda canlanırsam... Ben bundan çok korkuyorum...”

Elini tuttum.

“Bak anne!” dedim, “Gök gürlemesi için bir şey yapamam. Belki sana kulaklık almalı...”

Bu kez o bekliyor diyeceklerimi. Gözlerini açmış dinliyor, yeni yetme bir kızın meraklı bakışlarıyla.

“Ama ikincisi için yapabileceğimiz bir şey var. Sana söz veriyorum. Öldüğün zaman mezarına bir cep telefonu koyacağım. Eğer canlanırsan, bir Alo demen yeterli... Ama şarjı bitmeden canlanmalısın ona göre...”

O korkusunun gerginliğini topraklayıvermişti. O nasıl bir mutluluk tebessümüydü. Gözlerinden başladı. Yüzünde yayıldı yayıldı. Sonra taştı. Onu sarmalayiverdi.

34

Yanımdan her ayrılışımdan sonra tek arzum, yine buluşmak için geri gelmek. Bu arzunun da gelip-gitmelerin de bitmemesini öylesine içten diliyordum ki. Bir gün biteceğini bilsek de hiç bitmemesini arzulamayı sürdürüyorduk. Böyle yaşamak iyi geliyordu bize. Bu vedalaşma süreci çok güzel yaşanmaya başlanmıştı. Her buluşma, ne zaman sona ereceği bilinmez bir vedalaşmanın başlangıcıydı aslında. Tüm yaşadıklarımız da o keyifli vedalaşmanın birer sahnesiydi.

Ne kadar çok sevmiştik bu sahneleri. Bu sahnelerin bir parçası olmayı.

Yazmadan, doğaçlama oynadığımız bu yaşam oyununu, çok sevmiştik.

∞

Bu oyun öyle bir anlama büründü ki, bu veda buluşmaları bir gün sona erse de veda süreci bitmeyecek...

Bizim yaşamımızın efsanesi olan o kadın, sevgili annemiz aramızdan ayrılrsa da ben annemle her gün yeni bir özlemle vedalaşacağım...

Aklım başımda olan son gününe kadar...

Yazmaya Başlama: 29.08.2021

Geliştirme: 19.02.2022, 28.02.2022, 11.03.2022, 12.03.2022, 17.03.2022

Bitirme Tarihi: 18.03.2022

yakınlaşma - uzaklaşma

Arabayı park etmişti. Kışa giriş cumartesilerinden biriydi; Boğaz yolu, hafta sonuna karşın yoğunlu. Arabaların geçtiği taraftan ineceği için eşinden kabanı almasını istedi. Yol tarafındaki kapıyı, akıp giden trafiğe dikkat ederek olabildiğince az açtı ve indi. Eşi de inmişti ve elindeki kabanı “Al” diye ona uzattı. Uzatır uzatmaz kabanın ceplerindeki ne varsa yola döküldü. Kabanı gelişigüzel tutmuştu. Bunu “kendisine yıkılan bir angarya” gibi görmüş, yakasından değil eteklerinden tutup uzatmıştı; ceplerdekiler de bu yüzden dökülmüştü. Eğilip onları toplarken homurdanıyordu. Bir yandan da içinden, “Neden ondan istedim de kendim almadım” diye kendine kızıyordu. Kendisine kızmayı bırakıp eşine “Daha dikkatli olmasını” söylediğinde, eşi onu “sesini yükseltmekle” eleştirdi. Daha doğrusu, kendisini bu işte kusurlu görmediğini belli eden bir ses tonuyla. Yoldaydılar. Geçenler vardı, duyanlar, bir tanıdığın görme olasılığı... Falan filan... Yine kendi hatasını kabullenmemiş, davranışından dolayı kocasına homurdanmaya başlamıştı.

Her nedense hatayı kocada arama eğilimi... Şimdi de canını sıkıyordu. Zaman zaman görmezden gelmiş, anında tepki vermemeye çalışmıştı. Ama bu çabanın tek yanlı kaldığını gördükçe, o da bundan ödün vermeye başlamıştı.

Yıllar önceydi. Evleneli dört yıl olmuştu. Datça Yarımadası’nın bitmez tükenmez koylarından birinde bir pansiyona gitmişlerdi. Bir akşam kalacaklardı. Elli yaşlarında bir erkek karşılaşmıştı onları. Pansiyonu işleten kadının bir tanıdığıymış. Davranışları farklıydı. Birlikte pansiyonun yola neredeyse bitişik olan kafesinde çay içerlerken, yoldan geçen ve tanımadığı bir yaşlı karı-kocaya “laf” atıp, onları çay içmeye

çağırmişti. Onlar da “Dönüşte” diyerek yürüyüşlerini sürdürmüşlerdi. Dönüşte geldiler. Çaylar söylendi, sohbet başladı. Bu kişi sözü evliliğe getirdi ve kendisinin eşiyle ayrılmasından söz edip, “Bu kadar uzun süre nasıl evli kalabildiniz?” diye sordu. Kadın, “Bizim aramızda da tartışmalar oldu ve oluyor. Ama ben hiçbir zaman o an kocamdan gelen tepkilere karşılık vermedim. Ortalık yatıştıktan sonra konuyu yeniden gündeme getirip çözmeye çalıştık. Uzun evliliğimizin sırrı budur” demişti. Bunu hiç unutmamıştı. Tozun dumanın arasında eline bir süpürge alıp yeri süpürmenin anlamı var mıydı? Ama insan her zaman bu kadar sabırlı olamıyordu.

Çocuklarını bir sınıf arkadaşına bırakmışlardı; iki saatleri vardı. İki saat sonra almaya gideceklerdi. Bu arada çay içecek bir yer arıyorlardı. Kandilli Parkı’na bunun için inmişlerdi. Dört-beş insan oltalarını sallıyor, balık tutuyorlardı. Kıraca, istavrit ne vurursa... İskelenin yanına baktılar, ama çay içecek bir yer yoktu. Restoran vardı ama kafe ya da kahvehane yoktu. Konuşmadan yan yana yürüyorlardı. Havada kış ıteleyen bir ılıklik vardı.

Sonra oradan ayrılıp Kanlıca’ya geldiler. Kanlıca’da otururken de sessizlik sürüyordu. Sürmemesi gerekirdi. Bir olay yaşanmış, orada bırakılmalıydı. Ama genellikle olmuyordu ve sessizlik, olayın etkileri, tavırlaşmalar sürüyordu. İzin isteyip bir çiftin masasındaki boş sandalyelere yerleştiler. Cam kenarıydı. Hep böyle yerleri yeğlerlerdi. Eşi bir karışık tost ve bir çay, o da bir Nescafe söyledi. Karşılıklı oturup suskun biçimde çevreye bakıyorlardı. Burası kalabalıktı; her zaman da öyle olurdu. Kanlıca’nın pudra şekerli yoğurdu dışında her şey vardı burada. Zaman, yoğurda olan istemi aşmıştı. Tarihi mekân denizin dibindeydi; oturmak için keyifli bir yerdi.

Eşi, dün ve o gün Ana-Baba Okulu çerçevesinde bir seminere katılmıştı. Notlarını çıkardı, “Okuyayım mı bazı şeyleri?” dedi. O da “Şimdi sırası değil. Sonra okursun” dedi. Belli ki eşi, bir hamle yapıp az önce yaşanan olayı aşmak istiyordu. Seminer daha dün bitmişti. Güzel notlar almıştı. Koca, şimdi de lanetlik yapma sırasının kendisinde olduğunu düşünüyordu; ilgisizdi, iticiydi. Diyalog kapandı. Kadın çantasına koydu notları. Yine suskunluklarına döndüler.

“Seni dün çok aradım. Cep telefonun kapalıydı” dedi yandaki erkek karşısındaki bayana.

İster istemez kulak kesildi. Boğaza bakıyormuş gibi yaparak ikisini süzdü. Kırışmış saçlarıyla, orta yaş kuşağından biriydi erkek. Kadın da genç sayılmazdı.

“... Seni arayacağımı biliyordun”

“Şarjı bitmişti cep telefonumun. Seni arayacak durumda da değildim”, dedi.

İki el birbirine uzandı. Yan gözle izliyordu. Parmaklar kenetlendi, birbirine kaynaklandı. Milimetrik hareketler, parmakların parmakları okşama çabaları, arzunun bu kez parmak uçlarında bulunduğu can...

“Bir şeyler alacaktık sana unuttun mu?”, dedi kız. “Bir pantolona ve gömleğe gereksinmen var”

“Acelesi yok...”

“Acelesi olmaz olur mu? O mağazada gördüğümüz şeyler sana güzel olur. Ayrıca neden daha sonraya bırakalım ki bu alıştı? Almalıyız sana onları...”

“....”

“Ayrıca da...”

Durdu bir an, utangaç bir atmosfere bürünen yüzünü pencereye çevirdi. Birkaç göz kapağı kırıştırması aralığında kişiliğinin önemli özelliklerinden birisi dışa vuruyordu. Duygularını bu kadar yalın biçimde açıklama coşkusunu kaç kere yakalayabilmişti ki yaşamında?

Bu anlık suskunluğun ardından gelecek tümceyi merakla bekleyen adam,

“Ne ayrıca da?” dedi. Söylenmesi gerekeni duymak istiyor gibiydi.

“Ayrıca, senin iyi giyinmen de beni ilgilendiriyor ve hoşuma gidiyor...”

Parmaklar hareketlendi yeniden kenetlendikleri yerde... Duygular dudaklarda değil, parmaklarda ortaya çıkıyordu; hareketlerinde, birbirlerini sarmalayışlarında. Parmakların değil, duyguların devinimiydi bu. Dışa vurmaya utanan incelikler... Kendine saklamak için değil, bir şeye dönüşmek için.

Kendilerine baktı. Suskundular. Konuşmuyorlardı. İki yabancı gibi oturuyorlardı. Boş yer olmadığı için aynı masaya düşmüş iki yabancı... Tanışma çabaları olmayan, işleri bitince biraz sonra kalkıp kendi yönlerine gidecek iki insan gibiydiler... Her biri kendi içine dönmüştü.

Dışarıya baktı, Boğaza... Deniz, karanlık öncesi kurşuni rengine bürünmüş, tek tek ışıkların yansılarını içine almaya başlamıştı bile. Karşı yakadaki bazı ışıkların izleri bulundukları kıyıya ulaşmıştı. Bu ışıkların kesintiye uğradığını fark edince gördü ki, bir şilep kara bir yılan gibi kayıyordu suyun üzerinde. Onun içinde de sorular çoğalıyor, büyüyerek kayıyordu. Soru işaretleri, çengellerinde amip gibi üriyordu.

Eşine bakıyordu arada bir yan gözle... Aynı dudak eğişler... Kaşların aynı pozisyon alışları... Bilirdi bunları... Duygular çoğu zaman insanın yüzünde kendini gösterirdi: bakışlarda, dudaklarda, yüz kaslarında. Şimdi yansıyan kırık duygulardı. İnsanı çaptan düşüren, koluna kanadına inen yorgunluk. İsteksizliğin yüzlere yerleştiği anlardı bunlar...

Eşini düşünürken kendisine baktı. Onun duyguları da kırıktı. Kırgınlığı nasıl yansıyordu acaba? Yüzünde kasılmalar, gerilmeler mi? Ses tonundaki tekdüzelik mi? Coşkusunu yitirmiş bir halaycının görev gereği gezinmesi gibi miydi?

Peki neden bu durumdalar ikisi de? Kimin davranışından kaynaklanıyor bu? Böyle durumlarda iki tarafın da kendisini haklı görmesi eğilimi olurdu. Haklılık hoyratlaşır, kaba bir duyguya dönüşür. Ödünsüzleşir, asık suratlı ve sert olur. İki insanın arasına oturur, bir daha kalkmaz. Kalkmaz değil; kalkmazlar... İki insan tartışıyorsa, iki haklılık çıkar ortaya...

Sorgulamalar... Geçmişe dönüşler...

Uzaklaşmalar...

Bu da geçecekti. Bir evlilik, bir ilişki, hemen sona ermiyordu. Girilen tünelin sonunda ışık görünene kadar sürer kaygılar. Sonrası rahatlamadır. Işık görünene kadar sıkıntılar da yaşanıyordu. Hele çocuk varsa, her olumsuzluktan evliliği bitirme düşüncesi çıkmıyordu. Suskunluklar da atışmalar da zamanla ilişkinin bir parçasına dönüşüyordu. Ama önemli olan tartışmalar değildi.

Uzaklaşmalar...

Kız paketinden bir sigaraya sarılır sarılmaz, erkek hemen çakmağı kaptı. Yaktı sigarasını. Kız gülümsedi. Erkek sigara içmiyordu. Karşı çaprazında oturduğundan onu daha uzun süreli görebiliyordu. Bakışlarından, yüzündeki kas devinimlerinden ve değişimlerinden mutlu olduğu anlaşılıyordu. Bu orta yaş kuşağı sınırlarında dolaşan biri olarak, kendisini anlayan bir ilişkiyi yaşıyor olmaktan mutlu gibiydi. O nedenle hareketlerinde aradaki milimetreleri bile küçültme çabası vardı. Her hareket onları birbirine biraz daha yaklaştırıyordu.

Yakınlaşıyorlardı... Bir mıknaşın iki kutbu gibiydiler; masanın iki ucunda oturuyorlar, birbirlerine yöneliyorlardı.

İçi cızladı. Yakınlaşmaların ardından uzaklaşmalara düşen bir ilişkinin tarafı olmak üzüyordu onu. Her seferinde ilişkide bir iz bırakıyor, tadını kaçıırıyordu. Donmuş anlar, bakışların anlamını da donduruyordu... Olması gereken tartışmalar anlaşılabilirdi belki. Ama şimdi yaşanan...

Bunu kırması gerektiğini biliyor, ama her uzaklaşma onu bir sonraki hamleden biraz daha uzaklaştırıyordu. Bunun doğru olmadığını bildiği hâlde susuyordu. O anlar aşılmaz sınırlara dönüşüyordu. Bir Çin Seddi gibi... Bile bile, göre göre yıllarca takılıp kaldığın anlar, olaylar, sahneler...

Susuyorlardı. Suskunluk konuşuyordu. İçlerindeki fırtına dışarıdaki dinginliğin altında kabarıyordu. Dinginlik de değildi bu; duyguların çekildiği yerde geriye mekanik hareketler kalıyordu. Suskunluğun altında uçurumlar vardı. Dalgaların kayaları kırbaçladığı bir kıyıda sıkışmış kalmış gibiydi şimdi...

Oturdıkları yer tıkanmıştı. Yeni bir çay, yeni bir kahve, yeni bir söz açmayacaktı artık. Masalarda insanlar vardı: konuşanlar, susanlar, Boğazı seyredenler, kendini dinleyenler. Duvarlarda imzalı yazılar vardı. Ve resimler. Burada çektirilmiş. Yazılar, bu mekânda bulunmanın anlamını anlatıyordu. İnsanları başka duygulara taşıyan bu yerde onların duyguları sıkışıp kalmıştı. Duyguları düşüncelerinin üzerine çöken kurşun gibiydi.

En iyisi kalkmaktı.

“Başka bir şey istiyor musun?” diye sordu karısına. Sözcükler ruhsuz dudaklarından, vurgusuzca döküldü. Başını ağır ağır geriye çekip kaşlarını kaldırarak “istemediğini” söyledi.

Hesap ödendi. Kalktılar. Yanlarındaki erkekle göz göze geldiler. O da son kez bakmak istemişti belki. “İyi günler” dedi kendine ait olmayan bir sesle.

Dışarı çıktılar.

Yan yana sayılmayacak kadar aralıklı yürüyorlardı. Dışarının serinliği uyuşukluğuna çarptı. Boynunu çevirdi bir sağa bir sola. “Ne yapıyorum ben?” diye düşündü kendi kendine. Bu kilidin çözülmesi gerekiyordu. Şimdi çözülmezse biraz sonra çözülecekti. Çocuklarıyla karşılaştıklarında iki saattir asık duran yüzleri gevşeyecekti nasıl olsa. Şimdi ne anlamı vardı bunu sürdürmenin.

Ama şu üç beş dakikayı bile sürdürmek erkeklikten sayılamaz mıydı?

Kendine kızdı.

“Böyle miydi bu ülkenin evlilikleri” demeyi kendine yediremese de aslında bu ânı anlayabiliyordu. Kitapta çarpıcı ve doğru gelen şeyi yaşama taşımak kolay olmuyordu. Daha doğrusu, çoğu zaman kolay olmuyordu. “Önemli olan felsefe öğrenmek değil, felsefe yapmak” gerçeğinde olduğu gibi, şimdi önemli olan içe değil, kendilerine dönmekti. Kendilerinde yapacakları küçük bir gezinti, ayaklarına dolanan taşları gösterebilirdi. Ama insan böyle anlarda o taşlara da sarılıyordu. Kendi yanlışlarına... Bir dosta sarılır gibi olmasa da bırakmak istemiyordu onları.

Kendini arabanın kapısında buldu. Kapıyı açtı. Eşi de bindi ve oturdu. Elleriyle kendini sarmıştı. Serinlik biraz onu da üşütmüştü belli ki... “Üşüdün mü?” diye sormadı bile... Sorular ağırdı. Taşıyamıyordu. Sorular mı ağırdı, o mu güçten düşmüştü?... Yan gözle baktığında eşinin titrediğini gördü; havalandırmanın sıcak bölümünü açtı. Oysa daha motoru çalıştırmamıştı. Çabuk üşürdü. Belki “Üşüdün mü?” demesi bile onu ısıtacak. Yine de sormadı. Kontak anahtarını çevirdi.

Araba hareket etti. Rollerinin son perdesi başlamıştı.

Az önce olayın patladığı yerden geçiyorlardı. Gözleri oraya, dışarı fırlamış bir öfkeyle takıldı. Arabayı durdurup, inip, oranın üzerinde zıplamak geldi içinden. Tepinmek daha doğrusu... Sonra kabana bozuk attı içinden. Ne vardı öyle biçimsiz biçimde duracak sanki? Ceplerindekiler dökülme ne olurdu? Aralarına girmeseydi, şimdi arabanın içi başka türlü ısınmış olacaktı. Boğazı başka türlü izleyecekler, başka türlü kuracaklardı sohbeti. Belki çevreleriyle ilgilenecek zamanları bile olmayacaktı. Belki bir iki dedikoduluk malzemeyi hâlâ değerlendirip kikirdeyeceklerdi. Bir kabanın ceplerinden dökülen birkaç eşya, günün birkaç saatini berbat etmişti.

Henüz yağmayan yağmurun, düşmeyen karın çürütemediği yapraklar uçuşuyordu havada. Sararmış yalnızlıklarıyla savruluyorlardı. Nereye düşecekleri belli değildi. Bazıları arabanın camına vurup, arkaya doğru uçuşuyordu. Yapraklar cama vurdukça, sanki yüzüne vuracaklarmış gibi gözlerini kapatıyordu. Hava kuru ve soğuktu. Akşamüstünün serinliği, yaklaşan karanlıkla yarışırcasına çökmüştü kentin üstüne. Bir ara hafiflesin diye açtığı camdan giren hava onu titretti. Kış geliyordu. Hava bunu söylüyordu.

Tanışmalarından bu yana kaç kış geçmişti... Daha nişanlıyken yaptıkları kardan adam düştü düşlemine. Kar değil, duyguları yağıyordu gökten. Kentin kirine daha bulaşmamış o kardan adamın burnuna koyacak havuç bulamayışlarını anımsadı. Boynundaki rengârenk atkı, sevgisinin zenginliği, taze gülücükleri, umutların sıcaklığı... O zamanlar da sorunlar olurdu. Birbirlerinden uzaklaştıkları anlar... Ama daha geçiciydi anlaşmazlıklar. İlişki daha tamamlayıcıydı. Birliktelik uzadıkça tamamlayıcılığın pekişmesi gerekirken araları zaman zaman açılıyordu.

Neden böyleydi? Çevresindeki örneklerde de bunu görünce, bunun daha başka nedenleri üzerine düşündüğü oluyordu. Belki asıl sıkıntı, sevgiyi ve birlikte yaşamı her gün yeniden kuramamaktı. Topu bütünüyle oraya atmak istemese de hayatın değişen koşulları, uzun süre aynı şeyi paylaşmayı zorlaştırıyordu. İlk zamanlar duygular mı daha baskındı da tamamlıyorlardı birbirlerini? Gençliğin özlemleri mi taşıyordu insanları? Ya da daha mı az bakıyorlardı kendilerine? Birbirlerine bakarken kendilerini görmüyorlar mıydı? Yaş ilerledikçe “ben” daha mı çok çıkıyordu ortaya? Birlikte yaşamaktan kendini yaşamaya doğru bir

yolculuk mu başlıyordu? Sonra değişmemek inadı mı giriyordu aralarına?

Bugün de seviyorum seni. Sonbahar yaprağı değil, dal ol benim için. Yalnız baharlarda değil, her gün taze kalan bir dal. Geçiciler, geçip giderler zaten. Sen kalansın yaşamımda. Bunu her gün, her saat haykırmamı bekliyorsun. Yapamıyorum. Yapım böyle. Yapamıyorum. Suskunluğum mu tatmin etmiyor seni acaba? Oysa suskunluk da bir haykırış değil mi? Suskunluğumun içindeki yankıları duyabilsen... Onları duysan, dudaklarımdan dökülmelerini istemeyeceksin. Seni seviyorum... Ama sevgi insanı boğmamalı... Özgürlüklerimizin zaman zaman yalnızlığa gereksinimi olabilir. Bunu kabul etmelisin. Bu kabulü yapmak zor geliyor sana, biliyorum. Ah, bir yapabilsen... Hafiflediğini, haykırışlarımı duyduğunu göreceksin. Oysa şimdi gerili bir gitar telinin üzerinde yürüyoruz. Hareketsizlik bile sese dönüşüyor. Beynim taşıyamıyor bu ağırlığı artık. Çöküntüler, yaralanmalar... Neden her keresinde yalnızlığımı düşünmek, özlemek zorunda kalayım? Oysa seviyorum seni ben... Uzağımda olmanı, orada durmanı istemiyorum...

Bu konuşmamı duyuyor musun? Yoksa başını sağa çevirip dışarıya bakarken sen de kendi suskunluğunla mı konuşuyorsun?

Yan gözle ona baktığında kendi içindeki çevrimden çıkmıştı. Birden yokuşu tırmanmaya başladıklarını fark etti. Kendiliğinden mi gelmişlerdi buraya? Aklı başka yerlerde, gözü yolda... Olasılıkla... Direksiyona asılarak, oturduğu yerde biraz hareket edip, kalçalarını daha bir sağlam yerleştirdi koltuğa. Kendini ve dikkatini topladı.

Aklına nedense o cümle geldi: Yakınlaşanlardan uzaklaşıyorlardı. Dişlerini sıkıp, başını sağa-sola salladı. Hoşnutsuzdu yaşamının son iki saatinden. Dışarıdaki soğuk yeniden içine girdi. İçeriden sarstı, titretti. Bu uzaklaşma yanılttı. Birbirlerine gereksinimleri vardı. Her şeye karşın seviyorlardı birbirlerini. Anlıyorlardı. Ama arada bir yaşanan bir olay, bardağı taşıyor; ardından gelen uzaklaşma onları birkaç gün birbirinden uzak tutuyordu. Öyle zamanlarda akşam yemekleri daha acele yeniyor, daha erken yatılıyordu. Sonunda geçiyordu. Bu da geçecekti.

“Alo, merhaba... Ben Sevil. Biz geliyoruz. 5 dakika sonra orada oluruz. Umut’a söyler misiniz hazırlansın ve kapının önüne çıksın? Hayır, hayır gelmeyelim. Geç oldu zaten. Teşekkürler...”

Sesi sıcacıktı; gülüşü kadar. İlk tanışmalarında da o sempati alıp götürmüştü onu. Yıllar sonra hâlâ kendisine bağlıyordu. Geçmişlerine takılmadan, onu aşarak büyümeyi, daha doğrusu yaşlanmayı öğrenebilselerdi. İlişkileri ilk günkü gibi kalmasa da yaşamla birlikte yürüyebilseydi. Yorulsa bile ihtiyarlamasaydı. Yaşam zorlaştıkça birliktelikleri yeni anlamlar kazansaydı... Kuruyup giden ağaçlara, sararıp solan yeşillere, göçüp giden kuşlara inat becerebilselerdi. Neden birlikte olamama onlara karşı da utku kazansındı? Neden?

“Hayır, hayır!.. Sağa değil, sola gideceksin”

Dalmış gidiyordu bu sitenin içinde. Sevil uyarmasa nereye giderdi acaba? Yollar ne umurunaydı ki şimdi... Sağa gitse ne fark ederdi, sola gitse ne? Ama öyle değildi aslında. Kendi uzaklaşmalarından çıkıp Umut’a yaklaşıyorlardı. Umut onları kendine çekiyordu. O yine her zamanki gibi önce “Neden bu kadar erken geldiniz?” diyecekti. Ne kadar geç dönseler de Umut için hep erken gelmiş olurlardı. Umut bu kez bunu deyince, o da “Bugün buraya keşke hiç gelmemiş olsaydık” diye iç geçirecekti bu kerelik...

Arabayı durdurdu. Sevil indi. Zili çaldı. Arabanın içinden izliyordu. Üç derin soluk aldı. Kirschner’in düzenli nefes alıp verme öğüdü geldi aklına.

Ele ele tutuşmuş geliyorlardı. Anne oğul. Umut geriye dönüp dönüp arkadaşına el sallıyordu. “Sen de gel” diye bağırıldığını duyuyordu.

Kapıyı açtılar. Daha “N’aber?” diyemeden, “Babişko, neden erken geldiniz?” dedi.

“Yakınlığına, çimentona gereksinmemiz vardı,” dedi ona sessizce. Sonra sesini yükseltti: “Yavrum, akşam oldu. Evimize gitmeliyiz.”

Motor hâlâ çalışıyordu. El frenini indirdi. Hareket ettiler.

Bitirme Tarihi: Dikilitaş, 23.10.2000